

KÖZTELEK

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI LAP.

AZ ORSZÁGOS MAGYAR GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden szerdán és szombaton.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület tagjai ingyen kapják.
Nem tagoknak előfizetési díj:
Egész évre 24 korona, félévre 12 korona, negyedévre 6 korona.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület tulajdona.

Az egyesületi tanács felügyelete alatt:
Főszerkesztő és kiadási felelős: **Rubinek Gyula** az OMGE. igazgatója.
Felelős szerkesztő: **Buday Barna**.

Szerkesztőség:
Budapest, IX., Köztelek-utca 8.
Kiadóhivatal:
Budapest (Köztelek), Üllői-út 25. szám.
Kéziratokat a szerkesztőségre küld vissza.

AZ OMGE. KÖZLEMÉNYEI.

Ülésnapok a Köztelken.

1908 október 15.	d. e. 11 órákor. Műszaki bizottság ülése.
" " 15.	d. u. 1/2 órákor. Törzskönyvelő-bizottság ülése.
" " 20.	d. e. 10 órákor. Évi rendes közgyűlés.
" " 20.	d. u. 3 órákor. Magyar Gazdaszövetség közgyűlése.
" " 20.	d. u. 4 órákor. A „Hangya” szövetkezet kongresszusa.
" " 22.	d. e. 10 és d. u. 4 órákor. A Gazd. Egyesületek Orsz. Szövetségének nagygyűlése.

Meghívó

az „Országos Magyar Gazdasági Egyesület”

1908. évi rendes közgyűlésére,

mely folyó évi október hó 20-án, kedden d. e. 10 órákor az egyesület székházának (Budapest, IX., Köztelek-u. 8. sz.) nagytermében fog megtartani.

Tárgysorozat:

1. Elnöki megnyitó.
2. Jegyzőkönyvhitelesítő és jegyzők kiküldése.
3. Szövetségi tagok kiküldöttjeinek bejelentése. (Alapszabályok 24. §. f.)
4. Szavazatszedő bizottság kiküldése.
5. Deseffy Aurél gróf elnök, Bujanovics Sándor, Zselénski Róbert gróf és Pallavicini Ede örgróf alelnökök lemondásának bejelentése: elnök és három alelnök választása.*

*) Az alapszabályok 7-ik §. a) pontjának értelmében: „A közgyűlésen csak azok a tagok szavazhatnak, akik az előző évben fizetési kötelezettségüknek eleget tettek s azt kívánatra a 7-ik §. b) alapján tagsági jeggyel igazolják. A szavazati jog csak személyesen gyakorolható és senki sem gyakorolhat egynél több szavazatot.”

6. Kilépő 18, továbbá 6 elhunyt igazgató-választmányi tag helyére: 6 évre husz, 5 évre egy, 2 évre kettő, 1 évre egy, összesen 24 igazgató-választmányi tag választása. (Alapszabályok 35. §.)

7. Számvizsgáló-bizottságba öt tag választása. (Alapszabályok 24. §. g.)

8. Igazgató-választmány jelentése az 1907/08. évi egyesületi működésről.

9. Jelentés a tagok létszámában beállott változásról.

10. Az 1909. évi költségvetés megállapítása.

11. Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület tagjainak az igazgató-választmány úján a közgyűlés elé terjesztett írásba foglalt esetleges beadványai.*

Budapest, 1908 szeptember 28.

Bujanovics Sándor s. k.,
alelnök.

A MÁV. és a Kassa-Oderbergi vasut vonalaira érvényes kedvezményes utazásra szóló igazolványokat legkésőbb október hó 10-ig bezárólag jelentkező tagjainknak személyenként 30 fillér postabélyeg beküldése ellenében küldünk. Kérjük az indulás helyének pontos közlését.

Meghívó

a *Gazdasági Egyesületek Országos Szövetségének* 1908. évi

XIII. nagygyűlésére,

mely f. évi október hó 22-én, csütörtökön délelőtt 10 órákor az OMGE. székházának

*) Hogy az egyesületi tagok beadványai és indítványai a közgyűlés elé vihetők legyenek, szükséges az alapszabályok értelmében, hogy azok a közgyűlés megtartása előtt legalább 10 (tíz) nappal az elnökhöz, vagy annak helyetteséhez, vagy az igazgatóhoz írásban benyújtassanak.

(Budapest, IX., Köztelek-utca 8. szám) nagytermében fog megtartani.

Tárgysorozat:

1. Elnöki megnyitó.
2. Jegyzőkönyv hitelesítésére két tag kiküldése.
3. A földmivelésügyi miniszter és a szövetségi tagok képviselőinek bejelentése.
4. Tagsági ügyek.
5. Jelentés a szövetségi iroda működéséről és a szövetségi évkönyv bemutatása.
6. Az 1909. évi költségvetés megállapítása.
7. Az 1908/9. évi munkatervezet.
8. Mezőgazdasági kamarákról szóló törvényjavaslat-tervezet. Előadó: *Mérey Lajos* orsz. képviselő.
9. Szövetségi tagok esetleges indítványai.*

Budapest, 1908 október 2.

Bujanovics Sándor s. k.,
alelnök.

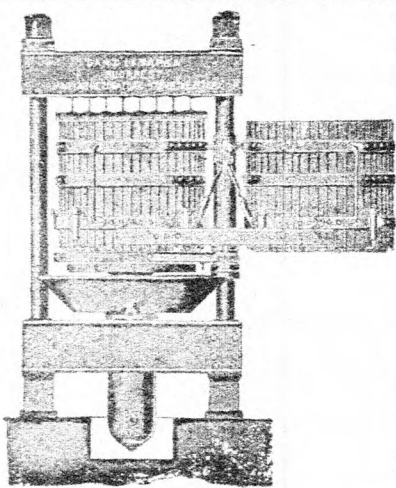
Meghívó

az „Országos Magyar Gazdasági Egyesület”

„Országos Törzskönyvelő Bizottság”-ának

1908. évi október hó 15-én (csütörtökön) d. u. 1/2 órákor a „Köztelek”-en tartandó ülésére.

*) Hogy a szövetségi tagok indítványai a közgyűlés elé vihetők legyenek, szükséges az alapszabályok 23. §-a értelmében, hogy azok a közgyűlés megtartása előtt legalább 10 (tíz) nappal az elnökhöz, vagy annak helyetteséhez, vagy az igazgatóhoz írásban benyújtassanak.

Ajánljuk legújabb, javított szerkezetű, **2 kosaras „Toldi” viznyomásu**, továbbá a legnagyobb munkaképességű „Kinizsi” amerikai rendszerű **különbzékli folytonosan működő emeltyűs orsós borsajtóinkat**. Valamint egyéb szerkezetű **borsajtókat, szőlőzuzókat, borszivattyukat** és minden egyéb szőlőgazdasági gépeket és cikkeket a legmegbízhatóbb minőségben. Most megjelent nagy szűretli árjegyzékünket kívánatra bármintve ingyen küldjük.

Magyar Mezőgazdák Szövetkezete
Budapest, V. ker., Alkotmány-utca 31. szám.

Tárgyak:

1. Új tenyészállatok felvétele.
2. Jelentés a „Crotalia” fülbéllyel megéjtett próbajelzésekről.
3. Folyó ügyek.

Ráthonyi Reusz Henrik s. k.,
elnök.

Meghívó

az „Országos Magyar Gazdasági Egyesület”

műszaki bizottságának

1908. évi október hó 15-én (csütörtök) d. e.
11 órakor a „Köztelken” tartandó ülésére.

Tárgy:

Nemzetközi motoros szántóverseny ügye.

Bolla Mihály s. k.,
b-elnök.

Felhívás a Károlyi emléklakomán
való részvételre.

Károlyi Sándor gróf emlékszóbrának folyó hó 21-én, szerdán délelőtt 11 órakor történetű leleplezése után déli 1 órakor a Gambrius nagyvendéglő (VII. Erzsébet-körút 27.) éttermeiben

Károlyi Sándor emléklakomát

rendezünk, amelyen minél nagyobb számban való részvételre ezennel felhívjuk az Országos Magyar Gazdasági Egyesület, valamint a társ-egyesületek, továbbá a leleplezési ünnepségen résztvevő rokontestületek, u. m. a Magyar Gazdaszövetség, „Hangya”, Magyar Mezőgazdák Szövetkezete, Országos Központi Hitelszövetkezet és Gazdák Biztosító Szövetkezete igen tisztelt tagjait.

E lakomán avatjuk fel a Károlyi Sándor gróf emlékére készített diszes kiviteli emlékszerleget, amelylyel kezében Darányi Ignác dr. földművelésügyi miniszter fogja az első emlékbeszédet mondani Károlyi Sándor grófról, méltatván az ő mindenkor emlékeztető működésének nagy jelentőségét az összegyűlt gazdatársadalom és szövetkezeti férfiak előtt. Az alkalom ünnepélyes voltára való tekintettel e nagyszabású emlékbeszédén kívül más felszólalás a lakomán nem is lesz.

Az emléklakomára, amelynek részvételi díja — italt beleértve — 4 (négy) korona, október hó 15-ig bezárólag jelentkezhetni az OMGE titkári hivatalánál, ahol a lakomára szóló részvételi jegyek már megválthatók és a 4 K. részvételi díj is beküldhető. A fent felsorolt rokontestületek tisztelt tagjai pedig szíveskedjenek jelentkezni saját testületük igazgatóságánál, amelyeknél ugyancsak lesznek jegyek kaphatók. Mivel a lakomán a helyszűke miatt csak hatszázan vehetnek részt, ajánlatos a jelentkezéseket mielőbb beküldeni.

Budapest, 1908. szept. 24.

Az „Országos Magyar Gazdasági Egyesület”
nevében:

Bujanovics Sándor s. k.
alelnök.

Egyről-másról.

(Kritikus időjárás. — A gabonapiacz helyzete. — A mezőgazdasági érdekképviselet kérdése a döntés küszöbén. — Hajsza egy szövetkezet ellen. — A nemzetközi középosztály-kongresszus. — Bosznia és Hercegovina annektálása.)

Az őszi időjárás rendellenessége ugylátszik lassanként hagyományossá lesz. Az idei rendellenes őszi időjárás az előző két esztendei nyomdokait követi, aggasztóvá téve ismét a gazdák helyzetét. Ha rövidesen nem szűnik meg a már szinte tarthatatlanná vált szárazság, előre is el lehetünk készülve arra, hogy a jövő évi aratás eredményei még olyanok sem lesznek, mint az ideiek voltak. Az esőhiány mellett a hirtelen hűsüléssel egy másik baj is fenyeget, a korai fagy. Ne adja Isten, hogy bekövetkezzenek.

Daczára annak, hogy jövő terméskilátásaink már csirájukban reményteleneknek ígérkeznek, a gabonatözsde egyelőre nem szándékozik e jelenséget tudomásul venni, amennyiben a gabonáarak csak igen lassan emelkednek. Igaz ugyan, hogy a legutóbbi héten a készbuza ára 40 fillérrel, a rozsa 45 fillérrel, a tengeri pedig 70 fillérrel emelkedett, ez az áremelkedés azonban talán inkább annak köszönheti létrejöttét, hogy a tözsden sokan számítanak arra, hogy a legutóbbi napok eseményei, amelyek a Balkán-félszigeten lejátszódtak, komolyabb következményekkel fognak járni.

Ezt a lehetőséget számításba véve, egészen természetesen az, ha a gabonárfolyamok emelkednek. Nemcsak azért, mivel tartalékosaink behívásával a hadügyi kormány is kénytelen nagyobb gabona-, illetőleg lisztvételeket eszközölni, hanem azért is, mivel a balkán gabona sem gravitálhat ez esetben külföldre, hanem a hazai nagyobb szükséglet fedezésére kell szolgálnia. A balkánexport hiánya pedig, ha még olyan kicsiny is, a nemzetközi gabonapiacson, érezhetővé válik.

Mindezen fölfevéstől eltekintve is gabonapiacunk irányzatának továbbra is szilárdnak kell maradnia. A malmok lisztelhelyezése a legkitünőbb, oly kitünő, amilyen évek óta nem volt. Ausztriában is csinálnak üzletet és annyit, hogy a hónapok mulva feldolgozandó liszt is el van már adva. Ezzel szemben pedig feldolgozandó gabonával nem igen rendelkeznek. A kínálat gabonában igen korlátolt, daczára annak, hogy taktikából a malmok sem igen vásárolnak.

A mezőgazdasági kamarák ügye e hó 10-én ismét egy lépéssel közelebb jut a megvalósuláshoz. Nevezetes stációhoz ért ugyanis a gazdaközönség bírálata elé bocsátott kész javaslat azon a hosszú és akadályokkal sűrűn megakasztott uton, amelynek végcéljánál a magyar mezőgazdasági érdekek teljes érvényesülése biztat szöb és jobb jövővel. Reméljük, hogy mihelyt a GEOSz. végrehajtó-bizottságának mostani, nagyjelentőségű ülésén a kamarai javaslatra s illetőleg annak egyes részleteire nézve egységes többségi vélemény alakul ki, ez az állásfoglalás nem marad hatástalanul a kisebbségi véleményt képviselő egyesületekre sem. Valaminthogy a végrehajtó-bizottság, a

kormány és a javaslat érdemes szerkesztői bizonyára nem mulasztják el minden egyes gyakorlati irányu, czélszerű javaslatnak, módosítványnak lehető figyelembevételét, ugyan talán joggal megkivánhatjuk a kisebbségi javaslatok híveitől is, hogy a többség nézetéhez lojálisan csatlakozzanak s — amennyire lehetséges és tőlük függ — elősegítsék a f. hó 22-iki szövetségi nagygyűlésen oly egységes vélemény határozattá emelését, amely a földmivelésügyi miniszterre és a törvényhozásra nézve a további lépéseket megkönnyíti vagy legalább azokra határozott irányítást foglal magában.

Megemlékeztünk már arról a támadásról, amelyet a budapesti kereskedelmi és iparkamara kereskedői osztálya néhány kereskedő kezdeményezésére és hamis információja alapján a Magyar Gazdák Értékesítő Szövetkezete ellen megkísérelt. Megelégedéssel konstatálhatjuk, hogy a kamara vezetősége ezzel a támadással nem mindenben ért egyet, amit leginkább bizonyít az, hogy Lánczy Leó kamarai elnök a szövetkezet köréből hozzá intézett felvilágosító levél alapján a kereskedői osztály előterjesztését készített előadót jelentéstételre szólította föl. Az előadó ezt a jelentést el is készítette, amelynek egyrésze, éppen az, amely a szövetkezetet a laikusok előtt megtámadhatóvá látszik tenni, a lapokban meg is jelent, míg sajtóságos módon az a része, amely a vádak alaptalanságát igazolja, a közlésből kimaradt.

Konstatáljuk, hogy a jelentés rosszakaratu elcsavarással újból csak azt akarja bizonyítani, hogy a szövetkezet külföldi árukat hoz forgalomba csemegeüzletében és ezáltal a külföldi áruk kelendőségét emeli és a jelentés egyáltalán nem akar tudomást venni arról, hogy a szövetkezet a magyar gazdák terményeit oly mennyiségben értékesíti, ami mellett a csemegeüzletében a közönség érdekében forgalomba hozott külföldi áruk mennyisége és értéke elegendő csekély, mert az évi 3 milliós forgalomban csak mintegy 50 ezer koronára rugván, ugy aránylik mint 1:60-hoz. Konstatáljuk továbbá, hogy a jelentés egy szóval sem emlékezik meg a kereskedői osztály első javaslatában különösen hangsúlyozott ama vádjáról, hogy a szövetkezett törvénybe ütköző működést is fejtett ki, amiért az elsőfoku hatóság iparkihágás címén bírsággal is sújtotta. A jelentés hallgatásával beigazolja, hogy ezt a vádat, melyet csakis a verseny prepotenciája adhatott először is az előadó tola alá, könnyelműen, a viszonyok alapos vizsgálata nélkül emelte az előadó és csak abban a szövetkezetellenes magatartásban lelheti magyarázatát, amelyet a kereskedelmi kamarától általában országszerte már megszoktunk. De ez az eljárás a gazdákat csak kétszeresen megerősítheti abban, hogy a kereskedelem gazdaellenes törekvései ellenében a szövetkezeti szervezetek körüli csoportosulással annál hatályosabban védekezzenek.

Bécsben f. hó 5-én megnyílt a II. nemzetközi középosztály kongresszus. Ez a kongresszus, melynek állandó bizottsága hasonlólag a Páris-

ban székelő kongresszus székel, elősztatott meg középosztály földön u. i. a némi vagy keresetet föld középosztály mint amely kulturai és képezi. A sz a munkások akik szakszettel lommal szentesítését a erőszakolni, turai és gaz politikai hat életben bizt ben sem sz sági erejéne sőt a gazdas erőben vesz nek eredmé intézmények sitva ugy, i munkásoké.

A középos mindenütt el a társadalm A szövetkeze től kiindulva menti kisgaz pestmegyei sorban az ő középosztály ezen középos veszszük, u hozhatjuk, az erősödve, a önálló tagoz kedve, az el zeti feladata megalkotójáv

Ebből a szus működé tartjuk érde hogy a késő metek, belgá aránylag gyé ban ottvöltu hogy a nálu kormányzati tikát a közep politikává ké tett mindene folytán a mu középosztály társadalmi és munkások so egy egészség meg kell aka emelkedését társra egyálta

Arankamentes lóhere és luczernamagért

100 kilónkint 10 koronával magasabb árt fizetek a napi árnál, ah vidéki állomás átvéve és kifizetve.

Ajánlatot és 10 kilós mintát utánvétellel kér, az eladó menyiség közlésével

MAUTHNER ÖDON

os. és kir. udvari magkereskedése

BUDAPEST.

ban székelő állandó nemzetközi mezőgazdasági kongresszus állandó bizottságához, Brüsszelben székel, először három év előtt Lüttichben tartott meg. Feladata a szociálpolitikának a középosztály érdekeire való kiterjesztése. Külföldön u. i. mind nagyobb figyelmet fordítanak a némi vagyonnal és saját munkájukkal önálló keresetet folytató gazdasági és ipari önálló középosztály megerősítésére és gyarapítására, mint amely osztály az állami életnek politikai, kulturai és gazdasági tekintetben a gerincét képezi. A szociálpolitikuskok ma már nemcsak a munkások jólétének emelésére törekednek, akik szakszervezeteik útján a polgári társadalommal szemben a maguk érdekeinek az érvényesítését a legtöbb esetben amugy is ki tudják erőszakolni, sőt pusztán tömegeiknek, de kulturai és gazdasági súlyuknak meg nem felelő politikai hatalmat is tudtak maguknak az állami életben biztosítani. A középosztály ezzel szemben sem számának, sem kulturai, sem gazdasági erejének megfelelő pozícióval nem bír, sőt a gazdasági életnek differenciálódása folytán erőben veszít, mert gazdasági tevékenységének eredményei törvénytörési és társadalmi intézményekkel nincsenek távolról sem biztosítva úgy, mint akár a nagytőkés, akár a munkásoké.

A középosztály helyzetének a megerősítése mindenütt először a társadalomtól indult ki és a társadalmi szervezkedésben kezdődött meg. A szövetkezeti mozgalom a rochdalei takácsoktól kiindulva és folytatódva Reiffeisen rajnmenti kisgazdáin és iparosain, Károlyi Sándor pestmegyei parasztjain stb. mindenütt első sorban az önálló, némi vagyonnal bíró munkás középosztály erősítését munkálja. Ha ehhez még ezen középosztály szakszerű kiképzését is hozzáveszjük, úgy kulturailag is abba a helyzetbe hozhatjuk, amelyben nemcsak gazdaságilag megerősödvé, a politikai nemzetnek is legerősebb önálló tagozatává lesz, hanem amelyből kiemelkedve, az elpusztult középbirtokos-osztály nemzeti feladatait átvéve, a modern középosztály megalkotójává válik.

Ebből a szempontból tekintve a kongresszus működését a legnagyobb rokonszenvünkre tartjuk érdemesnek és csak azt sajnálhatjuk, hogy a késői meghívások miatt hazánk a németek, belgák, francziák és osztrákok mellett aránylag gyengén volt képviselve. Akik azonban ottvoltunk, azt a meggyőződést merítettük, hogy a nálunk is immár szép törvényhozási, kormányzati és társadalmi u. n. kismemberpolitikát a középosztály érdekeit is felkaroló szociálpolitikává kell kiszélesíteni, mert amíg az említett mindenestre üdvös és dicséretes működés folytán a munkásosztály megerősödik, addig a középosztály gyengül és ennek önálló politikai, társadalmi és gazdasági egyedei a tőkétől függő munkások sorába állítandók. Hogy pedig egy egészséges szociálpolitikának ezt épp úgy meg kell akadályoznia, amint a munkásosztály emelkedését elő kell mozdítania, az bizonyításra egyáltalában nem szorul.

Királyi kéziratok és a delegációk fogadása alkalmával a királyi trónról elhangzott megnyitóbeszéd végleges elhatározásként jelentik be Bosznia és Hercegovina annektálását és bizonyos fokú alkotmányossággal való felruházását. A török alkotmány helyreállítása és a török birodalomban jelenleg végbemenő gyökeres rendszerváltozás egyszerűen új helyzetet teremtett a Balkánon s megzavarta ott a berlini szerződés intézkedéseivel létesített s máig is csak ügygyel-bajjal fentartott egyensúlyt. Magyarországnak és Ausztriának, mint Bosznia és Hercegovina nemzetközi mandátumos okkupátorainak ugyszólván lehetetlenség volna e fordulatot saját céljukra, balkáni pozíciójuk megszilárdítására s az okkupált tartományok jogi helyzetének szabályozására fel nem használniok. És diplomáciánk ezuttal nem „késett el egy gondolattal”, nem szalasztotta el a kínálkozó alkalmat, hanem gyors elhatározással cselekedett s amennyire meglepte ezzel a berlini szerződés szignatárius hatalmasságait, éppen oly elvitatlan diplomáciai sikert aratott Oszinte elégtétellel állapítjuk ezt meg annál inkább, mert a bécsi Ballhausplatzról irányított diplomácia önálló kezdeményezés terén egyáltalában nem mutathat fel világrekordot s inkább csak a csendes kibiciz szerepét játszotta mindenütt az európai nagypolitika eseményeinél, mintsem hogy az eseményeknek aktív részese, erős és öntudatos mozgatója lett volna. Hogy tehát most a monarchia a kellő pillanatban biztosította magának a Balkánra vezető utat és mindjárt meg is vetette rajta a lábát: ez a mi nagyhatalmi politikánknak egyik kétségtelen és magyar szempontból nem kicsinyelhető eredménye.

Végeredményben azonban a diplomáciai sikerek értékét és jelentőségét, éppen úgy, mint a diadalmas hadjáratok valódi politikai és gazdasági mérlegét, csak a további fejlemények és következmények döntenek el, a mi diplomáciánk e sikerült sakkhuzásánál is számításba kell venni az általa teremtett helyzet további fejleményeit s másrészt minden attól függ, hogyan leszünk képesek az első sikeres lépést a továbbiakban értékesíteni.

Gazdasági szempontból kétségtelen, hogy Boszniának alkotmányával való felruházása s a magyar-osztrák monarchiához szorosabb és állandóbb jellegű kapcsolatok való hozzáfűzése ebben az országban jelentékeny kulturális és anyagi fejlődés előidézője lesz s hogy így Boszniában egyrészt idehaza munkát nem találó emberajok számára alkalmas tevékenységi területet, másrészt termékeink és kivitelünk részére egyre fejlődő piacot fogunk találni.

Földrajzi fekvésünk s az általános politikai helyzet: is a Balkánra utal bennünket s ha már olyan gyarmatpolitikát nem folytathatunk, aminőből a nyugati nagy kereskedő államoknak gazdagsága, hatalma sarjadott, meg kell ragadnunk az alkalmat legalább a Balkánon való gazdasági terjeszkedésre. Ilyen első gyarmatnak, expanzióra alkalmas és még nagy haladásra képes területnek tekintjük Boszniát s hogy ezt a földet egészen magunkhoz kapcsol-

juk, az elsősorban Magyarország érdeke éppen úgy, mint ahogyan a Balkán felé való gravitálás is igen nagy jelentőségű hazánkra nézve. Természetesen nem szabad azonban feledni, hogy minden eredménynek arányban kell állania a reáfordított áldozatokkal és ami balkáni terjeszkedésünk, ami boszniai gyarmatpolitikánk is csak addig lehet ránk nézve gazdaságos és előnyös, míg a várható hasznót az érte hozott áldozatok le nem rontják.

Békés gazdasági politikát hirdetünk tehát a Balkán államokkal szemben, de csak addig a fokig, míg az mezőgazdaságunk, főképpen állattenyésztésünk létérdekét nem fenyegeti s a Balkánon való terjeszkedést hasznosnak tartjuk, mindaddig, míg az békés uton és békés eszközökkel történik.

NÖVÉNYTERMESZTÉS.

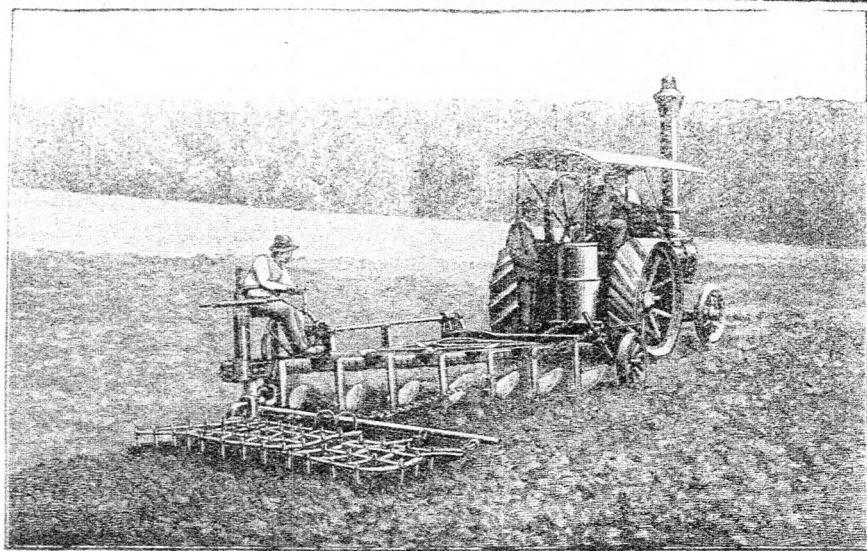
Rovatvezető: Kerpely Kálmán.

A komló termesztése Amerikában.

I.

Figyelemmel kísérve komlótermesztésünk fejlődését az utolsó évtizedben, azt tapasztaljuk, hogy az — a földművelési kormányunknak e téren kifejtett csaknem páratlanul álló és mindenre kiterjedő gondoskodása és intézkedései dacára — sem vett olyan lendületet, a minő éppen a fenti körülményből kifolyólag gazdáinktól joggal elvárható lett volna. Komlószükségletünk oroszánrészét körülbelül $\frac{2}{3}$ részben ma is külföldről szerezzük be, holott bőven rendelkezünk egy talaj- valamint éghajlati viszonyok tekintetében teljesen megfelelő oly területekkel, a melyeken amugy is csekély szükségletünk busásan nyerhetne fedezetet. Elismerem ugyan, hogy — különösen az utóbbi években mezei kulturánk csaknem minden ágazatában felszínre kerülő és évről-évre súlyosbódó munkás és más gazdasági viszonyok lényeges gátóakadályt képeztek ezen mezőgazdasági szempontból eléggé jelentőségteljes kulturánövénnyel fejlesztésében, a negatív eredményt még sem vagyok hajlandó kizárólag ezen körülménynek terhére írni. Nem pedig azért, mert ha szembe állítjuk mezei kulturánk összes ágazataiban felhasznált kézi-erő segítségével elért terméseredményünket az amerikai Egyesült-Államok terméseredményével, el kell ismernünk azt, hogy ez utóbbi államnak ötször akkora termésével szemben a felhasznált kézimunka ereje csak nagyon csekély különbözetet tüntet fel javunkra. És ha talán teljesen elütő mezőgazdasági viszonyainkra való tekintetből nem is vesszük ezen hiteles adatot oly szorosan számszerint, az összehasonlítás rendkívül alkalmas arra, hogy megvilágítsa és kijelölje azt az irányt, amelyen nagyon, de nagyon sokat tanulhatunk.

Nem tartom ez okból kifolyólag felesleges dolognak gazdáink figyelmét ismételtelen felhívni az amerikai Egyesült-Államok, tehát oly nemzetnek komlótermesztésére, mely különösen az utóbbi időben évről-évre fokozódó tömegter-

UJ! UJ! UJ! Egygéprendszerű gőzszántás UJ! UJ! UJ!

(egy ölet fogó 7 vasu ekével).

Csekély befektetés. Olcsó üzem.

Tökéletes munka.

Referenciák az egész országból kívánatra rendelkezésre állnak

Egyedüli gyártója:

Első Magyar Gazdasági Gépgyár R.-T.
Budapest, VI., Váci-ut 19. szám.

mesztésével csakhamar hivatva lesz átvenni a vezérszerepet Németországtól. Sok újat ugyan, az eljárást illetőleg, nem tanulhatunk tőlük, amennyiben komlótelepek legnagyobb része újabb keletű lévén, magát a telepítési módot nagyjából Európától vették át, mindazonáltal nem lesz kárba vesztett fáradság megismerni e téren is az amerikai farmer jellegzetes sajátosságát és gondolkodásmódját, mezőgazdaságával szorosán összefüggő üzleti szellemét, mely lényegesen át meg áthatja mezei kultúrájának minden ágazatát.

A farmernek nem lévén tradíciói és régi tapasztalatai, nem is viseltetik pietással semmi iránt, ami akaraterejét egy bizonyos irányban lekötöthetné, de viszont menten minden előítélet-től nem ismer semmiféle nehézséget sem, mely őt valamely új életrevaló eszme megvalósításában gátolhatná. A föld mint előtte a kevésbé ismert faktor, nála csak másodrendű szerepet játszik, ő csak szellemi képességeit és munkarejét ismeri és becsüli igazán, melyeket igyekszik is ott, ahol és akkor, amikor csak lehet a legintenzívebben érvényesíteni. Kifejlett üzleti szelleme folytán főcélja és törekvése: rövid idő alatt kevés költséggel a lehető legtöbbet produkálni, elveit csak akkor és olyképpen módosítja, amennyire azt a rentabilitás megengedi. Hogy ezen elvek szigorú betartásával mennyire sikerül célját elérnie, legkifejezettebb bizonyítékát szolgáltatja ennek az a körülmény, hogy az amerikai Egyesült-Államok mesés tömegtermesztésükkel ma az összes kiviteli államok élén állanak és hogy ezen kivitel 60% kizárólag mezei kultúra eredménye. Csak röviddel ezelőtt is az alacsony árak következtében a keleti államok komlótelepeinek legnagyobb része többnyire gyümölcsösökké alakítottát, az árak emelkedésével azonban az e célra inkább megfelelő legszélsőbb nyugaton, különösen Oregon-állam területén, ezer és ezer holdszámra létesítettek új telepítéseket, melyek ma mesés terméseredményekkel a világ csaknem összes piacait elárasztják. Oroszlánrész illeti meg ezen bámulatos fejlődés elérésében a „Komlótermesztők szövetségét” (Hop Growers Association), mely a szükséges utmutatáson kívül főleg a komló értékesítésével foglalkozik, mely talán egyetlen egy mezőgazdasági terménynél sem tűntet fel olyan szélsőséges ár-ingadozásokat. A szövetség teszi lehetővé azt, hogy ma még a legkisebb termelő is teljesen kifogástalan kész piaci áruval jelenik meg az Oregon-állam Salem nevű fővárosában, évenként szeptember hó folyamán tartandó vásárokon; feleslegessé téve egyrészt a komlónak mindazt a további kezelését, mint — a tökéletesebb szárítás, kénezés és préselést, — amit az Európai államokban még ma is a komló eltarthatása céljából legtöbbször nagyobb közvetítő kereskedők vagy a sörgyárosok magok kénytelenek végezni; másrészt nélkülözheti a közvetítő ügynököket, kiknek mindegyike szép nyereséget rak zsebre nálunk a termelők rovására. Miután a szövetséget mint ilyen egyuttal pénzügyi intézettel áll szoros összefüggésben, módjában van méltányos kamatláb mellett részvényeseinek rendelkezésére bocsájtani a netalán szükségelt előlegeket, megakadályozván evvel azt, hogy az erre utalt termelők nem kénytelenek a többnyire uszorkamattal kapcsolatos elővételekbe bocsátkozni. Tari előadásokat, melyek talán tudományos és az exakt kutatás szempontjából nem állanak európai színvonalon, de és ezt nyugodt lelkiismerettel merem állítani, mesteribb

módon felelnek meg a gyakorlati követelményeknek. Kísérleti telepein, melyek csaknem az egész állam területét behálózzák, nemcsak egyes vidékek talaj és éghajlati viszonyainak leginkább megfelelő fajokat, hanem a drága munkáskéznek lehető mellőzése szempontjából, a legegyszerűbb és legolcsóbb művelési módokat igyekeznek meghonosítani. Mindezt tisztán a termelők jól felfogott érdekeit tartva szem előtt, minden állami támogatás igénybevétele nélkül végezi.

Áttérve ezek után a szokásos telepítési valamint művelési eljárás ismertetésére, melyeket részben az Independence (Polk County) közelében lévő és Krebs testvérek tulajdonát képező 600 acre terjedelmű, részben pedig a Dallas város határában fekvő körülbelül 200 acre területtel bíró telepeken személyesen tapasztalni alkalmam volt, kiterjeszkedem egyúttal mindazon mellékkörülményekre is, melyek a komlótermesztést lényegesen befolyásolhatják.

Mig egyrészt a talaj megválasztása tekintetében ennek összetételét illetőleg az amerikai farmer a legnagyobb gonddal jár el, előszeretettel telepítvén be a kissé hullámos felülettel és mély feltalajjal bíró közép kötöttségű humozus vályogtalajokat, melyek fekvése nem teljesen zárt, de az éjszakai szelektől feltétlenül védve van, másrészt nem hogy figyelmen kívül semmi oly körülményt, amely a komló siker-dus fejlődését gátolag befolyásolhatná. Figyelembe veszi tehát elsősorban a hőmérsékleti változásokat és kizár a telepítésből minden olyan területet, amelyen az, talán éppen fekvésénél fogva szélsőséges ingadozásokat mutat. Csapadékos vidéken inkább a könnyebb, csapadékos szegény vidéken a nehezebb talajokat tartja megfelelőbbeknek, feltéve természetesen, hogy az altalaj mindkettőnél egyformán kedvező. Altalaj vízzel bíró területeket, hacsak nincs módjában ezeket olcsón alagsóvezettni, egyáltalában nem telepít be, miután a gyakorlati tapasztalat igazolta, hogy az ilyen talaj a komló aromájának finomságára hátrányos befolyást gyakorol.

A talaj előkészítése az e célra legalkalmasabb időben késő ősszel történik. Ha a talaj különben elég jó erőben van és annak trágyázása kikerülhet, mellőzve a nálunk szokásos, de drága kézimunkával végzett forgatást egyszerű altalajturóval kombinált ekével 12" mélyen megsántatják, mely munkálat ekénként 4 erős ló vonóerejét veszi igénybe. Ezen művelet különösen az utóbbi években már gőzekével végeztetik, mely esetben azonban a szántás mélysége a 14"-et is meghaladja. A tél folyamán kifagyott és tavasszal elegendőképpen megszikkadt talajt megboronálják és egyengetővel megjárattják. A kijelölendő sorok irányá, ha a talaj fekvése és felülete vagy más mellékkörülmények ezt nem korlátozzák, mindig északról dél felé húzódik, amennyiben gyakorlatilag beigazolást nyert az a körülmény, hogy ennél a hőmérsékleti ingadozások jóval kisebbek, mint a keletről nyugati irányban eszközölkénnél. A sor és növénytavolság az egyes telepeken rendkívül változó ugyan, de rendes körülmények között korai fajtáknál 7 késői fajtáknál 8 láb szokott lenni. Fontos mellékkörülmények, aminő elsősorban a talaj termőképessége, továbbá a fénybehatás és tökéletes légjárát lehetősége lényegesen megváltoztatják ezen bevett szokást. A telep könnyebb megművelhetése céljából, a tökek négyzet kötésben állanak, mely körülmény egyrészt a hossz és keresztbe való kultiválást teszi lehetővé, másrészt munkameg-

takarítással jár különösen kötözés esetén, amennyiben a létrán való munka alkalmával 4 növényt képes a munkás egy állásból elvégezni. Az őszt folyamán vagy kora tavasszal szedett és 7—8 szemmel bíró dugványok kiültetése rendszerint április hó közepén veszi kezdetét és egyszerű, alsó részén hegyben végződő vaslemezzel borított fafuró segítségével eszközöltetik. Miután a dugványok a kiültetést megelőzőleg gondos vizsgálatnak vettek alá, minden kijelölt helyre csak egy dugvány lesz merőlegesen beállítva olyképpen, hogy annak felső vége a talaj síkfelületétől számítva 2—3"-nél mélyebbre kerüljön. Ezen mélyebbre való ültetéssel a mellékgökök erősebb képződése czéloztatik, amennyiben ezek mélyebben fekvődn a föld alatt, kevésbé vannak kitéve egy kiszáradás veszedelmének, valamint a fogatos művelésközök általi esetleges megsértésnek. Erőteljes mellékgökök könnyebben és intenzívebben használhatók ki a trágyázás következtében tápanyagokban amugy is gazdagabb feltalajt, a komló erőteljesebb fejlődését idézik elő. 10—14 nap múlva a dugványok kihajtván, gondos vizsgálatnak lesznek alávetve, mely vizsgálat leginkább a ki nem hajtott dugványokra terjed ki, melyek ha tényleg hibásoknak találhatók, azonnal ujjakkal pótlandók. A komló további kezelése az első évben leginkább a talaj tisztántartására és egyrészt a talaj nedvességének konzerválása, másrészt a levegő könnyebb behatolhatása céljából a talaj felületének lazítására szorítkozik, mely célból a szükséghez képest 2—3 ízben hossz és keresztben lesz kultivátorral megjárattva. A levélzet elhalása után késő ősszel az egyéves komló meg lesz metszve és földdel betakarva, mely talajművelet ekével eszközöltetik. Erőteljes talaj és elegendő csapadék mellett, a sorközök kihasználása más gazdasági terménnyel különösen az első évben abszolút nem gátolja a komló fejlődésében; tápanyagokban szegény talajokban vagy kevesebb csapadék mellett ez lehetőleg kerülendő. Hasznos, sőt csaknem elkerülhetetlenül szükséges különösen az előbbi esetben, amidőn a melléktermények eltávolítása alkalmával a talaj részben összetapostatott, a sorközök őszi felszántása, mely művelettel részint a talajnak csapadékbefogadási képessége emeltetik, részint a téli fagy kedvező hatása következtében annak fizikai állapota javíttatik.

A komlótelep kezelése a második évben tavasszal — részint fogatos-, részint kézi munkával eszközölt — nyitással veszi kezdetét. A sorok mentén hossz- és keresztben a föld eke segítségével eltávolítatik olyképpen, hogy a tökek helyén körülbelül egy négyszög lábnyi terület érintetlenül megmarad. Az így meg hagyott területen lévő töke kézikapa segítségével a rajta levő földtől óvatosan megtisztítatik. A komlóinda vezetésére még a nagyobb telepeken is leginkább a póznák alkalmazása van közönségesen használatban, melyek hosszúságát nemcsak a komló beérési ideje, hanem annak növekedési képessége is lényegesen szabályozza. A komlópóznák anyagát leggyakrabban a 15—20 éves fiatal és feltétlenül egészséges fenyőfák szolgáltatják, melyek használat előtt meghámoztatván, vastag végükön négyszögletesre meghegyeztetnek és egészben karbolineummal bekenetnek. Czélszerűbb és a fa tartóssága szempontjából kívánatosabb, de egyúttal költségszerűbb eljárás a higanyszublimáttal való impregnálás, mely azonban, miután körülményesebb berendezéseket kíván, kizárólag csak ezzel fog-

lalkozó n...
tetik. Min...
azután év...
rad. Kivé...
hogy egy...
ebből kett...
vagy teljes...
alkalmazza...
dot nem l...
az amerika...
lag olcsóbb...
sodronyren...
sége pózn...
képpen sa...
dásában re...
körülmény...
nak évtize...
anélkül, k...
ból és oly...
nálni. Ez...
sodronyru...
részt csak...
neti jelleg...
erős pózna...
karral bíró...
végeihez e...
teszilehető...
a nagymér...
jelentőség...

A pózna...
ott, ahol a...
kapálás he...
sége. H...
3 láb mag...
kötélék seg...
kötetik, m...
további tar...
telve, azor...
alkalmazott...
Az inda al...
oldalhajtas...
ben képez...
kívül kedve...
igen súly...
képek pre...
ságban elt...
tekintélye...
számba ve...
talanul a t...
letérés vag...
komló tov...
hogy azt a...
sága ki ne...
gátása cz...
mely műve...
sarlószerű...
e czélra leg...
az indavég...
eljárás ren...
oldalhajtas...
okból kifol...
inda alsó r...
hajtások elt...
talatot igé...
legalkalmas...
Mig ugyan...
tobozfejlöd...
az inda als...
fejlődése, a...

BORSAJTÓK, SZŐLŐZUZÓK.
EGYETEMES AGZÉLEKÉK,
Szab. len- és sorvetőgépek.
Elsőrangú hazai gyártmány. Tessék árjegyzéket kérni.

WEISER J. C.
GAZDASÁGI GÉPGYÁR ÉS
VASÖNTÖDE, MALOMÉPÍTÉSZET
NAGYKANIZSAN.

lalkozó nagyobb fakereskedők által eszközöltetik. Minden tőke mellé egy pózna tételik, mely azután évek hosszú során télen át is künmarad. Kivételesen található csak az az eljárás, hogy egy póznára három inda lesz felvezetve, ebből kettő drót segítségével, ezt azonban csak vagy teljesen szélmentes vagy oly területeken alkalmazzák, ahol a fogatos miveltésre nagy gondot nem fordítanak. Hogy miért nem ad előnyt az amerikai farmer a tartósságánál fogva aránylag olcsóbb, de nagyobb befektetéseket igénylő sodronyrendszernek, annak oka egyrészt a szükséges póznák olcsó beszerzésében, de kiváltképpen sajátosság egyéniségében és gondolkodásában rejlik. Az ő gazdasági viszonyai és körülményei között sohasem engedi meg magának évtizedekre szóló befektetések eszközölését, anélkül, hogy tudná, miszerint azokat oly célból és oly hosszú időig képes lesz-e kihasználni. Ez okból kifolyólag, ha létesít is itt-ott sodronyrendszer berendezéseket, ezek nagyobb részt csak átmeneti jellegűek. Egy ilyen átmeneti jelleggel bíró eljárás az, amelynek egy erős pózna felső végére egy 4, egyformán hosszú karral bíró kereszt van erősítve és a karok végeihez erősített sodrony 4 inda felkuszását teszilehetővé, mely eljárásnak azonban, tekintettel a nagyenergiű beárrnyékolásra, nagy gyakorlati jelentőség nem tulajdonítható.

A póznák elhelyezésének megtörténte után, ott, ahol a sorközök már őszszel megszártattak, kapálás helyét egy erős fogasolás váltik szükségessé. Ha a komló növekedésében körülbelül 3 láb magasságot ért el, vízbemártott szalmakötelék segítségével a pózna körül lazán megkötetik, mely eljárás a növény fejlődésének további tartama alatt még két ízben lesz ismételve, azon különbséggel, hogy a magasabban alkalmazott kötés kissé szorosabb szokott lenni. Az inda alsó részén nagyszámban jelentkező oldalhajtások, miután ezek a legtrikább esetekben képeznek virágtokot és ezekből is rendkívül kedvezőtlen elhelyezésüknek fogva csak igen silány és alárendelt minőségű tobozt képesek produkálni, körülbelül egyméter magasságban eltávolítatnak, annál is inkább, miután tekintélyes hosszúságot elérő növekedésükkel, számba vehető tápanyagot vonnak el haszontalanul a talajtól. Az eltávolítás vagy egyszerű letörés vagy levágás útján eszözöltetik. Ha a komló további növekedésében azt tapasztalják, hogy azt a rendelkezésre álló pózna magassága ki nem elégíti, hozsnövekedésének meggátolása céljából az indavégeket levágják, mely művelet egy hosszabb botra alkalmazott sarlószzerű és szerszámmal hajtatik végre, az e célra legalkalmasabb reggeli órákban, amidőn az indavégek legtörékenyebbek. Miután ezen eljárás rendkívül kedvezően segíti elő az összes oldalhajtások fejlődését, a már fentebb említett okból kifolyólag, kiváló gond fordítatik az inda alsó részén netalan ismét jelentkező oldalhajtások eltávolítására. Kiváló gyakorlati tapasztalatot igényel ezen művelet végrehajtására a legalkalmasabb időpont helyes megválasztása. Míg ugyanis annak korai alkalmazásával a tobozfejlődés rovására hatalmasan elősegítetik az inda alsó részéből kiinduló mellékajtások fejlődése, addig elkésve a dologgal éppen azon

mellékajtások, melyeknek fejlesztése ezen eljárás alkalmazása által leginkább czéloztatott, már fejlődésükben visszamaradván, a rajtuk lévő toboz beérése jóval később következik be. Nagyobb terméseredmény elérése szempontjából szokás még az oldalhajtások végeinek lecsipése, mely eljárás a nagyobb számu másod- és harmadrendű mellékajtások fejlődését czélozza, amelyek tudvalevőleg a legtöbb virágtokot tartalmazzák. A kivételre nagyon jól alkalmazható az előbbi eljárásnál is használt eszköz.

A komló virágzását megelőzőleg egy héttel végeztetik a sorközök utolsó kultiválása, mely lehetőleg mélyen eszözölendő. A további kultiválás nem kívánatos azért, mivel ezen túl a mellék- és hajszálygökök oly nagy mennyiségben övezik körül az egész tőkét, hogy azok megsértése nélkül ez nem is volna foganatosítható.

Tarnowsky Géza.

LÓTENYÉSZTÉS.

Lótenyésztésünk iránya.

Az ország állattenyésztésének igen jelentékeny ágazata a lótenyésztés, mely sok gondot okozhat az intéző köröknek. Sokan vannak, akik a lótenyésztés állami támogatását, illetőleg annak irányát rein tartják helyesnek s inkább az alig pártolt hidegvérű ló tenyésztése mellett csoportosulnak. Tény az, hogy bár az állam által támogatott melegvérű ló tenyésztése tulnyomó, a hidegvérű nyugati lovak tenyésztése is terjed s így a sokat vitatott kérdés, hogy lótenyésztésünk halad-e vagy hanyatlást mutat, a köztenyésztés szempontjából megvitásra szorul. E kérdések előítéletektől ment elintézésre kívánatos.

A kérdést akként lehet felállítani, hogy a tenyésztett lovak általában megfelelnek-e annak a czélnek, amelyet szolgálni hivatva vannak s emellett megvan-e a tenyésztésnek a kellő gazdasági jövedelme?

Mezőgazdaságunk összeredményében a lótenyésztés mint passzív ágazat szerepel, amit újabbban a jövedelmezőbbnek vélt hidegvérű ló tenyésztésével akarnak sokan ellensúlyozni.

Reggben a magyar gazda bár meggyőződött arról, hogy a nemesvérű angol és arabs ló tenyésztése alig jövedelmez, örömet találván benne, e tenyészirányt mégis tovább folytatta a gazdaság összjövödelmének rovására is. Csupán a mai szigorubb viszonyok tudták visszazsorítani a lótenyésztésnek ezen ágazatát annyira, hogy annak passzívja a gazdaság üzemét meg ne bénítsa. Vannak azonban ma többen, akik a melegvérű lótenyésztés teljes felosztásához fordultak inkább, nem bírván azon súlyos terheket, amelyeket a nemes ló tenyésztése a gazdaságra rótt s alig néhány év elégséges volt ahhoz, hogy egyes vidékek lótenyésztési képe átalakulva, a gyönyörű nemes lovak helyét muraközi, pinkafői stb. elnevezésű lovak foglalják el.

Ezen új irányzat ellenében azonban még ma is a könnyű katonai hűas és csak másodsorban az erősebb tűzérsgű lovak tenyésztése képezi az állam által favorizált czélt. A hadsereg volna ezek szerint a lovak fővevője, de noha általában az e czélra tenyésztett lovak száma

meghaladja a szükségletet, ezek mégis igen kis százalékát képezik az összes produkciónak. A katonalovakkal szemben támasztott nagy igények mellett a könnyű, nemes lovak értékesítése meglehetősen nehézségekkel jár, mert bár külföldön keresett árut képeznek, könnyűségüket ott gyakran hibának tekintik. Ami pedig itthon marad s amit gazdasági igáslónak használnak, az csak kevés jelentőséggel bír. A könnyű, nemes lovak csak mérsékeltben használhatók a gazdaságban a mai belterjesebb viszonyok között, míg a nehezebb nyugati félvér, amely mindig elég jó áron kel el, nagyobb kereslet tárgyat képezi. A hasznosítás értéke eszerint rein áll arányban a nemesvérű ló tenyésztésére fordított kiadásokkal.

A katonalovak tenyésztésénél tehát első sorban az eddig kevés figyelemre méltított tulkönyűség volna kiküszöbölendő. Ha ez megtörténik, vele az elismert európai híró nemes lovaknak azon hibái is meg fognak szűnni, amelyeket a katonai vásárló-bizottság oly sok esetben kifogásol: a nemes lovak szűk és nem elég mely mellkasa, valamint azok a csonthibák, melyek a végtagokat értéktelenítik.

Gazdasági életünk, mely az értékesítési viszonyokhoz kell hogy elsősorban alkalmazkodjék, e téren tehát feltétlenül kedvezőtlen képet nyújt. A tulprodukczióban szenvedő könnyű katonalovak tenyésztése megszorítandó lenne akként, hogy csakis az elsőrendű e fajta anyag legyen ennek az iránynak fenntartva, míg a silányabb anyag a rusztikusabb jellegbe lenne fokozatosan átalakítandó. Ezzel együtt azonban a félvértenyésztésre az eddigénél sokkal nagyobb gond fordítandó, mely annak jövedelmezőbbé tételére irányul.

A félvértenyésztés ezen állományának erősebbé, nehezebbé tételét elsőrendű sürgős feladatnak tekintjük. Nehéz félvértenyésztetek előállítása volna tehát a legfőbb feladat. Mivel azonban a nehéz félvértenyésztésnek alapja csak oly telivértenyésztet lehet, amely munkára alkalmas s jó formákkal rendelkező félvéreket tudna előállítani, a méneknek az eddigénél jóval szigorubb és a czélnek megfelelő hivalasztása, valamint a ló nevelésével kapcsolatos erőgyakorlatok végzése elkerülhetetlenül szükséges.

Telivértenyésztésünk e tekintetben nem részeseül kellő támogatásban s az utóbbi évek kétes sikerei tanuskodnak nemcsak arról, hogy az állomány általában haladást nem mutat — sőt ellenkezőleg visszafelődött; megfelelő erős csoportozati telivértenyésztés nálunk sajnos alig van.

S ha nézzük lóversenyünket, amelyek a fentebb említett erőgyakorlatok tételére volnának hivatva, azt látjuk, hogy ott is teljesen háttérbe szorul e tenyésztési irányzat. Cél ugyanis csupán az ma már, hogy minél több versenyt nyerjen valamely ló s azonkívül legnagyobb a rövid távolságu versenyek száma, melyek a könnyű véznább lovat meg nem érdemelt előnyben részesítik.

Hogy mennyire szükséges a telivértenyésztésben az anyag szolidabbá tétele, annak bizonyossága talán leginkább az a sok felszólamlás lehet, amely e téren újból és újból felhangzik. Ha figyelemmel kísérjük Németországnak tevő-

A HEID-féle GÉPGYÁR

képviseletét Magyarország területére átvéve, módunkban áll

eredeti HEID-féle gabonakonkolyozókat, eredeti HEID-féle magosztályozó gépeket

E gyártmányt tartóssága és kiváló tökéletes munkateljesítése jellemzik. készítményt sokszorosan felülmulnak. — Leírással és árajánlattal készséggel szolgál:

jutányos áron, az ismert első-rangu kivitelben szállítani.

Ujdonság: kemény nickel átvonatu trieur-köpenyek, melyek tartósság tekintetében minden eddigi

Bächer Rudolf, Melichar Ferencz, Budapest, VI., Nagymező-ú. 68.

kenységét, melyet az erős csontozatu telvérek előállítása körül kifejt, melynek felhasználásával a félvértényésztésben is oly szép sikereket bir felmutatni, mint a keletporoszországi, a hannoveri és oldenburgi félvéreknél, akkor nálunk is követendő példának állíthatjuk oda a felsorolt félvértényésztések eljárásának eredményét. E németországi félvérek elsősorban erős csontozatu és jó formákkal rendelkező nehéz ménék ivadéka, melyekhez hasonló jellegeket állami tenyésztéseinkben is találunk s amelyek nemesak javítanak félvértényésztésünket, de az annyira szükségelt s mindeztől eltekintve nehezebb hintóslovak előállítását is lehetővé tennék.

Amennyiben félvértényésztésünket jövedelmezővé tenni köztenyésztésünk fontos feladatát képezi, kétségtelenül kimondhatjuk, hogy a könnyű félvérek tenyésztésének a hasznosításuk mértéke által korlátozott szűkebb mederbe kell szorulnia s tért kell hogy adjon a nehezebb félvértényésztésnek, ami azonban csak akkor érhető el, ha az állami tenyér és félvérménészek is ezen cél szögátába állanak. Természetes, hogy emellett a félvértényésztésnek oly irányú módosítása is szükséges, hogy a nagyobb távolságu sikeresenyek és a nagy akadályversenyek kellő szaporítása által a telvértényanyag a félvértényésztés céljaira megfelelően megrostáltsassék.

Lótenyésztésünknek tekintélyes passzíváját nagymértvű állami támogatás mellett az intéző köröknek sikerülni fog ily módon redukálni.

A hidegvérű ló tenyésztése azonban csupán alárendelt jelentőségű lehet; azon laikusvéleményt pedig, mely szerint a hidegvérű lovak tartása és felnevelése kevesebb költséggel és fáradsággal jár, mint a nehéz félvérlovaké, tapasztalt gazdáink különben sem osztják. Ugyanis a takarmányozás mindkét helyen egyformán bizonyos koncentrátságot igényel s ezenkívül a félvérlovak sokkal jobban megfelelnek hazánk klimatikus és talajviszonyainak, a magyar gazda igényeinek, előszeretetének, piaczaik kívánalmainak és azonkívül a hasznosítás tekintetében elismert sokoldalúságuknál fogva az értékesítést is előnyösebbé teszik.

Neumann Lajos.

TEJGAZDASÁG.

A Bench Cream fölöző-gépről.

(A m. kir. tejkísérleti állomás közleménye.)

Az International Harvester Company Chicago budapesti fiókja vizsgálatra beküldte C típusú jelzett kézi hajtású fölöző-gépjét, melynek vizsgálatként az állomás a következőket állapította meg.

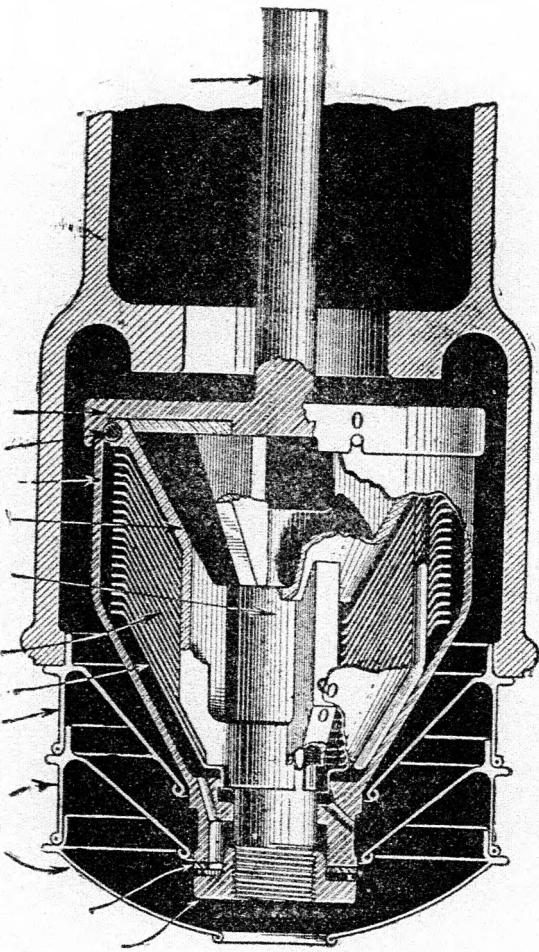
A gép munkaképessége óránként 100 liter. Tejszínmennyiség % -ban kifejezve 13 l. A fölözés finomságát a következő adatok tüntetik fel. A 3-5° zsírt tartalmazó teljes tej, melynek hőmérséke fölözés alatt 40 fok volt, fölözés után következő zsírmennyiségeket tartalmazta:

A fölözés megkezdésekor	0.12%
az első 10 percz után	0.09%
20 " "	0.10%
30 " "	0.13%
40 " "	0.08%
a fölözés végén	0.09%
átlagban	0.10%

Mint az eredményekből látható a fölözés finomsága a követelményeknek teljesen megfelel. Mind ezen okoknál fogva a gépet az állomás

szolgáltató képességére nézve és fölözés finomságára nézve jónak minősítette, megjegyezvén azonban, hogy hátránya a gépnek a szükséges pontos beállítás, mely nélkül könnyen zörgés áll be, ami arra mutat, hogy egyes részei surulódnak. A gazdaközönség részére azért ez a gép nem eléggé praktikus.

Ami a gépet illeti, lényeges újítás benne nincsen. A forgatókar forgását hármass áttétellel adja át a gép a dobtengelynek, mely áttételek közül az utolsó a tengelyre vágott csigacsavarmentet, melynek rovátkába a fogaskerek fogai illeszkednek bele. A dobtengely fix ágyakban mozog. Magának a dobnak a szerkezete megfelel az Alfa Lavál gépek dobszerkezetének. Nevezetesen a zsír és soványtej elválasztását kupalaku sima tányérrendszer végezi, mely rendszer 18 számozott kupból áll, melyek berakásnál úgy illesztendők be, amint a számozás kívánja. A tányérok rögzítésére a tengelyből kiálló három lemez szolgál, melynek megfelelően a tányérokon bevágások vannak. Magában

218. ábra. A Bench Cream fölöző-gép keresztmetszete.

a dobnak csak annyi változtatás van, hogy nem a tejszín kieresztő nyílását szabályozhatjuk, hanem a soványtejt. Ezen célra szolgál a dob legfelsőbb részén két egymásra illeszkedő karika, melyek nyílásai olyképpen vannak kivágva, hogy a két karikának elforgatása által a létrejövő nyílás vagy kisebb vagy nagyobb. Az egyik karikán a nyílásnagyságot lyukakból álló osztályzat mutatja. Ha 10 számú lyukba illesztjük az alsó karikának megfelelő kiálló kis szögcsékeit, akkor a tejszínmennyiség a legkisebb, illetve a sovány tejszínmennyiség a legnagyobb. A gép többi része: a tej beeresztő része, a tejtartály, szintén megfelel nagyjából az eddigi használt gépeknek. A dob fordulatszám 8500, amely sebesség az eddigiéknél nagyobb. Fodor J. Kálmán dr.

GAZDASÁGI NÖVÉNYTAN.

Rovatvezető: Linhart György.

A burgonya levélfodrosodása.

A magyarvári növényélet- és kórtani állomás részéről az újabb időben már többszörösen figyelmeztetve lettek gazdáink a burgonya levélfodrosodása néven ismert betegség természetére és veszélyes voltára. A „Köztelek” hasábjain cikkek alakjában, a gazdasági egyesületek, közgazdasági előadók, gazdasági tudósítók és gazdakörök részére pedig mintegy 4000 példányban megküldött ismertetés alakjában igyekezett nevezett állomás tájékoztatni a burgonya-termesztőket a betegség felől. Résztvevő állomásunk a Strassburgban tartott ezidei botanikai kongresszuson is, ahol Appel dr. kormánytanácsos, a Dahlemi növénykórtani intézet igazgatója részletes előadást tartott a betegségről. Állomásunk egyik szakembere Appel kormánytanácsos, továbbá Kornauth igazgató és Reitmeyer felügyelő társaságában (utóbbiak a bécsi növénykórtani intézet szakemberei) átvizsgálta a magyarvári akadémia és növénytermelési kísérleti állomás burgonyakísérleti telepeit, amelyeken mintegy 100 burgonyafajtát természetnek, ugyancsak a Haberland-féle gazdaság burgonyaföldjeit Duna-szerdahelyen, nemkülönben a pozsony megyei pudmericzi búruradalom burgonyaföldjeit. Mindegyik helyeken konstataáltak a levélfodrosodás jelenlétét, helyenként egyéb burgonyabetegségek társaságában, amelyek azonban jelentéktelenebb szerepet játszottak. Főleg a pudmericzi uradalomban okozott igen nagy kárt a levélfodrosodás.

Állomásunk javaslatára a földművelésügyi miniszterium egyik szakemberünket, Kern adjunktust a felsőmagyarországi burgonyaföldek egészségi állapotának megvizsgálására küldte ki s nevezett azt tapasztalta, hogy a levélfodrosodás már ott is erősen el van terjedve. Az állomásunkra beérkező jelentések és küldemények pedig arról tanuskodnak, hogy nem ismeretlen a betegség az Alföldön, Dunántul, sőt Erdélyben sem.

Kern megfigyelései szerint a Felsőmagyarországon természetesen különböző burgonyafajták nem egyformán fogékonyak a burgonyabetegségek, különösen pedig a levélfodrosodás iránt. Ez utóbbi betegségtől legtöbbet szenvedtek a Prof. Märker, Magyar kincs, Krüger, Granata, Rézbőrű, Record, Flora, Magnolia, Brocken, Hannover, Eldorádó Bohum, Császárkorona, Toporcze fajták, ellenben sokkal kevesebbet a Prof. Wolthmann, Ella, Up to date, Szilésia, Vor der Trout, Bismarck, Brocken, Sárgahusu étkelési, Janina, Alpha, Czásza, Bonárd fajták.

Lehetséges, hogy más vidékeken, avagy más tenyészviszonyok, időjárás stb. mellett a különböző fajták ellenálló képessége is változást szenved, mindazonáltal a védekezésnél a burgonyafajták eme tulajdonsága is tanulmányozandó és figyelembe veendő.

Állomásunk egy másik szakembere, Hegyi Dezső végül a magas miniszterium megbízásából a Budapestre egybehívott gazdasági szaktanároknak tartott előadásokat és okmutatásokat a burgonyabetegségekről, főleg a levélfodrosodásról és gyűrűsbetegségről. Ezeknek feladata most már, hogy az ott tanultakat széles e hazában szakelőadások, ismertetések tartásával a köz tudatba átvigyék, a burgonyatermesztőket e betegségek ismertetőjeleivel, a védekezés szükséges voltaival megismertessék, saját körzeteikben a betegség jelentkezésének, terjedésének, térfoglalásának tüneteit s a különböző fajták több-kevesebb

ellenálló másunk aránylag juthatun betegség felől tiszt gyakorla suk. Eg minden gonyater mel föle e veszed órári nö a „Közle

A lev Fusarium alsó szárn ben élne

Ujabb kétségbe beteg-ég szerepl stb. és l Mindebbé kell vége teljesen t

Egyelő vetését a kezésre. zendők h mutakoz hogy má kell jelöl egészsége amint az csak az vetésre h mellé les rongynak

Ujabb lehet min fodrosodá hogy a lé gumóban, az edénye taknak fo tónak. Ha tudni, akk járással k

Allomás kísérleti az és kísérle mas módó gazdaközö

Tapasz

Gyógyítás

Az idei rően siken veltem hárt emben ve „mangalic polland-chi reszteztést nyarán fal keresztezés lanul átvor laczok köz 42°-ig me ségében jo

TR DE HAZAI

A legerősebb konkurencziának is ki kell térni az 1908. évi új modellű Perfekt Separatoraink elől.

BURMEISTER ÉS WAIN gép- és hajógyár részv.-társaság

Egydarabból sajtolt Perfekt tejszállító-kannák. Budapest, V., Kálmán-utca 3. sz.

Teljes tejgazdasági berendezések. Tessék árjegyzéket kérni.

ellenállóképességét megfigyeljük s erről állomásunkat részletesen tájékoztatassák. Ily módon aránylag rövid idő múltán abba a helyzetbe juthatunk, hogy a hazánkban otthonos burgonya-betegségek, főleg azonban a levélfodrosodás felől tiszta képet nyerünk s ennek alapján a gyakorlati védekezést egyöntetűen megindíthatjuk. Egyidejűleg azzal a kéréssel fordulunk minden érdeklődőhöz, elsősorban pedig a burgonyatermesztőkhez, kísérik gondos figyelemmel főleg a levélfodrosodást s megfigyeléseiket e veszedelmes betegségről közlik a magyar-órári növényélet- és kórtani állomással, avagy a „Köztelek” lapban.

A levélfodrosodás okozói Appel szerint a Fusarium genusba tartozó gombák, amelyek az alsó szárrészek edényeiben s a gumó edényeiben élnek.

Újabb egyesek, így főleg Sorauer (Berlin) kétségbe vonják Appel nézetét s szerintük e betegség okai gyanánt enzimek (fermentek) szerepelnek s a jelenlévő gombák (Fusarium stb. és baktériumok) csak kísérői a bajnak. Mindebből az látható, hogy még sok munkát kell végezni addig, amíg a levélfodrosodásról teljesen tiszta képet nyerünk.

Egyelőre csakis a teljesen egészséges gumók vetését ajánlhatjuk e betegség ellen való védekezésre. A vetőgumók olyan vidékekről szerzendők be, ahol a levélfodrosodás még nem mutatkozott, vagy pedig olyképpen nyerendők, hogy már júliusban vagy augusztusban meg kell jelölni a beteg burgonyatáblán vagy az egészséges, vagy a beteg növényeket aszerint, amint az egyik vagy másik van többségben s csakis az egészséges növények termését kell vetésre használni. A megjelölés vagy a bokor mellé leszurt pálczákkal, vagy szines vagy fehér rongyokkal a bokorra kötésével történhetik.

Újabb tapasztalatok szerint a gumón nem lehet mindenkor biztosan konstatálni a levélfodrosodást, mert Appel-nak ama okmutatása, hogy a levélfodrosodás körnemiódját tartalmazó gumóban, ha azt a köldökön át kettévágjuk, az edényeket egészben vagy részben megsárgulnak fogjuk találni, nem bizonyult megbízhatónak. Ha biztosat akarunk erre vonatkozólag tudni, akkor a gumóból egy hosszadalmas eljárással ki kell tenyészteni a gombát (Fusarium).

Állomásunk mindenestire figyelemmel fogja kísérni az idevágó irodalmat, megfigyeléseket és kísérleteket fog végezni, amelyekről alkalmas módon mindig idejében fogja értesíteni a gazdaközönséget. *Linhart György.*

ÁLLATEGÉSZSÉGÜGY.

Rovatvezető: Hutyrá Ferencz dr

Tapasztalatok a sertésvész körül.

I.

Gyógyítási kísérletek a „suptol” és „vitalis” nevű szerekkel.

Az idei malacoztatás oly szépen, sokat igézően sikerült, hogy örömmel és gonddal neveltem háromféle fajta malacaimat. Tenyésztésem van ugyanis tiszta vérben tenyésztett „mangalicza” tisztavérű „tamworth”, továbbá polland-china-yorkshire keresztezés. Utóbbi keresztezést azért folytatom, mert az 1907. év nyarán falkámban kiütött sertésvész az ezen keresztezésből származott malacokon nyomtalanul átvonult, noha tisztavérű mangalicza malacok között voltak melyeket a vész bizony 42%-ig megtrikított és így ezek ellenállóképességében joggal biztam, de amugy is gyors fej-

lődésükről, jó hizékonyaságukról és ennekfolytán a takarmány jó értékesítéséről meggyőződtem.

Egy 186 darabból álló kevert süldő malac-falkámban folyó évi június hó elején kiütött a sertésvész septicémiás alakban.

Utánjárás daczára maig sem tudom honnan és hogyan huzoztatott be az én egészen külön uton, külön legelőre járó, idegen sertéssel soha sem érintkező falkámba a vész, tudva, hogy a kondások és cselédek idegen helyről vagy vásárról nem hoztak idegen sertést a majorba és a faluban sem volt akkor még vész.

Mentőszerekre gondoltam akkor a „Köztelek”-ben egy jeles gazda és író által a tavaszi számok egyikében dicsért „suptol”-t, mely szer az illető gazdának falkájában a septicémiás vészt rögtön megszüntette és elhatározta az azonnali oltást kísérletképpen.

Kiválasztottam a falkából a betegségre csak némileg is gyanús állatot mind, azonfelül az egészségeseknek látszók közül is még és jun. 5-ikén beoltattam 37 süldőt előírás szerint egyenkint 5 cm. suptol-lal. (Az állatorvos tanácsára ezek közül három beteget két nappal később friss szérummal újból beoltattam.) Összehasonlító megfigyelés céljából 10 süldő beoltatlan maradt a beoltottak között.

Ez a kísérleti különítmény a többitől egy akolban elkülönítve tartatott; amazokat azonnal internáltam egy erdőben, hová a kondásnak is az élelmet úgy vitték, hogy azt egy bizonyos távolságra a falkától letették, honnan a kondás vitte el magához. A beoltás a vész megállapítása után, midőn még csak egy darab hullott el, de több a betegség jeleit mutatta, azonnal történt és bizva vártam a suptol eredményes hatását, azonban, sajnos, csalódtam alaposan. Az oltást követő napon a kísérleti falkából elhullott már 6 darab beoltott malac és pusztult nap-nap után, úgy hogy a beoltottak közül csak 5 darab, a be nem oltottakból csak 2 darab maradt életben. A pusztulási százalék a beoltottaknál 86%, a be nem oltott kísérleti malacoknál 80% volt. Az eredmény tehát teljesen negatív volt, amivel azonban nem állítom, hogy a 6% többlet a suptol rovására irandó.

Az erdőn internált malacok között június 17-ikén ugyan szintén kiütött a vész septicémiás alakja, de ezekből csak 40% hullott el, mely csekélyebb elhullást csak annak köszönhetem, hogy az állatok folyton a legelőn és szabad levegőn voltak.

Egy másik, 32 darabból álló, később elletett fiatalabb falkában, mely ismét külön legelőn járt, a malacok 3 hónapos korában szinte kiütött a vész a már említett alakban. A betegnek látszók naponta kétszer, az egészségesek hetenként 1-szer egy „Vitalis” nevű porral kezeltettek, de bizony e falkának éppen 50%-a hullott el.

Ezek szerint a „suptol”-oltásnak abszolúte semmi jó hatását sem tapasztaltam, úgy a „vitalis” szernek sem és csak a folytonos szabadlevegőn való legeltetés bizonyult legjobb szernek a vész septicémiás alakjánál.

A fajták is eltérően viselkedtek a vészszel szemben.

A „Tamworth” süldőkből elhullott 96%, kevesebb a mangaliczák körül t. i. 40%, és legkevesebb t. i. 38% a pollandchina-yorkshire keresztezésből származottak közül, pedig ezek voltak legtöbbben.

A „Tamworth”-sertés tenyésztése a nagyon csekély, majdnem semmi ellenállóképessége miatt nálunk nem tanácsos, noha husa és különösen sonkája izletességre nagyon előnyösen

különbözik a mangalicza sertésétől és elég termékeny is.

A Polland-china-Yorkshire keresztezési produktum igen mozgékony, fürgé állat, a takarmányt sokkal jobban értékesíti, mint a mangalicza, de azonfelül igen jól hizik és zsírja ugyan puhább, olajosabb mint a mangaliczáé, de szalonnája kiváló jó ízű. Fejlődésben mindenkor elhagyja a mangaliczát, sulya nagyobb az ugyan úgy tartott és etetett mangalicza süldőjénél.

A részben akarva, részben nem akarva különböző időben, az az három izben elletett malacok között most óriási a fejlődési különbség. A legidősebbek, a januáriusi süldők most 45—50 kilogramm nehezek darabonként, a február és március elején ellettek 27—30 kilogramm nehezek, az áprilisban ellettek pedig csak körülbelül 20 kilogramm sulyuk. Ezt a különbséget most már külön és erősebb etetéssel sem bírom kiegyenlíteni és a sulybani elmaradás nem áll egyenes arányban a korkülönbözethez. A malac fejlődésére igen nagy befolyással van az, hogy megerősödve kerüljön ki a legelőre és a malacoztatási időnek a januáriusi hónapot tapasztaltam legjobbnak.

Az elhullási, százalék valamivel nagyobb volt az 5 hónapos és 3 hónapos malacoknál mint a 4 hónaposoknál; ezek közül több gyógyult ki a betegségből.

II.

(Szérumos oltás a sertésorbáncz ellen.)

Egy szomszédos gazdaságban az 5 hónapos mangalicza-süldők között fellépett az „orbáncz”. A betegség megállapítása után a kezelő állatorvos azonnal „rapid-szérummal” oltotta be az egész falkát. Rövid időre a beoltás után a süldők újból hullani kezdtek orbánczban, úgy hogy körülbelül 40 drb pusztult el e betegségben a beoltás daczára.

Az állatorvos a szérumot termelő vállalatokhoz kércést intézett a szérum működése iránt, panaszokdva a tapasztaltak miatt. A vállalat körülbeül ily értelemben írt vissza: A rapid-szérumos oltás az orbánczbeteg süldőket rendszerint immunissá teszi a betegség ellen felgyógyulásuk után, de természetesen nem az egészségeseket, ha azok beoltattak is és azért van az esetleges további elhullás; ezért ajánlja a süldők másodikban való oltását rapid-szérummal, azután a betegség szünetelése után 10—12 nappal, a malacok beoltását közönséges orbáncz elleni oltóanyaggal.

Ebből az esetből kifolyólag bátor vagyok kérdezni a rovatvezetőséget és gazdatársaimat, de a gyakorló állatorvos urakat is, volt és van e tudomásuk a rapid-szérumnak ilyen különleges, azaz korlátozott immunizálóhatásáról, az azt. i. hogy egészséges állatokra nem terjed ki, mert saját süldőimnél más években azt tapasztaltam és a kezelő állatorvos is úgy vélekedett és tudta, hogy a rapid-szériummal való beoltás után az orbánczbeteg falkában megszűnik a betegség és később sem lép fel.

A rapid-szérummal küldött üvegcséken olvasható utasításban az a tudósítás, hogy a szérum az egészséges malacokat nem immunizálja, nem foglaltatik, de az a tanács sem, hogy a betegség megszűnése után a megmaradt süldők közönséges orbáncz-szérummal újból oltandók; pedig ezen ismeretével és annak követésével sok állat lenne megmentve, mert épp ez évben már több helyen tudok az orbáncznak a jelzett formában való pusztításáról.

Ezen tapasztalataim közzétételére a gazdak-

TELEFON, CSENGŐ, VILLÁMHÁRÍTÓ

kastélyok, lakóházak stb. számára.

DECKERT és HOMOLKA elektrotechnikai gyár BUDAPEST.

HAZAI GYÁRTMÁNY.

Több mint ezer berendezés üzemben. — Kérjen referenziajegyet.

430 MUNKÁS.

hoz intézett az az egyenes felhívása indított, hogy a „subtol”-lalt tett kísérletzés eredményét ismertessük adandó alkalomkor a „Köztelek”-ben társaink tanulságára. *Gruner Károly.*

Minden immunizáló szérumnak (vérsavónak) közös tulajdonsága, hogy hatását igen rövid idő alatt, mondhatni azonnal kifejtí (az fizetleszen hangzó „rapid” elnevezés ehhez képest minden ilyen szérumra ráillenék, üzleti fogás), ez a védőhatás azonban csak rövid ideig, kb. 3—6 hétig tart. Ez idő elmúltával tehát a szérum beoltásával létesített u. n. *passzív* immunitás megszűnt és az állat újból ép oly érzékeny a fertőzés iránt, mint a minő volt a beoltás előtt. Ha azonban már beteg sertést oltottunk be szérummal vagy ha az állat a beoltás után rövid idő múlva, az alatt amíg a szérum védő hatása még tart, orbánczban mulékonyan megbetegedett, akkor nem ugyan a szérum beoltása, hanem a természetes fertőzés kiálása folytán immunissá válik.

Ha ez az eset nem forog fenn, akkor az állatokat *tartós* megvédésük céljából az orbáncz bacillusait tartalmazó kulturákkal kell beoltani még pedig csakis ezekkel vagy pedig velők együtt szérummal is, mely utóbbinak egyidejű befeccskendése ilyenkor csak arra való, hogy a kulturában foglalt bacillusoknak netalán túlságosan heves hatását enyhítse, illetőleg az állatokat ez ellen megvédje.

Ha a farka már fertözve van, akkor ajánlatos előbb csak szérummal végezni az oltást, a járvány megszűnté után pedig kulturás oltóanyaggal tartósan immunizálni az állatokat.

H. F.

BAROMFITENYÉSZTÉS.

Nyirfajdszinü viador.

Igaz, hogy ezen tyukfajta nem sorolható a hasznosító tyukok közé, de mindazonáltal igen szép tollazatánál, valamint meglepően tetszetős külmenél fogva érdemes a felkarolásra, főleg annak, aki szeret gyönyörködni a szép baromfiban. Az is igaz, hogy ezen fajta nálunk Magyarországon csaknem egészen ismeretlen; de annál nagyobb elterjedésnek kezd örvendeni a világ legelső állattenyésztő nemzeténél Angliában, sőt az utóbbi időben Németországban is. Ezen tyukfajtának inkább jövője, mint múltja és jelene van; főleg azért, mivel igen igénytelen és így tehát tenyésztése nem kíván nagyobb szerű gondot, mint a más diszbaromfi fajták.

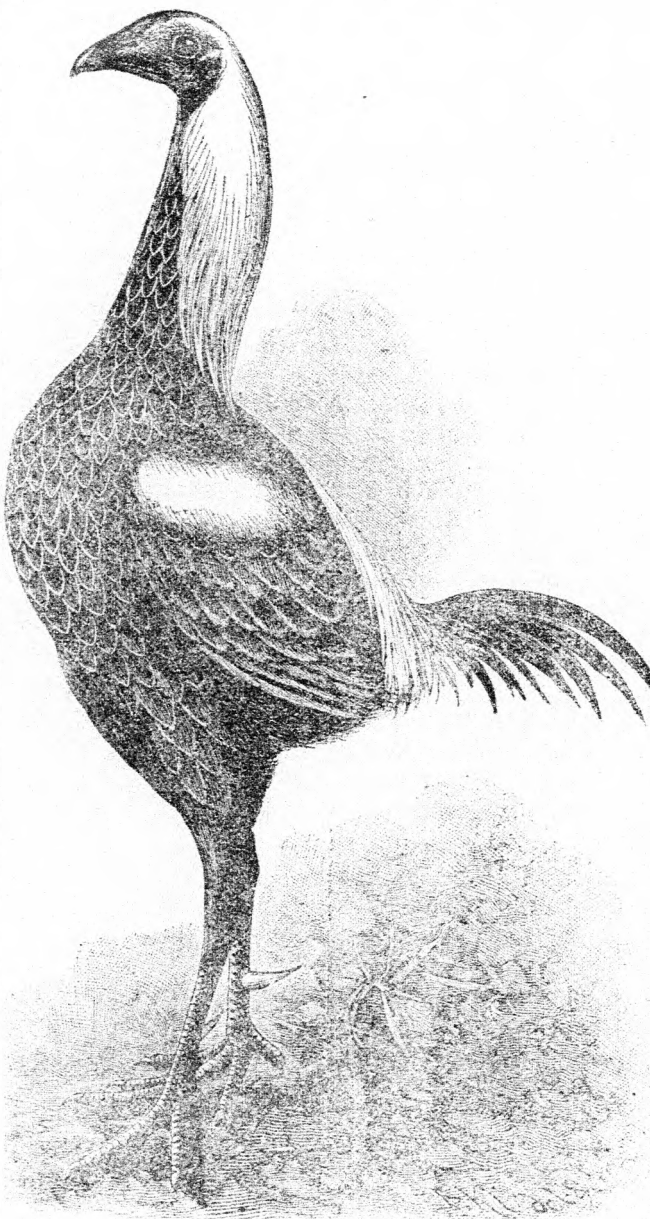
Az előtt ezen fajtát, amíg egy minden tekintetben állandó törzsé ki nem fejlődött, ezüstnyaku viadorkakások és barnamellü tyukok párosításából nyerték; de mai napság legfeljebb vérfelfrissítés céljából alkalmazzák ezeket, főleg azonban az ezüstnyaku viadorkakásokat.

Ezen tyukfajta alapezine majdnem teljesen megegyezik a barnamellü viadortyukok alapszínével, csakis abban különbözik azoktól, hogy a barnamellü tyukok citromsárga árnyalatai helyett, fehéren vannak árnyalva. A tisztavérü nyirfajdszinü viadorkok aránylag igen könnyű szerrel tenyészthetők, először mivel ezen fajta alapszine és árnyalatai gyökeresen megszilárdultak és másodsor, tekintve a törzs fiatal voltát, a selejtes, hibás, nem tisztavérü állatok, igen ritkák. Ezen fajta tenyésztésénél, a legtöbb akadályt — amennyiben éppen azt annak nevezhetjük — a fej és szemek képezik. Ezen fajtánál is, különben a fejre és szemekre vonatkozólag, ugyanazon szabályok állanak, mint a barnamellü tyukoknál: azaz biborvörös arc és fekete vagy igen sötétbarna szemek.

Egy tiszta vérben tenyészteit nyirfajdszinü viador kakasnak külmeire és tollazatának színezetére nézve a következőnek kell lennie: Magasnak, hosszú lábakkal és nyakkal kell bírnia, éppen ezen küllemi tulajdonságok azok, amelyek ezen fajtának, szép, nemes és büszke kinézést kölcsönöznek.

Feje: hosszukás és vékony. *Arca és taraja:* sötét biborvörös, majdnem fekete. *Síemei:* feketék, vagy igen sötétbarnák. *Háta:* meglehetősen rövid. *Farka:* magasan tűzött, mely egy bizonyos kecsességet kell, hogy adjon az állatnak. *Melle:* gömbölyü és jól kifejtett. *Czombjai:* hosszúak, de azért izmosak. *Nyaka és fara:* tiszta fehér, feketén csikozva. *Melltollai:* feketék fehér szegélylyel, egészen a czombokig. *Vállai és háta:* ezüstszürke. *Czombjai, farka és lábszárai:* feketék. A tyukok alapszine szintén fekete, kivéve a *nyak fedőtollai:* tiszta ezüstszürké, feketén csikozva. *Melltollak:* mint a kakasoknál, feketék fehér szegélylyel, egészen a czombokig. Színre és küllemre máskülönbben a kakasokkal teljesen megegyezők.

Ezen tyukfajta igen nagy eőnye, hogy a tenyésztésük semmiféle kiváló gondot nem igényel, hogy fölülte erősek, edzetek és ellenálló, ugy az idő viszontagságainak, mint a járványoknak egyaránt. Ezen erős szervezetük visszavezethető, a közelmúltban történt keresz-

219. ábra. Nyirfajdszinü viador.

tezés által előállított fiatal törzsükre, mivel itt-létük még sokkal fiatalabb, semhogy máris visszafejlődhetett volna.

A csibék nevelésénél szemelött tartandó, a viadorkra vonatkozó általános szabályok: ezenkívül még az alább felhozottak is tekintetbe veendőek:

A már 6—7 hetes csibéknek ne adjunk csupán puha takarmányfélét, mivel az ilyen takarmányfélések etetése által a tollaik puhává válnak; hanem ettől eltérőleg már ezen korban szoktassuk a szemes takarmányfélékre, magától érthetőleg eleinte kisebb szemestakarmányfélét nyújtunk nekik. Végül a gypes pázsit és minél több árnyékot nyújtó cserje, főleg bodza, mivel ennek termését szívesen szedegetik, igen ajánlható. *Bázel Elek.*

GAZDASÁGI GÉPÉSZET.

Rovatvezető: Ifj. Sporzon Pál.

Az Ásványi-féle tengeri-szártépő mint nádapritó.

Szept. hó 27., 28. és 29 én az érdi uradalom berki gazdaságában a „Nicholson” gépgyár r.-t. váltva forgatható gőzekeje lett bemutatva, ugyanez alkalommal a gyár egy tökéletesített kivitelü „Ásványi”-féle tengeri-szártépőt mutatott be.

A tengeri-szártépővel, nem lévén beérett tengeriszár rendelkezésre, nyersnedvdus meddő tengeriszár lett tépve, ezt az anyagot a gép a képzelhető legökéletesebben tépte szét és emellett oly nagy munkaképességet tanusított, mely majdnem korlátlanul mondható, mert teljesen lehetetlen a gépet oly gyorsan étetni, mint amennyit az feldolgozni képes; a tengeri-szárkévék felbontatlanul lettek a gép dobjába bevive, a gép így is minden nehézség nélkül befogadta és egy pillanat alatt feldolgozta.

A látottakból itélve a gép a beérett tengeriszárát minden kétséget kívül könnyebben, de épp oly tökéletesen fogja feldolgozni, mint a bemutatás alkalmával használt nyersszárát.

A gyár megkeresésére vágattam néhány szekér zöld nádat, hogy ezzel kísérletet végezhessen, a gép a nádat is elég jól feldolgozta, bár ezen tépelék között 6—8% hosszabb mint egy 20—25 cm. hosszú szár is találkozott, mert a nádvégek kisérsze függőlyesen jutván a tépőszervezetbe, meghasítva ugyan, de keresztülzaladt; másodizben feladva már teljesen pozdorjává tépte a gép a nádat.

En ezt a tépett nádat alomnak szántam s bevittem az istállóba, hol meglepetésemre azt láttam, hogy az állatok a tépett nádat készséggel és jóízűen megették.

Talán lesz gazdatársaim között olyan, ki hasznát veheti ezen tapasztalatnak; hiszen van az országban több olyan gazdaság, hol a nem eléggé hosszúra nőtt nád megfelelően nem értékesíthető. Különösen az idei évhez hasonló takarmányszükségben a tépett nád is jólesik. Nem ismerem a nád tápértékét, de ha az állat szívesen fogyasztja, nem lehet teljesen értéktelen tápanyag.

Véleményem a nád etetéséről az, hogy aki a nádat sikerrel kívánja etetési célokra felhasználni, helyesen fog eljárni, ha a nádat teljesen zölden és levágás után azonnal feltépeti, mert így zombolyakazalba rakva és kellően megterhelve földdel, kétségtelen jól meg is fülled.

Az itt mondottakból önként következik, hogy az „Ásványi”-féle tengeri szártépő nemesak a tengeriszár tépése által képes jó szolgálatot tenni a gazdaságban, hanem más anyagok feldolgozására is sikeresen használható oly gépek tartom, melynek egy gazdaságban sem volna szabad hiányozni.

Azt hiszem, hogy mindazok, kik a megejtett kísérleteknél jelen voltak, velem egy nézetben vannak. *Ziernfuss Viktor.*

IRODALOM.

Szőlőmivelés és borgazdaság. *Irtá Szilárd Gyula,* a Eszterházy gróf esákvári földmives iskola tanára. Harmadik átdolgozott és lényegesen javított kiadás.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület könyvkiadó vállalata kiadásában jelent meg Szilárd Gyulának a fenti címü műve, élénk bizonyosságul annak, hogy ilyen munkára nálunk égető szükség van.

E téren szakirodalmunk rendkívül szegény, annyival nagyobb örömmel kell tehát fogadnunk e könyvet, melyet szerzője — mint azt a harmadik kiadásnak előszavában meg is jegyzi — „a gyakorlatból a gyakorlatnak” irt.

A könyv eredetileg tankönyvnek készült, de valóságban nem az, hanem egy hézagpótló kézikönyv, melyet sokan, akár azok kik kedvtelésből,

előszeretettel borászattal, melés keményeket lehetnek.

Manapság hanem a foglalkozók szakkönyvesen otthon mégis akad esetleg nem kezelés ter megfélelő h

Ezt a 312 oldal munkája, n oszlik. Az tárgyalja, munkáit, m a szőlő be való véde homoki s k téssel fenn

A második 8 fejezetre erjedést, a

lét, a bor borjavító el s a pálmá gyakoriati n birtokosok szakintézmé

S végre, látunk Szilá lat iskolájá és megfigye

élvezetes, k nak hozzá mondhatunk Gazdasági

melynek kec mű mejele

A könyv korona, be társaság Budapest, l

A birtok szony. (Irtá *Rubinek Gy*

az OMGE. gazdatiszt évi XXVII.

gyakorlat tartalmazza legelsősorba

korlat szám lemmel kise sok felvilág

alapján tud bővebb mag a könyv be

dők ügyes-törvény inté

előtt azzal gazdatisztné okleveles f

különbőség tisztá hatásk ződés és ja

A
II

előszereből foglalkoznak a szőlőművelés és borászattal, akár pedig azok, kiknek a bortermelés kenyéret adó foglalkozásuk, hasznát vehetik.

Manapság már nemcsak a dilettánsoknak, hanem a kizárólag szőlő- és bortermeléssel foglalkozóknak is szükségük van arra, hogy szakkönyveket olvassanak, mert habár teljesen otthonosnak is érzik magukat e téren, mégis akadhatnak egyes részletkérdések melyek esetleg nem elég világosak. Különösen a borkezelés terén sokat kell még tanulni, ha megfelelő hasznot és eredményt akarunk elérni.

Ezt a célt öhajítja szolgálja Szilárd Gyula 312 oldalra terjedő s 161 ábrával ellátott munkája, mely a függeléken kívül két részre oszlik. Az első rész 12 fejezete a szőlőművelést tárgyalja, részletesen leírva a szőlő összes munkáit, metszést, zöldmunkát, trágyázást, s a szőlő betegségeit, ellenségeit s az ellenük való védekezést. Külön fejezetet szentel a homoki s külön fejezetet az oltvány és gyéritéssel fenntartott szőlőknek.

A második rész a tulajdonképpeni borászat. 8 fejezetre oszlik, melyekben a szüretet, az erjedést, a pincét, az ó- és az újborok kezelését, a borbetegségeket, borhibákat, a must- és borjavító eljárásokat, a törökly és gyümölcsbort s a pálinkafőzést tárgyalja könnyen érthető gyakorlati módon. A függelékben pedig a szőlőbirtokosokat és pincégazdákat közelebbről érintő szakintézményeket és törvényeket sorolja fel.

S végre, míg egyrésztől örömmel gratulálunk Szilárd Gyulának, hogy a hosszas gyakorlat iskolájában szerzett közvetlen tapasztalatait és megfigyeléseit így talpraesett beosztással és élvezetes, könyved leírásával tette mindnyájunkra hozzáférhetővé, addig másrészt méltán mondhatunk közzétételét az Országos Magyar Gazdasági Egyesület könyvkiadó vállalatának, melynek kedvezményezése é aldozatossága a mű megjelenését lehetővé tette.

A könyv, melynek ára vászonkötésben 10 korona, beszerezhető a „Patria” részvénytársaság gazdasági szakkönyvkereskedésében, Budapest, IX., Üllői-ut 25.

M.
A birtokos és gazdatiszt közötti jogviszony. (Irtá: Vantó Gyula, előszóval ellátta Rubinek Gyula, az OMGE. igazgatója, kiadta az OMGE. könyvkiadóvállalata.) A birtokos és gazdatiszt közötti jogviszonyt szabályozó 1900. évi XXVII. t. cz. rég nélkülözött és a bírói gyakorlat alapján szerkesztett magyarázatát tartalmazza a fenti könyv, amelynek érdeműl legelsősorban is azt lehet felróni, hogy a gyakorlat számára készült. A szerző nyilván figyelemmel kísérte a lapunkhoz érkező rendkívül sok felvilágosítást kérő levelet és ezeknek az alapján tudta meg, hogy hol szorul a törvény bővebb magyarázatra. Ezt a feltevést bizonyítja a könyv beosztása is, amely az egyes rendelkezések ügyes-bajos dolgai szerint csoportosítja a törvény intézkedéseit 12 fejezetbe. Mindenekelőtt azzal foglalkozik a könyv, hogy kit kell gazdatisztnak tekinteni és kit nem, majd az okleveles és nem okleveles gazdatiszt közötti különbség fejtegetése után általában a gazdatiszt hatáskör kérdésével foglalkozik. A szerződés és javadalmazás, valamint a felmondás

és a szerződés azonnal való felbontásának kérdésével, ahol már több vitás kérdés merülhet fel: anélkül, hogy kizárólag becsátkozónak oly részletességgel foglalkozik a könyv, hogy abból minden vitás kérdésre felvilágosítást nyerhetnek az érdekeltek. Külön fejezetben foglalkozik a birtokos és gazdatiszt közötti szerződésből folyó kártérítés kérdésével, a felmondás és távozás közötti időben követendő eljárást szintén külön fejezetben igen részletesen tárgyalja, abból a helyes felletevésből indulva ki, hogy a birtokos és a gazdatiszt között a szolgálati viszonyra vonatkozó viták legtöbbszörre a felmondás megtörténte után keletkeznek, de ekkor tör ki a felekben eddig lappangott és elfojtott keserűség is, amely a szolgálati viszony tartama alatt előzőleg részint a függő helyzet, részint a célszerűség köveleményei miatt nem került napfényre és éppen ezért kétszeresen óvatossá kell a feleknek lenni, mert minden olyan tény vagy nyilatkozat, amelyet nem a legszigorúbb tárgyilagosság diktál, csak ártalmára van a felmondás utáni idő „sima lefolyásának”.

Legérdekesebb része a könyvnek a hetedik fejezet, amelyben a szerző a cím szerint „A gyakorlat által szerkesztett intézmények”-kel foglalkozik a törvény szempontjából. Ezek közé sorolja a próbaszolgálat, az ideiglenes alkalmaztatás, az állástól való felüggesztés, a kinevezés, a szolgálati szabályzat és az óvadék kérdését. Álláspontja, amelyet elfoglal, teljesen egyezik a miénkkel s ezért különösen ezt a részt ajánljuk az érdekeltek figyelmébe, mint amelyből a kérdéses esetek bármelyikében alapos tájékozást szerezhetnek. De nemcsak a gazdák, hanem a jogászok is nagyon hasznát vehetik ennek a könyvnek minden olyan esetben, amidőn a gazdatiszti jogviszony tekintetében kell dönteniük vagy felvilágosítást szerezniük. A könyv meggyőző joga érvelesen kívül gondosan összegyűjtött elvi jelentőségű hivatkozásokat is tartalmaz, ami a jogász munkáját a kérdés tanulmányozásánál lényegesen megkönnyíti. A könyv megrendelhető a Patria r. t. könyvkereskedésében (Budapest, IX., Üllői-ut 25. sz.).
Ára 3 K. B. dr.

Háziállataink okszerű takarmányozása és a takarmányadatok kiszámítása a legújabb elmélet alapján. Irtá: Kenese Ferencz föltisztított. Budapest, Patria 1908. 107. lap, ára 2 K. 50 fill. Szerző ezúttal Kellner elméletét és a takarmányozás gyakorlatát röviden s könnyen megérthető módon gazdatiszával megismertetni s utbaigazítást adni az adagolások kiszámítására, amit azzal könyvit meg, hogy kulesformán kiszámította a szokásos takarmányfélék táptartalmát 0.5, 1, 2, 3—10 kg.-ig. A könyvecske fő fejezetei: 1. Az állatok táplálkozása. 2. A takarmányfélék ismertetése. 3. A takarmányok előkészítése. 4. A különböző állatok takarmányozása. 5. A takarmányadatok szabványai és kiszámítása. 6. A takarmányok viszonylagos pénzértéke. 7. Függelék a különböző állatok tapanyagszükségletéről s a takarmányok szárazanyag, fehérje s keményítőérték-tartalmáról 0.5 kg.-tól 10 kg.-ig.

Szerző Kellner „Die Ernährung der landw. Nutztiere” című könyvére s „T. karmányozás-

tanunkra” támaszkodik könyvecskeje megírásánál s kétségtelenül hasznos munkát ad azok kezébe, akik a lehető legrövidebb foglalásban akarnak az állattáplálás mai állásával megismerkedni, de mélyebb ismeretek természetesen nem meríthetők belőle. Kifogásunk leginkább csak két kifejezése ellen van, melyeket hiába igyekeztünk a gazdaközönsséggel elfelejtetni, ha a szakírók oly bőkezűen bannak velük mint szerző. Ezek az „erőtakarmány” s a „pácz” szavak. Hiába kerestük az egész könyvecskeben az „abrak” szavát, mert szerző szerint még a zab is csak erőtakarmány; pedig ez a szó germanizmus, míg ellenben az abrak tösgyökere magyar neve a német „Kraftfutter”-nek. Ha pedig szerző nem tartja jogosultnak, hogy minden koncentrált takarmányt abraknak nevezünk, akkor legalább használta volna a „tömény” vagy „töményített” szavakat, mert még azok is jobbak mint az „erőtakarmány”.

A „pácz” szó a német „Beize”-nek elferdítése. Amde a német takarmányozásban hiába keressük a „Beize” szavát s csak a magyar ismeri a páczot. Szerző pedig azt a komplikációt követi el vele, hogy a párlást s fűlesztést egyaránt páczolásnak mondja, ezáltal zavarba ejtve az olvasót aziránt, hogy mely előkészítéssel beszél. Ha tehát munkája új kiadást érne, akkor ezeknek a csuf szavaknak s a 8-ik lap azon mondatának, hogy „a nyersrost látja el a testet a szükséges ásványi tápanyagokkal”, a kiküszöbölését tartjuk szükségesnek.

Cselkó István.

Az állatorvosi főiskola évkönyve 1907—1908. tanévről. Tizenkét iv terjedelmű könyvben számol be a m. kir. állatorvosi főiskola legutóbbi tanévről. A személyzet és tanév történet rövid vázolója után az állatorvosi doktorátus, valamint az oklevélnyerőkről tesz említést. Doktorátust 4-en szereztek, oklevelet 85 hallgató nyert az elmúlt tanévben. Volt a főiskolának beiratkozásokor 319, év végén 286 hallgatója, kik közül az első felévben 18 egészen tandíjmentes, 50 félig tandíjmentes, a második felévben 32 egészen tandíjmentes, 35 félig tandíjmentes volt. Az elégedett tandíjak összege 2775 K. Beszámol az évkönyv a tanítás és külön tanfolyamok minden mozzanatáról, végül pedig a főiskola könyvtárának az utóbbi évi gyarapodásáról pótkatalógust közöl.

Középajtai Barna Endre könyve. Az OMGE. közgazdasági szakosztályának ez év márcz. 16-án tartott ülésén egyetlen tárgy Barabás Endre felolvása volt „Agrárreformok Romániában” címmel. Ugyancsak az OMGE. irodalmi és tanügyi szakosztályának ez év márcz. 30-án tartott ülésében Barabás Endre olvasott föl „A romániai közoktatás szociális irányjáról”. Mindkét ülés ugyyszólván családi jellegű volt. Előadó nem felolvasott, hanem elbeszél. Közvetlen tapasztalatai alapján adta elő három hónapig tartó romániai tanulmányutja, vagyis bolyongása alatt szerzett tapasztalatait, főleg pedig azokat, amelyek a magyar gazdákat érdekelték. Utazási térképe mutatta, hogy nem a városokat látogatta meg, hanem inkább a falukat, hogy a gazdálkodó népet tanulmányozhassa. Megfigyelései és képgyűjteménye lekötötték a szakosztályi tagok érdeklődését, főleg

Arankamentes

vagy legalább arankamentesíthető

kisarankás

löhéré-

és

uczerna-

magot

vásárol

a legmagasabb áron

Haldek

magnagykereskedése

József főherceg 5 cs. és kir.

fensége udvari szállítója,

Budapest, V., Bálvány-utca 6.

a romániai parasztlázadás indító okaira vonatkozó ismertetései. Most, hogy Barabásnak új könyve jelent meg az Erdélyi Magy. Közműv. Egylet kiadásában „Románia nemzetiségi politikája és az oláhajku magyar polgárok” címmel, időszertü fölemlíteni az előbb elmondottakat, mielőtt újabb könyvét ajánlanók. A magyar gazdát csakis a szomszéd állam gazdasági állapotára érdeklő Barabás könyvéből, ezért a könyvhöz, mint politikai nagyszabású tanulmányhoz e lap hasábjain hozzá nem szólhatunk. Könyvét érdekessé teszi a hirhett Dakó-Románia hivatalos térképe, mely eredeti után készült. Észak felé a térképen Szeged és Debreczenig terjed Románia. Mint előbb is említett, Barabás könyvét politikai voltánál fogva nem méltathatjuk, de alaposágát, komoly törekvésit dícsérni lehet. A magyar gazdaságosság figyelmét kötelességszerűleg irányítjuk e könyvre, melyet a napi sajtó is hasábjain méltatott. „Románia nemzetiségi politikája és az oláhajku magyar polgárok” megrendelhető 4 K-ért az EMKE. titkáranál Kolozsváron.

Tanévmegegyítő az állatorvosi főiskolán.

Hutya Ferenc dr. az állatorvosi főiskola rektora szeptember 14-én tartotta beszámolóját az elmúlt tanévről. Ugyanez alkalommal Marek József dr. is előadást tartott „Viták kérdések az állati pszichológia köréből” címmel. A két előadás, mint a m. kir. állatorvosi főiskola kiadványai 18. száma, most jelent meg.

A tordai gazdasági iskola két évi működéséről egy kis füzetben számol be az iskola igazgatósága a szeptember 27-én megtartott nyilvános gyakorlati záróvizsga alkalmából. Az iskolát két év előtt alapította Szabó József 120 ezer koronás alapítványának felhasználásával Darányi földművelésügyi miniszter és Szabó József-féle iskolának nevezte el. Összesen 12 elsőéves és 10 másodikéves növendéke volt az évről. A beszámoló ismerteti a tanítás és gyakorlati kiképzési viszonyokat, valamint a végzett növendékek érdemszerint való elhelyezését is fel-
említi.

Az ezen rovatban ismertetett könyvek megrendelhetők: *Patria r. t. gazd. szakkönyvkiadó* kiadásában, Budapest, IX., Üllői-ut 25. (Köztelek.)

LEVÉLSZEKRÉNY.

Olasz seprőczirommag mint juhtakarmány. 517. kérdés. Egyéves és kéteves fésűs gyapjas ürübirkákat szalmán teleítelve, mint pót abraktakarmányt, megfelelő adagban adva, mi takarékosabb? A gazdaságban termelt, 100 kilónként 14 kor-ért értékesíthető zab vagy 100 kilónként 10 kor-ás beszerezhető olasz czirommag, esetleg 1150 kor-ás malomhulladék, érte konkoly, törött búzaszemmel. Az idősebb ürü, megfelelő áralakulásnál, esetleg kora tavaszi hízásra is számítva. Mintegy 3—400 q. abrak jön számításba a téli takarmányozásra.

Felelet az 517. sz. kérdésre. Nálunk Weiser és Zaitschek alapos tanulmány tárgyává tették az olasz czirommagot s azt találták, hogy keményítőértéke 69%, holott a zabé Kellner szerint csak mintegy 60%. Eszerint tehát a czirommag hízaló értéke határozottan nagyobb mint a zabé, mi miatt 14 k. zabár mellett a 10 k-ért kapható czirommagnak adandó előny, bár a juhok kevésbé szeretik is mint a zabot. Ugyanez áll a malomhulladékról is, melynek hízaló értéke szintén eléri vagy felülmulja a zabé, bár a czirommaggal valószínűen nem

képes versenyezni. Csakhogy a malomhulladéknak az az előnye, hogy a szóban forgó három takarmány közül leggazdagabb fehérjében, ami a jelen esetben annyiban fontos, mert szalmán telelő 1—2 éves, tehát még némileg növekedő fésűs juhok takarmányozásáról van szó. Ezért azt ajánljuk, hogy mellőzze a zabot s etessen felerészben czirommagot s felerészben malomhulladékot, de mindkettőt darálva.

Cselkó István.

Tépett vagy szecskázott tengeriszár besavanyítása jobb-e? 518. kérdés. Kérek utbagazítást a szecskázott (nem tépett) tengeriszár elvermelésére. Van-e különbség a tépett és szecskázott szár kezelésében a vermelésnél?

R. V.

Felelet az 518. sz. kérdésre. A kétféleképp előkészített tengeriszár besavanyításában nincs különbség, mert mindkét esetben locsolni kell a rétegenként berakott takarmányt, ha már nem lenne elég nyirkos s mindkét esetben egyenlően végezzük a tiprást s beföldelést. De a tengeriszár széttépeése két szempontból érdemel előnyt a szecskázással szemben, először abból, hogy a széttépett szár jobban iszsa be a vizet, míg ellenben a szecskáról a verem fenekére szivárog sok viz s másodsor, hogy a széttépett tengeriszár puhább, mi miatt nemcsak szivesebben eszi a marha, de a keményítőértéke is valamivel nagyobb, amennyiben a rágás kevesebb munkát okoz s így kevesebb táplálékanyag vonatik el belőle az emésztés munkájának végzésére. Ha tehát a széttépeésre alkalmas géppel rendelkezik, mindenesetre így ajánljuk besavanyítani.

Cselkó István.

Gabona centrifugálás. 519. kérdés. A gabona centrifugálása gyakorlatilag bevált-e? A vetőmag minőségének osztályozását mely irányban javítja és a növény fejlődésére minő befolyással van az? Ily készüléket hol lehetne beszerezni és mi annak az ára?

B. A. tr.

Felelet az 519. sz. kérdésre. A gabonacentrifugálásnak elsősorban a vetőmag kiválasztásánál van főszerepe és ez gyakorlatilag régen bevált már. Egyedül csak gabonatisztítás céljából nem volna hasznos a gabonacentrifugát használni, mert sokkal egyszerűbben érhetünk célzt bármely más tisztítási móddal. De ott, ahol bármily okból teljesen egyöntetű, ugy sulyra mint nagyságra nézve egyformán legkiválóbb magra van szükség, csak a gabona centrifugával érhető el jó eredmény. Hazánkban a Kayser rendszerű gabonacentrifugát Kühne, Propper és a Magyar Mezőgazdák Szövetkezete révén szerezheti meg. Ára, nagysága stb. szerint változik.

I. S. P.

Állandó verem tépett tengeriszár részére. 520. kérdés. 3000 q. tengeriszárnak, amely Ásványi-féle tengeriszárteppőgéppel aprózva lesz egy állandó vermet, téglával kiépítve, szándékozom építeni. Kérdem, szükséges-e a téglafalat cemenhabarccsal kivakoltatni? Mily mélységűnek a legcélszerűbb? Mily mélységűnek, szélesnek és hosszúnak kell a veremnek lenni, hogy 3000 q. szarát befogadjon?

Sz. F.

Felelet az 520. sz. kérdésre. 3000 m² tépett tengeriszár bevermelésére egy körülbelül 2000 m² térfogatú verem szükséges, feltételezve, hogy a sem tulságosan száraz, sem túlzóld szár köbméterét összesen 150 kg.-nak számíthatjuk. 50 m. megülledett magasság mellett — melyből 2 1/2 m. a földbe esik — ez a mennyiség 400 m² területet foglal el, vagyis ha a vermet répa-verem módjára készítjük, akkor 50 m. szélesség mellett 80 m. hosszú gödröt kell ki-
ásatnunk.

Egy ilyen verem kifalazása meglehetősen drága

dolog s ezért talán alig indokolt, mert — még 24 K.-s téglárral mellet is — meghaladja a 2500 K.-t, hiszen maga a 172 m. hosszú, 25 m. magas s 45 cm. vastag körítő fal körülbelül 195 m³ falazatot igényel.

Aránytalanul olcsóbb volna a verem, ha kör-alakúra tervezné 2250 m. belső átmérővel; s ugyancsak 250 m. beasott mélységgel, mert így a 700 m. kerületű fal előállításához már csak 7875 m³ falazatot szükséges.

A falazat mindkét esetben egyszerű fehér mészhabarcscsal készülhet, vakolás nélkül, sőt a köralakut kötött talajban 30 cm. vastagra is készíthetné.

Sz. Gy.

Ásványi-féle tengeriszárteppő-gép. 551. sz. kérdés. Egy tengeriszárteppő-gépet kívánok venni, melyik jobb az „Ásványi-féle”, vagy az amerikai „Tornadó“-gép, mely előnyökkel s hátrányokkal bír egyik és másik? A garantált óránkénti munkaképesség mennyiben felel meg a való-
ságnak?

R. L.

Felelet az 521. sz. kérdésre. Hogy az Ásványi-féle tengeriszárteppő jobb munkát végez mint bármelyik más amerikai szártéppő-szerkezet, azon sokat vitatkoznak, különösen mostanában. Van pro és kontra vélemény mindkét részről. Tény az, hogy az Ásványi gép helyesebben oldja meg feladatát, mert nem vág hanem tép és hasít. Tény az is, hogy munkabírása kétszerese a nálunk eddig működésben levő legnagyobb más rendszerű szártéppőnél. Tény az is, hogy megvan mindkettőnek a maga előnye és hátránya, így az Ásványinál a sok fog, melyek természetesen kopnak s élesítést vagy kicserélést kívánnak, az amerikaiaknál a dugóra vágás gyakorisága és a kevés munkabírás stb. stb. Ezek mindkét részről már bőven le lettek tárgyalva a szaklapokban, úgy hogy azokat ismételni felesleges itt.

Ami a garantált munkabírásról illeti, az ügyes munkásokkal tényleg elérhető.

I. S. P.

Engedetlen eseléd elbocsátása. 522. kérdés. Engedetlen eselédet a szolgálatból azonnal elbocsátottam; a hatóság az elbocsátást jogosnak mondta ki, de egyuttal kötelezett arra, hogy az illetőt 4 hétig lakásában bennhagyjam, noha én előbb kijelentettem, hogy negyedévi fizetését megadom neki eltiltése daczára. Méltó-tassék velem tudatni az új eseléditörvénynek megfelelő-e ezen ítélet?

B. I.

Felelet az 522. sz. kérdésre. Az új eseléditörvény 45. §-ának e) pontja szerint az engedetlenség, illetve a köteleesség teljesítésének nyílt megtagadása a gazdának felmondás nélküli azonnali elbocsátásra ad jogot s ez esetben, ha a hatóság ezt állapította meg a 47. §-ban kötelezőleg előírt eljárás során, nincs törvényes alapja annak az intézkedésnek, hogy a kérdéstevő a cselédet még 4 hétig a lakásban bennhagyja. Valószínűleg tartjuk, hogy vagy a kérdéstevő vagy az elsőfoku hatóság tévedett és a törvény 45. §-át a 42. §-szal tévesztette össze, amely szerint bizonyos esetekben a gazda 1 hónapi felmondással bármikor jogosan megszüntetheti a szerződést. Ebben az esetben volna értelme a 4 heti határidőnek, ekkor is azonban helyesebben 1 hónapi határidőnek. Mindenesetre helyes volna ha a kérdéstevő beküldötte volna az illető határozat szövegét, mert e nélkül határozott választ adni nem tudunk.

V. Gy.

Párolt takarmány etetése. 523. kérdés. Tekintettel az ideai takarmányhiányra, állatállományomat főzött takarmányon óhajtom kiteleltetni, miért is kérdem: 1. célszerű-e az igrás, hízó növendékjóság mindenkinek főzött takarmányt

Szivattyúk és Mérlegek

különleges gyár
GARVENSWERKE,
WIEN, II., Handelsquai No. 130.
Mintarakta: I., Schwarzenbergstrasse 6.

adni? 2. mekkora őrirtalom szükségeltetik a megfőzendő takarmány részére egy számos marha után? 3. egy napi háromszori etetésre hány darab főzőkad szükséges?
K. D.

Felelet az 523. sz. kérdésre. Annak az előkészítésnek, melyet ön szándékozik fogantatásítani, sem főzés, sem füllesztés, hanem párlás vagy gőzölés a neve. Mi csak ezen a néven találhatjuk el szándékát, mert a főzés és füllesztés két egészen más neve a takarmány-előkészítésnek, amiről pl. *Takarmányozástannak* is meggyőződhet. Miután tehát most már tudjuk, hogy miről kíván fölvilágosítást, a következőkben felelünk három kérdésére. 1. A párolt takarmány keményítőértéke valamivel nagyobb, mint a nyersé, mert előbbi kevesebb munkát ad az emésztőszerveknek, de ezzel szemben az a hátránya, hogy az emésztőszerveket elkényeszteti s a szervezetet elpityíti, mi miatt főleg csak hizóalotok s fejőstehéneknek való, sőt utóbbiaknak is inkább csak akkor, ha borjakat nem nerezjük föl. Lovak s növendékállatokkal tehát nem etetnénk párolt takarmányt, míg ellenben a hizók haszonnal fogják fogyasztani. 2. Második kérdésére egy gyakorlati példával felelünk *„Köztelek”* 1904. aug. havi számának egyikében azt írja Kovácsy Béla, hogy egy felvidéki gazda földön helyen oly párlót épített ezementezett téglával magának, mely nem más, mint egy 190 cm. mély, 450 cm. hosszú s 200 cm. széles verem, mely félig a földben van, míg a másik fele kiáll; a fenéket két cső fut végig számos lyukkal, mely csövek egy kazánnal köthetők össze. A medenczét szalmaszeeskával s felaprózott répával megtöltve s lefődve, 65–70 ténének 3 napra elegendő takarmányt párolhatunk benne egyszerre. Kovácsynak ezen adataiból azt számítjuk ki, hogy a verem 171 m³ őrirtalommal bír, minél fogva tehát egy ténénekre 0.263 m³ jut 3 napra vagy 0.0876 m³ egy napra. Eszerint tehát 1 m³ őrirtalom 11.4 drb. ténének elegendő egy napra. De ez a szám természetesen nem egészen mérvadó, mert ha kevés a szálastakarmányunk s répánk, akkor több abrakot fogunk etetni, mely esetben tehát kevesebb takarmányt párolhatunk, mint elenkező esetben. 3. Előbbivel megfeleltünk a harmadik kérdésére is, mert ha a párlótartály oly nagy, hogy a takarmány sokáig marad benne meleg, akkor több napra valót is párolhatunk benne egyszerre.
Cselkó István.

Tengeriszártpő-gép beszerzés. 524. kérdés. Érdemes-e egy 50 holdon termelt kukoricához egy Ásványi-féle szártpő-gépet hozatni. Vagy elégséges-e egy betét a Hoffner és Schrantz-féle gőzgéphez, esetleg megfelelő-e egy nagyobb-fajta szeeskavágó.

1. Hogyan van az összetépett vagy megszeckelt szar elvávási módja?

Felelet az 524. sz. kérdésre. 50 hold tengerire már érdemes Ásványi-féle szártpő-gépet beszerezni. Szeeskavágót semmiesetre sem lehet ajánlani. A cséplőgéphez való betét ügyes gépész által beszerelve szintén teljesen megfelel.
2. A megtépett szar vagy vermekbe taposva

savanyítják vagy föld felett — a zombolyai módszer szerint — kezalba rakják és földdel benyomatják.
i. S. P.

Adagolások felülbirálása.

Együttal felelet az alábbi kérdésre:

Szíveskedjenek alanti etetést felülbirálni, ha valahol kevés a tápérték, kérem kiegészíteni, illetve megtoldani a lent foglalt takarmányok bármelyikéből.

Fejős tehének átlag 550 kg., napi tejhozam 5–6 liter, pirostarka: 2 kg. korpa (buza, finom), 2 kg. zöld melasz, 2 kg. derby-melasz (tartalmaz 5% melasz, 25% buzakorpa, 15% malatácsira, 10% olajpogácsa, ebben 14% protein és zsír 50% nitrogénmelasz-vonat, 25% cukormaximum, 18% víz, 20 kg. takarmányrépa, 2 kg. búzapolyva, 3 kg. árpaszalma-szeeska, délbén 3 kg. szálas árpaszalma. 6–10 liter tejhozamu tehének; súly 550 kg. ugyanaz mint fent és 2 kg. szárított szőlőtörköly, 1 kg. korpa.

Jármos ökrök közepes téli munkában, 700 kg. súlyban és 1²–4 éves piros-tarka tinók: 1 kg. Derby-melasz, 1 kg. leveles szárított cukorrépa-fej (garantálva 98% víz, 10.40% nyersfehérje, 3.97% zsír, 49.29% nitr. m. vonat, 10.43% rozs, 15% hamu), 1 kg. csöves tengeridara, 5 kg. búzapolyva és törek, 10 kg. árpaszalma-szeeska, 5 kg. takarmányrépa, délbén 5 kg. szálas árpaszalma.

2–1² éves piros-tarka borjúk: 1 kg. Derby-melasz, 1 kg. korpa, 2 kg. árpadara, 3 kg. árpaszalmaszeeska, 5 kg. lóber, 5 kg. répa.

P. I.

1. Az 550 kg. súlyu s 5–6 l. tejet adó ténének legalább 0.5–0.55 kg. fehérjét s 3.4 kg. keményítőértéket tanácsos naponta etetni, az adagolás pedig 14.1 kg. szárazanyagot 0.44 kg. fehérjét s 5.7 kg. keményítőértéket tartalmaz. A szárazanyag arányban áll a ténének táplálékosságával, míg ellenben fehérjét keveset, keményítőértéket túlsókat kap a ténének. A fehérjében mutatkozó hiány nem nagy s azonkívül kérdéses, hogy a melasz nagy amidtartalma nem egyenlítő-e ki a hiányt, mert fentebbi számunkban nem szerepel az amid, de keményítőértéket határozottan fölös mennyiségben kapnak a tehének. Ez a nálunk igen gyakran elkövetett hiba onnét származik, hogy az abrak beszerzésénél nincsenek mindig tekintettel arra, hogy a fejőstehének számára lehetőleg fehérjedus abraknemeket vásároljanak. A jelen esetben pl. sokaljuk a melaszt, mert 20 kg. répa mellé nem tanácsos 3 kg. melaszt (1 kg. a derbyben) etetni. Ha mi kezelnénk a ténénket, olajpogácsát igyekeztünk volna vásárolni, mely esetben nem 6, hanem csak 2.5 kg. koncentrált takarmány vált volna fejenként s naponta szükségessé. Így pl. 1 kg. korpa, 1.5 kg. repeszegácsa, 20 kg. répa, 2 kg. polyva s 3 kg. árpaszalma (főle mint szeeska), 0.55 kg. fehérjét s 4.3 kg. keményítőértéket tartalmaz. Ebben az adagolásban ugyanannyi a répa, polyva és szalma mint az előbbiben s csak az abrak más és aránytalannul kevesebb, de a fehérjében most már nincs hiány s a keményítőértékben mutatkozó fölösleg is sokkal mérsékeltebb,

melyet csak azért nem sikerült kiküszöbölnünk, mert a tehének nem kapnak szénát, mely kedvezőbb arányban tartalmazza a fehérjét, mint a szalma s polyva. Egyébként a keményítőértékbeli fölösleg nem vész kárba, mert amennyiben nem járulhat a tejtermeléshez, feljavitja a tehenet. Ha tehát az idén már nem is lehetne az adagolást ily értelemben módosítani, de a jövőre nézve azt ajánljuk, hogy ne engedjük olajpogácsánkat Ausztriának s Németországnak át, mert hazai tejtermelésünk már elég nagy arra, hogy összes olajgyári hulladékaink a belföldön fogyasztassanak el. A mo. tani tételre pedig azt tanácsoljuk, hogy mérsékelje a zöld melaszt annyira, amennyi éppen elegendő arra, hogy a teheneket a szalmaszeeska megevéására ösztönözze.

2. A 6–10 l. tejet adó tehének adagolása 16.8 kg. szárazanyagot, 0.84 kg. fehérjét s 7.2 kg. keményítőértéket tartalmaz. A szárazanyag itt is megfelelő, a másik két alkotórészt illetőleg pedig következőkép kombinálunk: 6 literig ugyanakkora a tehének tápszükséglete mint előbbieké, de azontul minden egyes liter tej mintegy 0.045 kg. fehérjével s 0.2 kg. keményítőértékkel termelhető. Ha például 10 liter tejet ad a ténének, akkor tápszükséglete 0.68–0.73 kg. fehérje s 4.2 kg. keményítőérték. Az ön adagolása tehát elegendő fehérjét tartalmaz, de keményítőértékben most is nagy a fölösleg, mely bajon szintén csak olajpogácsával lehetett volna segíteni. Hogy e tekintetben igazunk van, azt például, a Dániában szokásos takarmányozás bizonyítja, ahol az 500 kg. súlyu s naponta 13–15 l. tejet adó tehének többnyire 1.5 kg. gyapotnagpogácsát, 1.5 kg. szénát, 2–3 kg. szálmát s 40–45 kg. takarmányrépát kapnak. Míg tehát Dániában a 13–15 l. tejet adó ténének csak 1.5 kg. koncentrált takarmányt kap, addig ön a 6–10 l. tejet adóval 9 kg. koncentrált takarmányt etet, mely óriási e. térést semmiképp sem indokolja az, hogy szénája nincs s hogy kevesebb répát adagol. Ezért tehát itt is csak azt a tanácsot adhatjuk, melyet már az 5–6 l. tejet adó tehénekre vonatkozólag adtunk.

3. A 700 kg. súlyu jármosökrök adagolásán fölös az, hogy roppant sok szálmát szán nekik s hogy nem veszi a melaszt segélyül arra, hogy az ökröket a sok szálmának a megevéására ösztönözze, holott éppen az ökrök a leghálásabb a melasz iránt, mert fehérjeszükséglete csekély s mert az izomerő fölírása a keményítőérték. Ezért tehát, vagy a derbyt, vagy a leveles cukorrépafejet, vagy mindkettőt inkább ugyanannyi melasszal helyettesítsenek, ami már csak azért is lehetséges, mert a tehéneknél felesleges a melasz. Egyébként pedig következő táptartalommal bír az ön ad. gólása: szárazanyag 20.1 kg., fehérje 0.28 kg., keményítőérték 5.7 kg.; de az ökrök létségtelenül sok szálmát éket hagynak, mely pedig számunkban benn szerepel. Azonban közepes téli munkát föltételezve még így is elegendő nekik a takarmány, bár az általunk ajánlott esere még jobb hatással volna rájuk. A 1²–4 éves tinók közül pedig a fiatalabbakkal inkább korpát

KINCSET TALÁLT A GAZDA

a kőbányai

szárított hizósertétrágyában.

Minden gazdasági növénynél, de különösen

a szőlőben 100% terméstartóbbletet

biztosít. Kérjen saját érdekében mielőbb közelebbi ismertetést, számtalan hiteles szakvéleményt, árajánlatot, melyekkel szívesen szolgál a:

BUDAPEST-KŐBÁNYAI TRÁGYASZÁRÍTÓGYÁR
Bosányi, Schietrumf és Társa.

etennék a derby s leveles cukorrépafej helyett, mert fehérjészsűrűségük még meglehetősen nagy, s mert szénát nem kapnak.

4. A $1\frac{1}{2}$ — $1\frac{1}{2}$ éves borjúk takarmánya 107 kg. szárazanyagot, 0.63 kg. fehérjét s 4.8 kg. keményítőértékkel tartalmaz s e szerint fehérjében s keményítőértékben is gazdag, minélfogva csak az a kifogás tehető ellene, hogy a $1\frac{1}{2}$ éves borjúk tartása drága, mert ebben a körben már ritkán hálalja meg a rideg marha az abrakot s főleg répa, lehereszéna, szalma s csak kivételesen kevés korpa, vagy olajpogácsa képezze a táplálékát míg ellenben a még erősebben növekedő $1\frac{1}{2}$ éves borjúk a tervezett takarmányon maradhatnak. *Uelkó István.*

A berlini nemzetközi árpa és komlókiállításról.

(Sz.) Október 1-én lezárták a berlini nemzetközi árpa- és komlókiállítás katalógusát. Aki nem jelentkezett idején, az már kimaradt a versenyből. A pából 102 magyar kiállítás küldött összesen 159 30 kg.-os mintát. Komlót 64 magyar állít ki s a beküldött 4 kg.-os minták száma 79.

Távolmaradt a kiállításról: Esztergom, Baranya, Győr, Veszprém, Komárom, Moson, Tolna, Csongrád, Bereg, Szepes, Bihar, Szabolcs, Szatmár, Arad, Csanaád, Temes vármegye és Horvát Szlavonország. Ezek se árpát, se komlót nem küldtek. Árpát egyébiránt Erdélyország sem állít ki egy szemet sem. Az ország nagyrésze tehát nem lesz képviselve.

Árpában Nyitra, Pozsony, Nógrád, Borsod és Heves vármegyék, komlóban Nagyküküllő, Háromszék és Bácsbodrog vármegyék jelentek meg tömegesebb kiállításokkal. Ezek a törvényhatóságokon kívül lesz árpa Hontból, Barsból, Abaujából, Zemplénből, Ungból, Jásznagykunszabolcsból, Pest vármegyéből, Somogy, Sopron, Fehér, Vas és Zala vármegyéből. Komló lesz még Alsófehér, Húgyad, Kisküküllő, Udvarhely, Torda-Aranyos, Nógrád, Szilágy, Hajdu, Bekés, Fehér, Torontál és Krassó-Szörény vármegyéből.

Furcsa, hogy az ország keleti fele s déli része egyáltalán nem hoz árpát. Negyvenegy mintával van kevesebb, mint amennyire helyet béreltek. Ha ehhez hozzá számítjuk, hogy az előre bejelentett 120 komlómintából is csak 79 lesz a kiállításra tehát komlóminta is 41 marad el, nem nagyon örvendetes a részvétel. Szerenese, hogy a gyűjtemények kitöltik a hézagot s amit kiállításunk, az mind elsőrangú lesz.

Miután már hónapok előtt ki volt csinálva, hogy Magyarország hat árpavidékkel és négy komlóvidékkel fog szerepelni, tehát 10 első és 20 második díjra tart igényt: a termővidékek geografiáját a jelentkezésekhez mérten újra csinálták a szabályzatnak azon §-a alapján, mely az egyes vidékek minimális mintaszámát 20-ban állapítja meg. A végleges beosztás a következő:

Árpa.

I. vidék. Nyitra vármegye. Jelentkezett 26 kiállítás 40 mintával. Köztük van a holicai cs. és kir. uradalom, a nyitrai püspök. Czobor Béla, Erdődy Imre gróf, Esterházy Mihály gróf örökösai, Forgách Károly gróf, Hunyady László

gróf, Steiger Albert báró, Stummer Agost és Sándor bárók, Wodianer báró, Zedtwitz gróf és mások.

II. vidék. Pozsony vármegye. Küldött 15 kiállítás 30 mintát. Legtöbbet a diószegi cukorgyár, Esterházy Ferencz gróf, Hohenlohe herczeg, Pálffy József gróf, Zichy József gróf, Friedrich Béla stb.

III. vidék. Nógrád, Hont és Bars vármegyék. Van 18 kiállítás 28 mintával. Nógrádból 12 kiállítás 18 mintával (zsélyi uradalom, Mailath Géza gróf, Zaleski Jenő, dukai Takách Zoltán, Balás János, Bérczely Jenő, Emődy Vilmos, Buttler Ervin báró, Kubinyi Márton és mások), Hontból 4 kiállítás 6 mintával és Barsból 2 kiállítás (Mailath István és a lévai uradalom) 4 mintával.

IV. vidék. Borsod, Gömör, Abauj, Zemplén és Ung vármegyék. Jelentkezett 15 kiállítás 22 mintával. Borsodból 12 kiállítás 16 mintával (Almásy Dénesné grófné, Brezovay László, Deák Gyula, Diószeghy Zoltán, egri papnövelde, Lossóczy Jenő, Melczér Aladár, Miklós, Ödön, Orozy Zoltán és mások), Gömörből Szabó Pál, Abauj-Tornából Hsdik János gróf, Zemplénből és Ungból Sztáray Sándor gróf.

V. vidék. Heves. Jásznagykunszabolcs és Pest vármegyék. Küldött 13 kiállítás 21 mintát. Hevesből 12 kiállítás 19 mintával (Batthyány Tivadar gr., Borhy György, Dóry Béla, Károlyi Mihály gr., Moesary Lajos, Podmaniczky Gyula báró és mások). Jásznagykunszabolcs vármegyéből Almásy Imre gr., Pest vármegyéből, Aszódra Podmaniczky Gyula br. állít ki.

VI. vidék. Dunántúli vármegyék. A Dunán túlról csak 15 kiállítás van 19 mintával. Fehérmegyeből Wimpfler Szigfrid gr. és Zichy Aladár gr., Somogyból a veszprémi káptalan, Hunyady József gr. és özv. Széchenyi Imre grófné, S p r o n b o l Bauer Ottó, a ezinfalvi cukorgyár, Egyedi Artur, Esterházy Miklós hg., Rumeskirch Artur báróné és Sugar Sándor. Vasból Meller Henrik, Zalából Bakó Gyula és Hertelendy Ferencz.

Komló.

I. vidék. Nagy- és Kisküküllő, Alsófehér és Hunyad vármegyék. Küldött 23 kiállítás 27 mintát. Fehéregyháza 16 kiállítás szerepel. Kiállításnak Kemény Gejza és Pál br., az algyógyi földművelőiskola, Beldi László, Waedt Rudolf és Issekutz Győző.

II. vidék. Háromszék, Kolozs, Torda-Aranyos és Udvarhely vármegyék. Jelentkezett 13 kiállítás 21 mintával. Háromszékből 7 kiállítás 10 mintával (Beldi Tivadar, Mikes Armin gr. és mások). Kolozsvárról a m. kir. gazdasági akadémia, a vármegyéből Bánffy Ernő br., Kabos Emma és Lészay Ferencz állít ki komlót. Torda-Aranyosból Betegh Sándor, Udvarhelyről Hlatky, Valenisk és a komlóértékesítő szövetkezet jelentkezett.

III. vidék. Délmagyarország. Bácsbodrog vármegyéből 14 kiállítás 17 mintát küldött, köztük Chotek Rezső gr., Váhes Eva Bácsmadarasról s a kölpényi és petrózi termelők. Torontálból 2, Krassó-Szörényből 1 (az osztrák-magyar államvasutársaság uradalma) kiállítás szerepel.

IV. vidék. Északmagyarország. Az ország többi részeiből csak 12 komlóminta van. Trencsénből Könyegessy Ferencz gr., Nógrádból Degenfeld Lajos gróf küldött komlót. Ungból Guttman Izidor báró, Szilágyból Bánffy Janos br., Nagyváradról Bognár János, Hajdu vármegyéből Zichy Géza gróf, a Dunántúlról csak Zichy János gr. és Pál Ferencz jelentkeztek.

Még lehet, hogy néhány késedelmes bejelentés korrekuraközben éri a katalógust s egyik-másik gyöngébb vidéket ki lehet egészíteni a kép teljességének kedvéért, mely így némi

kivánivalót hagy. Mindenesetre kívánatos volna jövőre korábban hozzálatni a kiállítási előkészületekhez.

A magyar kiállítási tárgyak október hó első napjain érkeztek be. A pavillon már készen áll s általános a sürgés-forgas a kiállítási területen, melynek csak az a hibája, hogy Plötzensee községben, Berlintől jó tova a porosz kir. erdőbirtok szomszédságában van. Ahol pedig a porosz fiskus kezdődik, ott a kultura nyomban véget ér.

Elmaradt katonai lóvásár.

Sajátságos esetről ad hírt a Temesmegyei Gazdasági Egyesület, mit közelességünk nekünk is szó tárgyává tenni. Arról van szó, hogy Jékely ezredes, a 2. számú lovatató bizottság elnöke a szeptember hó 27 ikére kitűzött pótlóvásárt Szépfalu községében egyszerűen nem tartotta meg, mert miután megérkezésének pillanatában az összes lovak előállításra nem voltak, távozott anélkül, hogy csak egyetlen lovat is megtekintett volna. Ezt a meglehetősen példátlanul álló eljárást a temesmegyei gazdasági egyesület következőkben adja elő:

A vármegyei lótenyész bizottmány, valamint egyesületünk is feladatátul tűzvé ki, hogy a katonaság részére szükségeltető loanyag nem a közvetítési úterkedés útján, hanem közvetlenül a lótenyészítő kigazdák kezéből szereztessek be: a lótenyészbizottmány elnökével körölte a szept. 27-ikére megállapított katonai lóvásárok megtartásáról az érdekelt vidékbeli községek lótenyészítőit úgy a járási főszolgatörök útján, valamint közvetlenül a községeket is megfelelően értesítettük plakátok kifüggesztése s a községek megkeresése által. És az eredmény nem maradt el, amennyiben a lótenyészítő közt Szépfalu községben is 60 darabot meghaladó elég szép anyagot vezettek elő. A lovatató bizottság a Szépfalu községbe kitűzött pótlóvásárra f. évi szeptember hó 27 én d. u. 2 órákor szállt ki. Minthogy azonban igen me'eg idő volt, a lóvásárra felhajtott lovak nem állottak ki azonnal a kijelölt vásártérre, hanem csak a bizottság odaérkezte után és a községi bíró által azonnal elrendelt dobszóvali felhírára állították elő a lovakat: a katonai lovatató bizottság elnöke Jékely cs. és kir. ezredes ur azon oknál fogva, hogy amint leszállott a kocsirol és az illető vásártéren megjelent, nem látta a lovakat felállítva, daczára annak, hogy a lovakat már szép számban előállították és mindinkább szaporodtak a lovak, azonnal kijelentette, hogy ő egy lovat sem fog megézní, mert úgy látja, hogy itt a lovak előállítására nézve a kellő intézkedések meg nem tetteek. És nevezett ezredes ur, daczára annak, hogy a lótenyész bizottmány elnöke Gyika Elemér kérve-kérte az eredes urat, hogy vegye tekintetbe azt, hogy a loanyag előállítottat és hogy még több lesz felhajtva, továbbá azt, hogy sokan távoli vidékekről, sőt Torontál megyéből is állítottak elő lovakat, tényleg egy lovat sem ézett meg.

Mielőtt az ezredes ur Szépfalu községet elhagyta volna, a lótenyészbizottmány elnöke ismételt felhívta figyelmét arra, hogy a lovak már mind elő vannak állítva és csak a meg-

tekintés
lóvásár
az ezred
tott Arad
nemesak
anyagi b
kal szem
intézkedé

Sértő
mány el
fáradás
intézkedé
volna, ha
nek az e

Mint é
sági Egy
ügyi min
hogy ez
indítsa m
Elemér ló

az egylet
tisztisgér
maradhat
tételt bizt
ilyen sért

a maga r
kigazda
zása által
erkölessi v
is meg le
akciónk

szivesebbe
kedőknek
katonai ló
Semmi
miniszter
a gazdakó

Angol

A OMGA
augusztus
zett azon b
gazdák an
zását elők
szivesek v
válaszok m
hangjuknál
hogy ezekb
ságunk a
ébresztett a
fordításban

1. Earl
and Fisher
a következő
elnök ur O

Valóban
hó 3-án ke
hogy az O
tett látogat
Mindnyajun
gált, hogy n
hogy az O
nagyon lek
ismeréssel r
gazdák rész

2. Sir Th
and Fisher
titkár) levele

Fogadja E
leveleért lez
kollegáimnak
hogy hazán
egyesületéne

Kollár Ferencz-féle „BITUMINA“

tiszta bitumenből készített valódi aszfalt-tetőlemez

tartós, tűzbiztos, szagtalan, kátrányozást vagy egyéb mázolásat nem igénylő tetőfedőanyag. „Bitumina“-val fedett tető be-
meszelve szép fehér marad és kitűnő védelmet is nyújt a nap melege ellen. „Bitumina“ régi zsindelytetők átfedésére is kiválóan
alkalmas. Tetőfedések elsőrendű szakmunkásokkal végeztetnek.

Kollár Ferencz és Társa

fedőlemez, elszigetelő-lemez, aszfalt-
és kátránytermékek vegyi gyára = **Budapest.**

Telefon-szám: 90—21.

Gyár: IX., Soroksári-ut 101. Városi iroda: IX., Ullői-ut 25. Sürgőnyozim: Karboikol Bpest.

tekintésre várnak, kérvén az ezredes urat a lóvásár megtartására, de eredménytelenül, mert az ezredes ur hajthatatlan maradt és elhajtotta Aradra. Az ezredes urnak ezen eljárása nemcsak a lótenyésztőkre nézve bosszantó és anyagi hátránnyal jár, hanem a hatóságokkal szemben, melyek a lóvásárra vonatkozó intézkedéseiket megtették, határozottan sértő.

Sértő különösen a vármegyei lótenyésztőbizottság elnökével szemben, aki nem kimélve fáradságot, mindent elkövetett arra nézve, hogy intézkedését siker koronázza és ezt el is érte volna, ha törekvései hajótörést nem szenvednek az ezredes eljárásán.

Mint értesülünk, a Temesvármegyei Gazdasági Egyesület felirattal fordult a földmivélsügyi miniszterhez, arra kérvén a minisztert, hogy ez ügyben a legszigorubb vizsgálatot indítsa meg, annyival is inkább, mert Gyika Elemér lótenyésztőbizottsági elnök, ki egyúttal az egyet lótenyésztési szakosztályának elnöke, tisztségéről lemondott és eskis azon esetben maradhat meg állásában, ha a miniszter elégtételt biztosít részére ezen a tekintélyét is mélyen sértő eljárással szemben. Az egyesület a maga részéről szintén erélyes megtorlást kér kispazda tagjainak a hiába való költség okozása által történő megkárosításáért s azon erkölcsi veszteségért, melynek a távol jövőben is meg lesz azon kihatása, hogy a gazdák ezen akciónkkal szemben bizalmatlanná válván, szívesebben fogják, bár olcsóbban, de a kereskedőknek eladni a lovakat, mintsem azokat a katonai lovasító-bizottság útján értékesítsék.

Semmi kétségünk, hogy a földmivélsügyi miniszter oda fog hatni, hogy ez a kínos ügy a gazdaközönség megnyugvására intéztesse el.

Angol hivatalos levelek a magyar gazdák utazásáról.

A OMGE. elnöke *Dessewffy Aurél* gróf ur még augusztus hó folyamán köszönő leveleket intézett azon hivatalos személyekhez, akik a magyar gazdák angolországi utazó társaságának utazását előkészítették és a társaságot fogadni szívesek voltak. Ezen köszönő levelekre a válaszok most érkeztek meg, amelyeket szíves hangjuknál fogva és azon körülmény miatt, hogy ezekből az is kiderül, hogy utazó társaságunk a legnagyobb mértékben tiszteletet ébresztett a magyarság iránt, az alábbiakban hű fordításban közölni érdemesnek tartjuk.

1. *Earl of Carrington*, a Board of Agriculture and Fisheries elnöke, (földmivélsügyi miniszter) a következő levelet intézte *Dessewffy Aurél* gróf elnök ur Ö. Exzellenziájához:

London, 1908 aug. 11.

Valóban igen örültem Exzellenziád folyó hó 3-án kelt levelének, amelyből értesültem, hogy az Ön egyesületi tagjainak hazánkban tett látogatása oly kiválóan eredményes volt. Mindnyájunknak legnagyobb örömről szolgál, hogy az Önök utazása kellemes legyen és nagyon lekötelező reám nézve, hogy oly elismeréssel nyilatkozik a nagybritanniai mezőgazdák részéről rendezett fogadtatásról.

Tisztelő hive
Corrington.

2. *Sir Thomas Elliot* a Board of Agriculture and Fisheries titkárja (földmivélsügyi államtitkár) levele a következő:

London, 1908 aug. 10.

Fogadja Exzellenziád folyó hó 3-án kelt leveléért legszívesebb köszönetemet. Nekem és kollegáimnak a legnagyobb örömről szolgál, hogy hazánkban megismerkedhettünk az Ön egyesületének annyi előkelő tagjával és kiváló

örömről szolgál értesülni arról, hogy utazásuk kellemes és tanulságos volt.

Maradok alázatos szolgálója

T. H. Elliot.

3. *J. H. Middleton* a Board of Agriculture and Fisheries másodtitkárja (Földmivélsügyi má odállamtitkár) levele a következő:

London, 1908 aug. 10.

Fogadja legmélyebb köszönetemet augusztus 3-án kelt leveléért és azért a kiválóan elismerő kifejezésekért, amelyekben részesíteni szíves volt azokat a csekély szolgálókat, amelyeket módomban volt teljesíteni az Országos Magyar Gazdasági Egyesület azon tagjaival szemben, akik június hóban hazánkat meglátogattak.

Az én közreműködésem mindenestire a legnagyobb mértékben volt jutalmazva azon élvezet által, hogy szerencsés lehettem csatlakozni egyesületének tagjaihoz, Nagybritanniában töltött idejük legalább egy részében.

Valóban nagy szerencsémnek tartom, hogy osztályrészemül jutott csatlakozni oly kiváló és lelkes mezőgazdák álló társasághoz és biztos vagyok arról, hogy mindazok a birtokosok és gazdák, akiket a társaság meglátogatott, hasonlóképpen el voltak ragadtatva azon nagyrabecsülettől, amelyet az ő magyar vendégeik tanúsítottak a nekik bemutatott mezőgazdaság iránt.

Maradok kiváló tisztelettel

hálás hive

J. H. Middleton.

4. A *Devonshire-i herceg*, az Angol Királyi Gazdasági Egyesület elnöke az alábbi levelet írta:

London, 1908 aug. 24.

Köszönettel vettem Exzellenziádnak augusztus 3-áról kelt levelét és biztosíthatom arról, hogy szíves elismerő sorait egyesületemnek igazgatósága a legnagyobb köszönettel fogja fogadni.

Biztosíthatom Exzellenziádat, hogy a legnagyobb örömről szolgál, hogy mint az Angol Királyi Gazdasági Egyesület elnöke személyesen fogadhattam a magyar gazdák oly előkelő társaságát, amidőn hazánkat meglátogatták, hogy személyesen ismerkedjenek meg a mi mezőgazdasági viszonyainkkal. És kiválóan hangsúlyozom, hogy különös örömről szolgál tudomást venni arról, hogy az utazás a társaság minden tagját teljes mértékben elégitette.

Azt hiszem érdeklő Exzellenziádat, hogy a New-Castle-i kiállítás a legjobban sikerült kiállítás volt, amelyet Egyesületünk eddig egyáltalában rendezett és pedig ugy a kiállított anyag minősége, valamint a pénzügyi eredmény tekintetében is és valóban nagyon örülünk, hogy Önök éppen a jelen évet választották ki látogatásuk megtételére, mert ezáltal alkalmunk volt állatállományunknak jóformán valamennyi fajtáját és legkiválóbb tenyészetét bemutatni.

Örömmel jelenthetem azt is, hogy mindazok az urak, akiknek birtokát a társaság meglátogatta, legnagyobb szerencsájüknél tartották, hogy társaságukat vendégül fogadhatták.

Amidőn végül melegen megköszönöm Exzellenziád rendkívüli elismerő levelét, maradok

alázatos szolgálója

A *Devonshire herceg*.

5. *Th. Mc. Row*, az Angol Királyi Gazdasági Egyesület főtitkárja, a következő levelet intézte:

London, 1908. aug. 24.

Fogadja Exzellenziád köszönetem kifejezését folyó hó 3-án kelt elismerő leveléért, amelyből a legnagyobb örömről értesültem, hogy a magyar gazdák utazása hazánkban oly kellemes és kielégítő volt.

Biztosíthatom Exzellenziádat, hogy mindazok, akiknek alkalmuk nyílt lehetővé tenni,

hogy a társaság a mi angol és skót mezőgazdaságunk legjavát láthassa, a legnagyobb mértékben érdeklődtek iránta és a rendezés terén a legnagyobb szívélyesség érzetét eljártak el.

A magam személyére nézve fölötté megtszítelve érzem magamat, hogy közreműködöttem ezt az utazást tanulságosság és élvezetesség dolgában előkészíteni és megtszítelve érzem magamat, hogy alkalmam volt találkozni és megismerkedni az Ön nemzetének oly sok kiváló fiával, akikkel az ismeretséget felújítani a jövőben mindenkor a legnagyobb örömmel igyekezni fogok.

Örömmel használok fel az alkalmat egyúttal arra is, hogy kifejezést adjak annak, miszerint nagyon lekötelezve érezzük magunkat az Önök titkárja: *Szilassy ur* iránt, ainek az utazást megelőző látogatása Angliában a programhoz helyes és észszerű megállapításában a legnagyobb segítségünkre volt.

Fogadja kérem Exzellenziád ismételt kifejezett köszönetemet lekötelező leveléért s maradok

szolgálóhívó hive

Th. Mc. Row.

VEGYESEK.

Mai számunk tartalma:

	Oldal
Az OMGE. közleményei	2159
Felhívás a Károlyi emléklakomán való részvételre	2160
Egyről-másról	2160
Adagolások felülbírádása	2169
A berlini nemzetközi árpa- és komlókiállítás	2170
Elmaradt katonai lóvásár	2170
Angol hivatalos levelek a magyar gazdák utazásáról	2171
Növénytermesztés.	
A komló termesztése Amerikában	2161
Lótenyésztés.	
Lótenyésztésünk iránya	2163
Tejgazdaság.	
Bench Cream fölözö-gépről	2164
Gazdasági növénytan.	
A burgonya levélfodrosodása	2164
Állatgyógyászat.	
Tapasztalatok a sertésvész körül	2165
Baromfitermesztés.	
Nyírfajdszínű viador	2166
Gazdasági gépészet.	
Az Ásványi-féle tengeri-szártépő mint nádapritó	2166
Irodalom	2166
Levélzsekrény	2168
Vegyések	2171
Dessewffy Aurél gróf lemondása és a magyar gazdák adalóm. — Eljegyzés. — A mezőgazdaság állapota. — Az országos komló- és korarparafállításról. — A magyar ipar támogatása. — A kolozsvári m. kir. átlami vetőmagvizsgáto állomás forgalma. — Kiállítások és tenyészállatdíjazások. — Teliverménykiállítás és vásár Budapesten. — Szövetkezeti gyümölcsesszövőde Hunyad megyében. — Zabszálítás a hadsereg részére. — Angol teliverek árverése a Tattersallban. — Tenyészszarvasmarha-díjazás Csöglén. — Postagombok gyakorlata. — Gözhaázási hírek. — Apró hírek	2173
Kereskedelelem, törzsök	2174
Szerkesztői ézenetek	2177

Dessewffy Aurél gróf lemondása és a magyar gazdátársadalom. A szeretett elnökünk lemondása alkalmából egyesületünkhöz érkező társesületi átiratok sorozatából kiemeljük Pest-Pilis-Solt-Kiskun vármegye gazdasági egyesületének folyó hó 5-iki igazgatóválasztmányi üléséből kelt átiratát. Közli ez átiratban velünk a pestvármegyei társesület, hogy Keglevich Gábor gróf egyesületi elnök indítványára az igazgatóválasztmány öszinte megilletődéssel fogadta Dessewffy Aurél gróf lemondásának hírét és fájdalommal, súlyos aggodalommal látná, ha a gazdasági érdekekert

küzdők tábora elveszitené benne kipróbált fővezérét, kinek nevéhez és működéséhez a magyar mezőgazdasági küzdelmek legnehezebb évei és legszebb reményei fűződnek. Nem teheti magáévá az egyesület Dessewffy gróf amaz indoklását, mintha a főrendiház elnökségével az OMGE. elnöksége összeférhetetlen volna, hanem hangsúlyozza, hogy Dessewffy Aurél grófot nagy tudása, feddhetetlen jelleme, a gazdasági küzdelmekkel összeforrott multja és a közéletben saját, valódi érdemei alapján elfoglalt helye, nemcsak a legalkalmasabb, de egyenesen nélkülözhetetlenné teszik az OMGE. elnöki tisztségében. Eppen ezért minden magyar gazda szívében feltalálható mély tisztelettel és szeretettel kéri a Pestvármegyei Gazdasági Egyesület Dessewffy Aurél grófot lemondásának visszavonására s az OMGE.-nek, valamint a többi társesegységeknek így czélú mozgalmához teljes lelkesedéssel csatlakozik.

Eljegyzés. Fodor Pál, okleveles gazdasz Hor-gosról eljegyezte Schwalla Mariska okleveles tanítónőt Magyar-Kanizsáról.

A mezőgazdaság állapota. A földmivélésügyi miniszter, a hozzá okt. 1-ig beérkezett jelentések alapján most tette közzé a mezőgazdaság állapotáról szóló jelentését, mely szerint szept. második felében a tulajdonilag száraz jellegű nappal enyhe és éjjel hűvös időjárás, habár gátolta is a szántás-vetési munkákat és a vetések kelését illetőleg fejlődését, mindazonáltal az őszi rozs és őszi árpa vetését már sokfelé elvégezték. A kelés a szárazság miatt többnyire hiányos vagy foltos. A korai őszi repcevetések jól állanak, míg a késői vetések hiányosak és azokban helyenként a földi bolha és hernyó sok kárt tett. A tengeritermés 58-80 millió métermázsára becsülik, a holdankénti átlag 930 q, tehát közepes. A korai burgonya gyenge termést adott, a késői fajták szedése pedig most folyik, de a levélodrosodás és peronospora káros hatása következtében ugy mennyiségileg, mint minőségileg csekélyebb a reméltnél. A remélhető országos átlag kat. holdanként 37-11 q-ra becsülhető, az összertermés pedig 36-62 millió q-ra vagyis a termés határozottan gyenge. Az egyes megyék holdankénti átlaga 15-71 q. között ingadozik. A többi vetemények állása a legutóbbi jelentésben közölthöz képest alig változott.

Az országos komló- és sörárpakiállítás-ról. A „Köztelek” 78. számában közöltük, a budapesti sörárpa- és komlókiállítás díjat nyertek névsorát, melyből azonban tévedésből kimaradt s így utólagosan pótoljuk, hogy sörárpájával első díjat nyert még Pálffy Miklós hercegi malaczkai uradalma, második díjat pedig Krackun Lajos és Weisz Miksa. Ez alkalommal közöljük, hogy a bíráló-bizottság nagy elismeréssel adózott Gagesch Frigyesnek, a segesvári komlószövetkezet elnökének, ki igen szépen sikerült térképekben tünteti fel az erdélyi részek komlótermesztését, a segesvári komlópiacz exportját és a komló 20 évi átlag-árait. A kiállításra későn érkezett fel Dezasse Ferencz gróf sörárpagyűjteménye, úgy hogy ez már a bírálat tárgyát nem képezhette. Dezasse gróf már néhány éve foglalkozik az u. n. tót hanna-árpa nemesítésével, oly czél-

ból, hogy ezen árpaféleségnek jó tulajdonságait (korai érés, finom szem) megtartván, nagy hibáját a csekély szemhozamot okszerű tenyész-kiválasztás által fokozza. Ezen munka eredményét mutatja be a kiállított mintagyűjteménye. Hat különféle tót hanna-árpa összehasonlító kísérletnek volt alávetve Noli imperial árpájával, továbbá Noli cseh árpájával és Proszkovecz-féle hanna-árpával. Terméseredmények a következők: 1. Dezasse-féle 55 sz. vörös adott kat. hold 1341 kg., 2. Noli-féle 7. sz. csehárpa kat. hold 1327 kg., 3. Dezasse-féle 76. sz. kat. hold 1305 kg., 4. Dezasse-féle 4. sz. kat. hold 1282 kg., 5. Dezasse-féle 55. sz. kék, kat. hold 1223 kg., 6. Noli-féle imperial kat. hold 1146 kg., 7. Proszkovecz-féle hanna kat. hold 1106 kg., 8. Dezasse-féle 15. sz. kat. hold 1082 kg., 9. Dezasse-féle 71-83. sz. kat. hold 964 kg. Ámbár egy évi kísérletből nem szabad végleges ítéletet mondani, mégis látható, hogy a Dezasse-féle árpa a külföldi származású árpaféleségekkel állja a versenyt. Dezasse a nemesítésnél elsősorban is a teljesítőképességet veszi figyelembe, azaz csak oly törzseket tűr meg a továbbtermesztésben, melyek a legnagyobb hozamot adják, természetesen az árpaszemek minőségét, az érés idejét, a növények egészségi állapotát és a megdőlésre való hajlamot is figyelembe veszi. Dezasse grófnak ez iránybani fáradozását siker kísérte, amit a bemutatott minták alapján mondhatunk s remélhető, hogy idővel az eddig legjobban kedvelt morva hanna-árpát helyettesíthetik a hazai tenyészetek.

A magyar ipar támogatása. Az OMGE. ipari szakosztálya még május hónapban felterjesztést intézett a földmivélésügyi miniszterhez, amelyben előadta, hogy statisztikai adatok szerint a magyar gazdaság közönség külföldi czégek-nél 13 millió K. értékű gazdasági gépet és eszközt szerez be, amelynek alapján *Darányi* földmivélésügyi miniszter felhívást intézett az összes gazdasági egyesületekhez, gazdasági iskolákhoz és ménésbirtokokhoz, hogy *jövőben mezőgazdasági gépeket lehetőleg hazai gépgyárakból szerez-zék be.* A miniszter egyben közzétette a hazai mezőgazdasági gépgyár-czégek jegyzékét is és felkérte a kereskedelemügyi minisztert is, hogy e czéggjegyzéket a létesülő új és ajánlható gyári vállalatokkal időszakonként egészítse ki. Mi a legnagyobb örömmel fogadjuk földmivélésügyi miniszterünk ez intézkedését, mert hiszen a mezőgazdaságnak is nagy érdeke, hogy a hazai iparvállalatok minél inkább kifejlődjenek.

A kolozsvári m. kir. állami vetőmagvizsgáló állomás forgalma a legutolsó magvizsgálati évben (július 1-től június 30-ig) a következő volt: az 1907 8-iki vizsgálati évben az 13.564 vizsgálatot végzett, ebből esik a kereskedők részére végzett vizsgálatra 9370 eset, gazdáknak végzett az állomás 3304 vizsgálatot, hatóságoknak pedig 287 vizsgálatot. Arankamentességre leolmozott az állomás 3760 zsákot, ellenben 2971 zsákot visszautasított. Az előző évben 11604 vizsgálatot végzett az állomás, úgy hogy az utóbbi évben tetemes emelkedés mutatkozik az állomás forgalmában, ami nyilván a mult évi rendkívüli jó löheremagtermésre vezethető vissza. Az erdélyi löheremag t. i. nevezetes kiviteli cikket képez s a kolozsvári állomásnak

a magkereskedelem lebonyolítása körül fontos szerepe jut az aranka-vizsgálatok által, miután ma a löherüzletet csakis az arankavizsgálatok figyelembevételével lehet folytatni.

Kiállítások és tenyészállatdíjazások. *Mia-ván* a Nyitra vármegyei Gazdasági Egyesület a földmivélésügyi miniszter anyagi támogatásával október hó 15 én délelőtt szarvasmarhadíjazást rendez, amelyen 9 borju- és 9 üsző-díj osztatik szét a miavai járásban lakó kistenyésztők pirostarka szarvasmarháinak. — *Szentgyörgyön* e hó 3-án tartotta meg a Pozsonyvármegyei Gazdasági Egyesület tenyészállatdíjazását, amelyen 11 drb tehén és 15 drb üsző után 500 kor. egyesületi- és 500 kor. állami-díj osztattott szét. A jól sikerült díjazásra a megyebeli kisczardák 3 drb bikát, 58 drb tehenet, es 46 drb üszőt hajtottak fel.

Telivérmélnő-kiállítás és vásár Budapes-ten. A budapesti Tattersall r.-t. okt. hó 11., 12. és 13-án rendezzi XXIX. mélnőkiállítását és vásárját, amelyre a most megjelent katalógus szerint 35 angol telivér és 10 drb egyéb véru mént jelentettek be.

Szövetkezeti gyümölcseszűződe Hunyad megyében. Hunyad megyében most kezdte meg működését a „Hunyadmegyei Gyümölcseszűzők és Községek Pálínkáfőző és Gyümölcs-értékesítő Szövetkezete” Déva székhelyivel. A szövetkezet ezen a vidéken igen fontos gazdasági érdeket van hivatva képviselni. Tudvalevő dolog, hogy Hunyad megye a legjobb gyümölcs-termő megyék egyike, szilvában pedig a legtöbb termelő megye is. A kisczardák igen tekintélyes része a szilvatermesztésből él. Ezt a jövedelemforrást veszélyeztette az új szesz-adótvény s amellett a szilvápálínkáfőzők rayonirozási és kartellezési szokása is évről-évre érezhetőbbé vált; ezt megakadályozni s állandó jó árt biztosítani első feladata az új szövetkezetnek s eme feladatának már az első évben is derekasan megfelelt. Az árak f. évben 2-50 K. indultak meg s ugy látszott 3 koronán állandósul; de éppen kellő időben jelentek meg a szövetkezet kádjai, s ezen vörös posztó láttára a konkurrenzia egyszerre *felszöktette az árakat 5 majd 6 koronára sőt némely helyt 8-ra is;* végeredményben a szövetkezet közel 1/4 millió koronát mentett meg a természetök javára. A szövetkezet 100,000 K. alaptőkével alakult olyképpen, hogy egy rész-jegy 20 korona volt, hogy kismembek is jegyez-hessenek, mi meg is történt.

Zabszállítás a hadsereg részére. A m. kir. honvédség részére 1909 jan. 1-től 1909 decz. 31-ig terjedőleg szükségelt s ajánlati uton fedezetet nyerő gazdasági termékek beszerzéséről szóló hirdetményből az alábbi kivonatot közöljük:

Állomás	Evi szükséglet Zab mm.	Az ajánlat be-adandó 1908
Igló	123	október 8 ig
Miskolcz	275	„ 12-ig
Eger	123	„ 12-ig
S.-A. Ujhely	138	„ 12-ig
Ungvár	123	„ 15 ig
Szatmár-Németi	380	„ 19-ig

Termelők és mezőgazdasági egyletek az óva-dék letétele alól fel vannak mentve és egyenlő

WOHANKA FÉLE
NYERSOLAJ-(NEM BENZIN) MOTOROK
és LOKOMOBILON.
NEM TÜZVESZÉLYES, NEM RÖBBANÓ!
LEGOLCSÓBB ÜZEM!
TELJES MALOMBERENDEZÉSEK.
WOHANKA ÉS TÁRSA.
BUDAPEST, V., VÁCI-KÖRÚT 76.

HAZAI GYÁRTMÁNY!

árak m
ben ré
Szál
nézve
III. ho
Ang
Az ősz
db. 16
rés alk
rest m
az árve
ló boos
K. ért.
kilencz
Angliát
verés f
darabo
többi l
szégye
még ha
korában
szerény

Tenyé
prém r
f. év sz
szarvas
101 teh
ki lett
megyei
kiosztva

Posta
Postage
korlát
és Ador
vezetés
vadász
kéri, h
tozást
vétel
galamb
Gözh
gerhajó
a kiköt
mélysz
Bosza

Az ane
közgaz
„Boszn
kereske
mel a
mely n
összes k
val kijel
czéljábó
A közle
nyei kö
és Here
lege 19
behozat
114 492
ugyancs
112,100
ugyis me
értékét.
govina l
val szer
mázsáva
293,279
gén kife
folytán
tekinteté

10

munk
lésné
munk
könn
A na

árak mellett más vállalkozókkal szemben előnyben részesülnek.

Szállítási módokat s az összes feltételekre nézve részletes felvilágosítást nyújt a kassai III. honvéd ker. hadbiztossága.

Angol telivérrek árverése a Tattersallban. Az őszi angol telivér lóárverésre bejelentett 50 db. lóból a Tattersall telepén megtartott árverés alkalmából 8 db. éves csikó még az árverést megelőzőleg magánúton kelt el, ennélfogva az árverésre már csak 42 db. idősebb telivér ló hozsátartott. Közélebb 24 db. ló kelt el 58.500 K.-ért. Az eladott lovakból azoknak elitjét, a kilenczes biztortmány tulajdonát képező 4 db. Angliából importált anyakancza képezte. Az árverés folyamán 24 db. ló 44.800 K.-ért, vagyis darabonként 11.200 K.-át áron kelt el. A többi lovak a telivértényesítést valóban megsegényítő áron keltek el, úgy, hogy egynémely még használatra igen jól bevaló, mely éves csikó korában több ezer forintért vásároltatott, most szerény 100 forintos áron cserélt gazdát.

Tenyészszarvasmarha-díjazás Csöglén (Veszprém megyében). A Deveservideki Gazdakör f. év szeptember hó 26-án Csöglén igen sikerült szarvasmarha-díjazást rendezett. A felhajtás volt 101 tehén, 88 üsző, 3 bika. 300 K.-i állami díj ki lett osztva 12 üsző tulajdonosának. 300 K.-i megyei díj pedig 11 tehén tulajdonosának lett kiosztva.

Postagalambok gyakorlata. A Columbia Postagalamb Sportegyesület ez évi őszi gyakorlatait f. hó 13., 15., 19., 22. és 25-én Budafok és Adony között tartja meg, amiért is az egyesület vezetősége ezeket a feleresztési napokat a t. vadászközönség szives figyelmébe ajánlja és kéri, hogy ezen közérdeket szolgáló gyakorlatozást vegye oltalmába azáltal, hogy a levélváltól óvja meg a szolgálatban levő postagalambokat.

Gőzhajózási hírek. A M. Kir. Folyam- és Tengerhajózási r.-t. Zimnicza állomást — tekintettel a kikötőben javult mederviszonyokra — a személyszállító forgalomnak újolag megnyitotta.

Bosznia és Hercegovina külkereskedelme. Az anektálás alkalmából rendkívül érdekes a közgazdasági körökre az a közlemény, melyet „Bosznia és Hercegovina 1907. évi külkereskedelmi forgalmának főeredményei” címűmel a szerajevói országos kormány kiadott, mely magában foglalja számszerűségben a mi összes közgazdasági érdekeinket és számoszlopai-val kijelöli az utat, melyen érdekeink megvédése céljából az új viszonyok közt haladnunk kell. A közlemény legjelentősebb statisztikai eredményei közül kiemelendők a következők: Bosznia és Hercegovina 1907. évi külkereskedelmi mérlege 1903. óta ezuttal először passzív volt. A behozatal értéke a múlt évi 109.184.522 K.-ról 114.492.195 K.-ra emelkedett, míg a kivitel értéke ugyancsak a múlt évi 117.714.041 koronáról 112.100.703 K.-ra szállott alá, habár másrészt ugyis meghaladta az 1906 előtti évek kivitelének értékét. A fűrészelt áruk Bosznia és Hercegovina legfőbb kiviteli cikke, 3.017.890 mm.-val szerepelnek a múlt évi 2.967.467 méter-mázsával szemben, az állatkivitel azonban 293.279 darabról, a közlemény I. részének végén kifejtett különböző körülmények közrehatása folytán 235.863 darabra szállott alá. Jelentőség tekintetében ezuttal is, mint rendszeren, ezek után

sorakoznak a vas és a szárított szilva (utóbbi esélyesebb mennyiségben, mint tavaly), legjelentősebb behozatali cikkek gyanánt pedig: a liszt (489.433 mm.), tengeri, a gyapot és gyapotárak a ruházati és pipereárak, a gyarmatárak stb. jelentkeznek. A behozatal emelkedett: ásványolajban, cukorban, vegyszeli segédanyagokban, déli gyümölcsben, gyújtóárakban, papirosban, csont- és jutsárakban. Az 1903—1906. évek behozatalából (az 1907. évi adatok még nem állottak rendelkezésre) magyarországi származású árukra 39—32% esik, míg a kivitelnek 20—22%-a irányul Magyarország felé.

Az amerikai termés. Washingtonból táviratozzák: A hivatalos mezőgazdasági jelentés szerint a tengeri átlagos állása 1908. október 1-én %-okban 77,8 (1908 szeptember 1-én 79,4). Hozam ezer bushelkben 2.565,597 (2.595,597). Tavasz buza átlagos minőség 88,1 (77,6) átlagos hozam acrenként 13,2, hozam ezer bushelkben 235,090 (240,856). Zab átlagos minőség 81,3 (69,7), átlagos acrenkénti hozam 24,9, hozam ezer bushelkben 787,161 (825,908). A kormány az egész buzahozamot 659,030.000 bushelre becsüli a múlt év október elseji 625,567,000 bushellel szemben.

Apró hírek. Az európai szövetkezeti központok áruforgalma. A szövetkezeti központok Londonban székelő szövetségének hivatalos lapja a következőkben tünteti fel az európai szövetkezeti központok 1907. évi áruforgalmát: Anglia 594.900,000 K., Skócia 182.500,000 K., Németország 71.800,000 K., Dánia 49.200,000 K., Svájc 13.800,000 K., Magyarország (Hungary) 12.200,000 K., Ausztria 9.400,000 K., Finnország 8.500,000 K., Franciaország 4.700,000 K., Belgium 2.800,000 K., Svédország 2.700,000 K., Hollandia 1.700,000 K., Oroszország 500,000 K., Norvégia 240,000 K. Szembeszökő Anglia óriási fölénye, mely Skóciával együtt több mint négyszer nagyobb forgalmat ért el, mint a többi országok együttvéve.

A természetes zsiradék védelme. A földművelésügyi miniszter legújabbán elvi jelentőségű határozatban mondotta ki, hogy kókuszszir csak a „mesterséges élelmiszer” jelzővel hozható forgalomba. Ennek elmulasztása az 1895. évi XLVI. t.-oz. 4. §. alapján büntetendő. A „Vaj” szó a mesterséges zsiradékon nem alkalmazható. (A m. kir. földmiv. miniszter 1908. évi 33,658 sz. határozata).

Szántásverseny Glogovácson. Az Aradvm. G. E. a földmiv. miniszterium anyagi támogatásával október hó 14-én, Glogovácson szántásversenyt rendez, mely alkalommal a versenyben résztvevő kigazdák között különféle kisebb gazdasági gépek és eszközök lesznek kiosztva, mintegy 400 korona értékben. A versenyben csakis Arad vármegyei kigazdák vehetnek részt, akiknek részvételi szándékukat vagy az egyesület titkári hivatalánál, vagy nevezett község előjáróságánál kell előre bejelenteniük.

Szövetkezetek segítése. Dorányi Ignác földművelésügyi miniszter a hogyvidéki akciók keretében 4 község u. m. *Bilka, Ilonca, Hátság és Tökésfalva* kosárfonó háziipari szövetkezeteinek egyenként 2200 K. beruházási segítséget adott. Az Országos Központi Hitelszövetkezet e segítség fejében tartozik a nyersanyagot beszerezni, a munkásokat telen vele foglalkoztatni és a készárut készpénzben beváltani és értékesíteni.

Vajvásár és vajverseny Sopronban. A Sopron megyei Tejszövetkezetek Szövetsége e hó 28-án tartja Sopronban ez évben már 3-ik vajversenyt, amelyen mintegy 25—30 tejszövetkezet fog részt-

venni. Mintán ez év végén mintegy 26 tejszövetkezet vajeladási szerződése lejár, amelyeket novemberben szoktak megújítani, e vajvásár fölötte időszere a nagybani szükségletek biztosítására.

Uj marharakodó állomások. A m. kir. földművelésügyi miniszter az „Állategészségügyi Értesítő” 900. és 901. számai szerint a *Kaposvár—barcsi* h. é. vasutvonalon *Lad-Gyöngyös* állomást *Hoyos Miksa* gróf és *Festetics Kálmán* gróf állomásközvetítései részére, továbbá *Hódász és Mátészalka* állomások között a *Weisz Miklós* által épített rakodót saját állomásközvetítései részére „*Mátészalka Weisz Miklós-féle rakodó*” elnevezéssel marharakodó állomásokul engedélyezte.

Gazdasági dátumok. Október 10—12. Országos baromfiállítási, tenyészállatvásár és szőlő- és borkiállítás Temesváron.

Október 11—12. Baromfiállítási és tenyészállatvásár Lugoson.

Október 21. Károlyi Sándor gróf szobrának leleplezése Budapesten.

Október 25—27. Országos baromfiállítási és tenyészállatvásár Sopronban.

November 9—10. Országos tenyészállatvásár Aradon.

Állatdíjazások Temes megyében: október 18. T.-Kubinon, október 25. Gáltán.

Állami facsemeték adományozására vonatkozó folyamodványok f. évi december 15-ig terjesztendők be az illetékes kir. erdőfelügyelőségekhez.

Bács-Bodrog megyében: szarvasmarhadíjazás október 4. Kunbaján, november 8. Titelen, szarvasmarha- és lódíjazás október 25. Adán, november 15. Verbászon.

Október 12-én. 26 drb szimmenthali tenyész-bika eladása Bábólnán.

Állami ménék beosztása: Budapesten okt. 12. Bábólnán okt. 15. Kisbéren okt. 16. Mezőhegyesen okt. 19 és 20. Alsó-Szombattalván okt. 22; ménesbéli anyakanczák párosítása: Alsó-Szombattalván okt. 23—24. Mezőhegyesen nov. 3—10. Bábólnán nov. 13—17. Kisbéren nov. 23—28.

Lóversenyek Kisvárdán október 18-án.

Őszi lóversenyek Budapesten szept. 24-től október 31-ig.

Állatdíjazások Maramaros megyében: okt. 7-én Királymezőn, okt. 20-án Viskan, okt. 27-én Felső-Visón.

Most jelent meg Güttner és Rausch cégé (Budapest, VI., Andrássy-ut 8.) baromfitenyésztési árjegyzéke, mely az eddigi árjegyzékektől eltérően nemcsak a szokásos száraz adatokat tartalmazza, hanem igen czélrészűen bevezetve szakcikkeket is közöl a baromfitenyésztetek berendezéséről, fejlesztéséről, a mesterséges keltezésről stb. Az árjegyzéket nevezett cég az érdeklődőknek készséggel küldi meg.

Parcellázások jutányos és gyors keresztülvitele. A „Kisbirtokosok Országos Földhitelintézete” üzletmüködési köre kiterjed a parcellázások lebonyolítására és az e célra szóló kölcsönök adására is. Az intézet rendelkezése kizár minden nyereszkesedést, miért is maga parcellázási célokra birtokot nem vásárol, hanem kívánatra elvállalja méltányos munkadíj ellenében a parcellázások teljes (jogi, telekkönyvi és mérnöki) lebonyolítását s e célra megbízottját a helyszínre kiküldi, aki az összes teendőket ellátásáról a helyi kívánalmaknak megfelelően gondoskodik. Parcellázási célokra az intézet előnyös feltételű kölcsönöket engedélyez, me-

10 lóerejű motor.

Tekintetes

Oberurseli motorgyár részvénytársaságnak.

Becsés felszólításuknak készségesen eléget téve, szivesen adom jelen nyilatkozatunkat az Önök által 1902. évben szállított 10 lóerejű „GNOM” benzinmotor munkaképessége és használhatóságáról. A motor két éve van nálunk, használjuk egy 48” Umrath és társa-féle cséplőgarnitúra hajtására, szecska, répa és fafűrészlésnél, darálásnál. Szemben a g-zgéppel igen nagy előnye, hogy egy kis elővigyázat mellett a motort bárhol, zárt helyiségben vagy szalmakazlak közvetlen közelében is munkába állíthatom, tehát tüzveszély ki van zárva. A fenntartási költség, javítás, feltételezve a kellő gondozást, igen csekély. Az üzembelyezés igen egyszerű, könnyű, kevés időt igényel a villanyos gyújtás folytán. Nem szükséges melléje tanult gépész. A benzinfogyasztás igen csekély, óránként és lóerőnként 0,48 kgr. A napi olaj- és vízszükséglet feltűnően kevés. Mindezen felsorolt előnyök nagyban hozzá fognak járulni a motorok elterjedéséhez és biztosítják ezek jövőjét.

Nyitra-Ujlak, 1903 december 13-án.

Tisztelettel

Gróf Esterházy János uradalma, Nyitra-Ujlak
Desev Dezső intéző.

lyekre vonatkozólag az igazgatóság (Budapest, V., Géza-utca 2. szám) kívánatra minden felvilágosítást megad. Az intézet működésének előnyei: 1. A lebonyolítás olcsósága. 2. Az intézet nyereségrészesedést nem igényelvé, a vevők ugyanazon az áron kapják a földet, ahogy az eladó eladja. 3. A vevők s az eladók a parcellázás minden gondjától megszabadulnak. 4. Az eladó egyszerre egy összegben megkapja a vételárat. 5. Egyetemes felelősség nincsen. 6. Az összes költségek előlegeztetnek. Az intézet által engedélyezett kölcsönök főbb előnyei: 1. A járadék utólag fizetendő. 2. Kölcsönök már 300 koronától kezdve adóznak. 3. Az egyik módoszatú kölcsön teljes készpénzzel fizetetik ki. 4. Közjegyzői okirat nem szükséges, csupán az olcsó közjegyzői hitelesítés. 5. A kölcsön az intézet által fel nem mondható.

NYILTTÉR.)*

A növényeknek egyik legfontosabb tápanyaga

A KÁLI

amelynek hiánya teljes termés elérését lehetlenné teszi. Különösen sok kálira van szükségük a kapásnövényeknek, heréféleknek és réteknek, úgy az árpanak és szőlőnek. Különösen szegények káliban a homok- és tözegtalajok és feltétlen szükséges azoknak a káli pótlásáról gondoskodni, miután azoknál a foszforsav és nitrogénrel való trágyázás semmi körülmények közt sem biztosítja a lehetőleg legnagyobb termés elérését. A mi viszonyaink között leginkább a 40%-os kálió bir jelűvel, miután abban a tiszta kálir, vagyis a káli százaléka, a kisebb szállítási költség miatt legolcsóbban vásárolhatjuk.

A kálitragyak alkalmazásáról a

Káliumdikátus mezőgazdasági tájékoztató irodája

Budapest, VIII., Üllői-ut 36. I. emelet (József-körút sarok) díjtalanul és kötelezettség nélkül nyújt felvilágosítást és érdeklődőnek az erre vonatkozó szakmunkákat díjtalanul rendelkezésükre bocsátja.

Mezőgazdasági helyzet.

Arad. Az őszi vetési munkálatokkal a talaj száraz állapota folytán igen nehezen haladnak a gazdák, s ha a szárazság még tovább is így tart, akkor az őszi vetések éppen olyan rosszul fognak kelni és telelni mint a múlt évben. A szüretelésre ellenben ez az időjárás kétségkívül kedvezőnek mondható.

Baja. Tengeritöréshez és sütrehez jobb időt kívánni sem lehet. A tengeri jól megérett és kiadós. Az őszi vetési munkálatok folynak. A gaborajlet szilárd.

Debreczen. Szántás-vetés kedvező időjárás mellett folyamatban.

Léva. Az időjárás nagyon száraz, nappal meleg, éjjel hűvös. A szőlő szedését befejezték, jó közepes termést adot, minőségére igen jó hegyi bor.

Miskolcz. Esőnk az utóbbi héten nem volt, most már ismét kellene. Az éjtelek hűvösek, a nappalok elég enyhék.

N-Kanizsa. Egész héten át meleg és száraz idő volt, mi miatt a vetések rosszul kelhetnek, a szántás is nehezen végezhető. A szüret általában kielégítő. Kukorica minőségre és mennyiségre szép eredményt mutat.

Nagyszentmiklós. Esőnk volt. Az őszi gabonavetés javában folyik, e hó végéig be lesz fejezve. Az őszi munkálatokra kedvezett az időjárás idáig. Remélni lehet, hogy az őszi vetések megerősödvé mehetnek a tébe. Nemely községben még foly a szőlőszüret, mert hordó hiányában ezen munkálattal is elkeztek.

Nyiregyháza. Szüretünk a legkínzóbb idő, mindenképpen jó termés mellett megkezdődött. Vevő is van bőven, még sines ára az új bornak, hordó s pinze híján.

Nyitra. Az időjárás hétfő óta hideg, derült. A szüretelés nagyban foly, a must minősége jó, de mennyiségileg kevés. Az elvett mag sok helyen a nagy szárazság miatt nem tud kikelni. A vetés 30%-a ma sines befejezve.

Pancsova. A tengeri szedése e hét vége felé befejezést nyer. jó minőség mellett 15 mm. várható holdanként. Sok helyen, ahol a tengeritörés korábban volt, a buzát is vetik, a föld ugyan száraz, de miután egér nincs, kártól nem kell tartani.

Sopron. Az idő állandóan szél, de nagy szárazság uralkodik, mely a vetési munkálatokat nagyon megnehezíti. A szüretelés foly, nagyon is kiadós; bor ára tavalyinál alacsonyabb.

Szatmár. Hozamosabb idő óta nélkülözzük az esőt, a serényen folyó őszi vetés meglehetősen száraz talajon foly s a munkát nehezíti, azért igen kívánatos volna egy-két napi eső. Tengeri, répa és burgonya betakarítása folyik.

Temesvár. Az idő szép és meleg. Versecz. A szőlő szüretelésével e hét folyamán készek leszünk. A kukorica törését már befejezték. A buzavetés alá a szántást a kiszáradt elkezdték.

Zalaegerszeg. Az időjárás a most nagymértékben folyó szürethez kedvező. A bor termésmennyisége kielégítő, azonban az árak oly nyomottak, hogy az eladástól a szőlőbirtokokosok tartózkodnak. A vetések legnagyobb részre befejeztették. A vetések kelése jó.

Zenta. A tengeritörés befejeztették. A termés közepes. Az őszi szántás és vetés folyamatban van.

toztak. Budapesten 15-40 K-tól 16-90 K-ig árakat jegyzünk.

Eladatott:
Buza. Tiszavidéki: 750 mm. 81 k. 25 K. — f. nov., 600 mm. 81 k. 25 K. — f. nov., 500 mm. 80-8 k. 25 K. — f. nov., 350 mm. 80 k. 24 K. 65 f., 100 mm. 80 k. 24 K. 65 f., 100 mm. 80 k. 24 K. 55 f., 600 mm. 79 k. 24 K. 40 f., 100 mm. 79 k. 24 K. 2 f., 50 mm. 78-5 k. 24 K. 40 f., 4623 mm. 73-2 k. 24 K. 45 f., 230 mm. 78 k. 24 K. 35 f., 100 mm. 78-5 k. 22 K. 80 f. üszkös, 100 mm. 78-5 k. 22 K. 80 f. üszkös, 200 mm. 74 k. 20 K. 20 f. felső üszkös.
Pestvidéki: 100 mm. 80 k. 24 K. 50 f., 290 mm. 79 k. 24 K. — f., 100 mm. 78-5 k. 24 K. — f., 300 mm. 78 k. 24 K. — f. keverékes, 100 mm. 78 k. 24 K. 20 f., 100 mm. 77 k. 23 K. 70 f. nyirkos, 200 mm. 78-5 k. 23 K. 80 f., 300 mm. 76 k. 22 K. — f. nyirkos.
Bánsági: 500 mm. 81 k. 25 K. — f. nov., 500 mm. 80-5 k. 25 K. — f. nov., 100 mm. 78-5 k. 24 K. 30 f.
Felsőmagyarországi: 100 mm. 78-5 k. 23 K. 70 f., 100 mm. 78 k. 23 K. 50 f.
Bácskai: 200 mm. 78-5 k. 24 K. 30 f.
Fehérmegyei: 150 mm. 77 k. 23 K. 70 f.
Szerémségi: 1000 mm. 78-2 k. 22 K. 40 f.
Rozs: 100 mm. 19 K. 10 f. kpl., 100 mm. 19 K. 20 f. kpl., 100 mm. 19 K. 20 f. kpl., 100 mm. 19 K. 25 f. kpl., 100 mm. 18 K. 80 f. ab Budapest, 40) mm. 19 K. 20 f. kpl., 400 mm. 19 K. 30 f. kpl.
Zab: 200 mm. 16 K. 80 f., 200 mm. 15 K. — f. dohos, 200 mm. 16 K. 20 f., 100 mm. 17 K. 10 f., 100 mm. 16 K. 30 f.
Tengeri: 200 mm. 18 K. — f. raktárból.
Árpa: 550 mm. 15 K. 80 f. ab hajó.

Határirányok.

(Déli zárlat.)

Buza októberre	23-60 K.
" 1909. áprilisra	24-20 "
Rozs októberre	19-48 "
" 1909. áprilisra	20-24 "
Zab októberre	16-38 "
" 1909. áprilisra	17-18 "
Tengeri 1909. májusra	14-18 "

Budapesti takarmányvásár. (IX. kerület, Mester-utca. 1908. október hó 9-én. A székesfővárosi vásár-igazgatóság jelentése a „Köztelek” részére.)
 Felhozott a szokott községekben 201 szekér réti széna, 43 szekér muhar, 30 szekér zsupszalma, 16 szekér alomszalma, — szekér takarmányszalma, — szekér tengeriszár, 6 szekér egyéb takarmány (lóhere, luczerna, — zabosbukkony, köles stb.), 500 zsák szecska.
 A forgalom élénk.
 Árak fillérekben q-ként a következők: réti széna 780—930, muhar 840—960, zsupszalma 640—680, alomszalma 520—550, takarmányszalma —, — kéve tengeriszár —, — egyéb takarmány 580—640, zabosbukkony 940—960, lóhere —, zöld luczerna 700—740. Összes kocsiszám 301. Összes súly 331,200 kg.

Szeszület.

A szeszüzletben a forgalom élénkebb volt e héten és több tétel kelt el változatlan tartott áron élénk vétel-kezdéssel.
 Ékelt finomított szesz adózva 181—182 K, adózatlanul 62—63 K.
 Élesztőszesz adózva 180 K-ig, adózatlanul 61 K-ig októberi szállításra és kötésre.
 Denaturált szesz nagyban 51—52 K. kelt hordóval együtt kötésre.
 Mezőgazdasági szeszgyárak részéről kontingens nyers-szesz ab termelő állomás fix árában 55-50—56 K. jegyzésen alul 2—2-50 K. kelt el nagyobb tételekben.
 Budapesten a kontingens nyersszesz ára 59—60 K.
 Bécsi jegyzés — K. kontingens nyers-szeszért.

Budapesti jegyzés

	nagyban	koronákban
Kontingens nyersszesz	—	—
Finomított szesz adózva	181	181-50
" " adózatlan	62	62-50
Élesztőszesz adózva	180	180-50
" " adózatlan	61	61-50
Nyersszesz adózva	179	179-50
Denaturált szesz	51	52

(Az adózott szesz a 20 korona pótdóval együtt értendő.)

KERESKEDELEM, TŐZSDE.

Budapesti gabonatőzsde.

(A Magyar Mezőgazdák Szövetkezete gabonaosztályának tudósítása a „Köztelek” részére.)

Napijelentés a gabonatőzsdéről.

1908. október 9.

Kisebbszerű visszaesés után, ma a gabonatőzsdét szilárdra vált az árak majdnem minden cikkénel emelkedők. Így a buza ára 25-00 mm. forgalom m lett 20 fillérel emelkedett és mint legmagasabbat 25 koronát jegyzünk fel.

Rozs teljes 10 fillérel drágább és 19-30-ig fizetett Budapest paritásában.

Árpa 40—50 fillérel magasabb; jobb fajtájuk alig jönnek kínálatba és takarmányaru is 15-80—15-90 K. mellett értékesíthető.

Tengeri ó áruban a készlet minimális 18 koronát ért el ma kisebb tételekben. Új árú 14-20 K-ig van a piacon kicálva és novemberi szállításra ugyanilyen árában kérve is.

Zab a politikai helyzet bizonytalansága folytán jobb figyelembe vétetik, árak azonban nem lényegesen vál-

Felhívjuk a t. cz. gazdaközönség figyelmét a

BUDAPESTI

GYAPJUAUKCZIÓKRA,

melvük a jövő év folyamán két sorozatban, nevezetesen július és okt. hónapokban tartatnak meg

Az aukciókra felküldött és „Gyapjuárverések Magyar Általános Hitelbank, Budapest, Dunaparti teherpályaudvar” czimzett gyapjuküldemények MÁV. összes vonalán tetemes díjkedvezményben, valamint legyen rektározásban részesülnek.

Bjelentéseiket elfogad és minden-nemű felvilágosítással szolgál!

Magyar

Általános Hitelbank

Áruosztály—Gyapjuárverések
V. ker., Nádor-utca 12. sz.

*) E rovat alatt közlöttekért nem vállal a szerkesztőség felelősséget.

A MAGYAR GAZDASZÖVETSÉG

ingyen közreműködik fogyasztási és értékesítő szövetkezetek, valamint földművelő társaságok létesítésénél és tanácsot ad általában minden szövetkezeti kérdésben. Falusi gazdaszövetségeket vagy gazdaköröket alakít. Abból a célból, hogy a földműveseknek a földvásárlásnál utbaigazítással szolgálhasson, nyilvántartja a földvétel és eladási szándékokat. Aki tehát földet venni vagy eladni szándékozik, az jelentse be ezen szándékát a Magyar Gazdaszövetésnéél, Budapest, VIII., Szentkirályi-u. 40., melynek tagjalehet minden magyar honpolgár és a köz javáért dolgozó minden testület, ha magát évi 12 kor. fizetésére kötelezi. Ezen tagság fejében jár a havonta megjelenő „Magyar Gazdák Szemléje” vagy a „Szövetkezés” című hetenkint kétszer megjelenő folyóirat. Évdíjas tagok évi 2 koronával is be-léphetnek, melyért számos hasznos tájékoztató könyvet, füzetet kapnak.

Arad
 Beja
 Balassa
 Debrecz
 Eszék
 Győr
 Kaposvá
 Kassa
 Léva
 Losoncz
 Miskolcz
 Nagybec
 Nagykán
 Nagyszab
 Nagyszén
 Nagyvár
 Nyiregyh
 Nyitra
 Pancsova
 Pápa
 S.-A.-Ujh
 Sopron
 Szatmár
 Szentcs
 Szolnok
 Temesvár
 Új-Arad
 Versecz
 Zalaegers
 Zenta

Nem

Buza
 Rozs
 Zab
 Tengeri
 Árpa

Magyar vidéki piacok árjegyzései.

1908 október 9-én.

Piacz	Buza	Rozs	Árpa	Zab	Tengeri	Burgonya		Vaj		Tojás	H u s á r a k												
						sárga	rózsa	I.	II.		Vágott hus kilogramm fillérekben					Elősúly mm. koronákban							
											marha-hus	borjúhus	serlés-hus	bicak-hus	marha-hus	borjúhus	sertés-hus						
						100 kilogrammonként										100 db							
korona értékben											I.	II.	I.	II.	I.	II.	I.	II.	I.	II.			
Arad	23.00	17.50	14.40	14.40	12.00	6.50	7.00	320	—	5.50	144	136	180	140	166	152	112	55	45	65	50	85	70
Baja	23.00	18.40	15.20	14.80	12.70	5.60	5.60	260	200	5.00	120	112	128	120	120	112	88	48	44	72	64	96	90
Balassa-Gyarmat	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Debreczen	22.00	16.00	15.00	15.00	12.20	7.00	8.00	400	280	6.60	128	120	160	120	168	160	88	70	60	86	72	104	96
Eszék	21.00	17.80	15.00	14.60	13.00	12.00	14.00	260	220	7.00	140	108	140	132	140	136	104	60	50	64	58	104	96
Győr	23.30	19.20	16.20	16.20	—	7.20	6.00	260	240	8.00	158	136	160	144	144	132	80	76	68	84	76	100	92
Kaposvár	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kassa	21.40	18.00	16.00	13.60	14.00	3.60	4.00	300	—	6.00	136	120	120	110	150	140	90	62	58	76	72	82	78
Léva	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Losoncz	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Miskolcz	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Nagybecskerek	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Nagykanizsa	22.40	18.30	16.10	16.20	17.80	7.00	7.40	280	260	5.50	150	124	160	136	150	124	80	80	56	84	72	104	94
Nagyszében	21.00	17.00	14.00	17.00	17.00	4.00	4.50	320	180	6.00	140	100	100	80	140	120	88	60	50	40	32	92	84
Nagyszentmiklós	22.00	16.00	15.00	14.60	14.00	14.00	10.00	240	200	5.60	104	100	136	—	130	—	80	80	70	85	—	100	—
Nagyvárad	21.80	16.80	14.60	14.60	16.80	—	—	320	200	6.00	104	96	180	140	152	144	80	80	56	—	—	126	120
Nyiregyháza	21.40	17.60	14.40	15.00	16.00	5.80	5.80	200	—	6.50	136	120	136	120	144	136	96	60	54	—	—	—	—
Nyitra	22.00	19.00	18.00	15.90	14.70	8.00	7.00	280	200	5.00	136	120	168	144	136	104	112	72	64	80	72	104	96
Pancsova	22.40	—	14.00	14.60	15.00	12.00	14.00	280	260	6.00	120	112	140	120	140	128	80	64	56	72	70	92	88
Pápa	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
S.-A.-Ujhely	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Sopron	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Szatmár	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Szentes	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Szolnok	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Temesvár	22.50	19.00	15.00	15.50	12.80	—	7.00	—	—	5.00	128	—	180	—	148	—	—	90	—	100	—	94	—
Uj-Arad	22.80	17.40	14.40	14.40	12.00	6.00	6.50	300	—	5.00	104	96	144	120	136	120	104	50	40	60	45	80	65
Versecz	22.50	18.00	14.50	14.60	12.40	5.00	7.00	280	—	5.50	120	—	180	—	140	—	110	64	58	110	—	106	—
Zalaegerszeg	22.30	18.00	16.00	15.60	—	8.00	8.00	300	250	6.00	120	104	128	116	140	120	100	54	50	64	60	120	106
Zenta	22.50	19.00	14.40	14.60	16.00	9.00	9.00	300	280	7.00	100	96	120	118	116	120	80	60	58	90	86	108	100

Nemzetközi gabonapiacz 1908. október 7-től 1908. október 10-ig.

	Kelet	Budapest	Liverpool	Wien	Prága	Mannheim	Páris	New-York	Chicago	Buenos-Ayres	Odessza	Határidő	Budapest	Liverpool	Berlin	Páris	Chicago
		Effektív árak											Határidős árak				
Buza	9	24.05	20.60	25.60	24.80	26.55	21.90	20.18	18.62	19.23	20.70	Okt.	23.58	20.24 ³	24.22	22.48 ^{1a}	18.62
	6	23.70	20.63 ¹	25.50	25.10	26.55	22.00	19.90	18.24	19.34	20.68	Nov.	24.12 ³	19.80 ^{2a}	24.22 ²	22.14	19.16 ²
Rozs	9	19.45	—	20.20	21.00	22.65	16.58	—	—	—	17.42	Okt.	19.32	—	—	16.76 ^{1a}	—
	6	19.10	—	20.20	21.00	21.53	16.88	—	—	—	17.44	Nov.	20.12 ³	—	21.18 ²	16.58	—
Zab	Október.	9	16.80	—	17.90	17.00	—	—	—	—	—	Okt.	16.24	—	19.60	—	—
		6	16.80	—	17.70	16.70	20.65	—	—	—	—	Nov.	17.04 ³	—	19.96 ²	—	—
Tengeri	9	17.70	16.07	18.20	18.20	—	—	15.10	12.82	12.98	—	Okt.	14.92 ⁴	15.51	18.78	—	12.82
	6	17.15	16.29	18.20	19.70	20.94	—	15.08	12.80	13.03	—	Nov.	14.84 ⁴	15.40	—	—	13.16
Árpa	9	16.00	—	20.60	20.50	—	—	—	—	—	—	Jegyzet: ¹) Red winter II. ^{2a}) nov.—feb. ³) decz. ^{2a}) márcz. ⁴) ápr. ⁴) május.					
	6	15.90	—	20.60	20.70	25.37	—	—	—	—	—						

Isztálló, Magtár
 és akadonemű
 Gazdasági
 épületfödém
 legelőszék
Tűzbiztos
 és tűkés tartó
Vasbetonból
 építünk.
 Tervei, költségvetései
 ingyen készít.
RELLA N. és
 munkatársai
 Budapest, IX., Duna-ut. 25.
 Telefon 60-77.
 Kérem! Mindkét nyelven
 magyar és angol nyelven
 írásban.
 Magyarul

Gazdasági áruszükségleti cikkek.

(A Magyar Mezőgazdák Szövetkezete áruszállítójának jelentése a „Köztelek” részére.)

Zsiradékok. A zsiradéküzlet irányzata a lefolyt jelentési időszakban, a kielégítő sertéselhajtások dacára is, változatlanul szilárd volt, mivel a sertésruh gyengébb kelendősége s a husarak hanyatlása a produkciót bizonyos mértékben megakasztják. Emellett zsiradékok — különösen disznózsír — elég jó keresletnek örvendenek.

Jegyzések:

Table with 2 columns: Description (e.g., I. r. fehér forrázott táblaszalonna) and Price (e.g., 126-127 K.).

Vetőmagvak.

(A Magyar Mezőgazdák Szövetkezete vetőmagosztályának jelentése a „Köztelek” részére.)

Luczernamag irányzata változatlanul szilárd, dacára annak, hogy Németország várakozó álláspontján maradt s védelmeztetéseket még nem adott. Franciaország termése minőségileg jól sikerült, azonban mennyiségére gyenge eredményt szolgáltatott s így az ottani árak ennek megfelelően rendkívül magasak.

Lóheremag. Az ajánlatok még mindig gyéren érkeznek, ami meg akadályozza az üzlet kifejlődését, ugyszintén a kellő aralakulást, Franciaország irányzata változatlanul lanyha, anélkül azonban, hogy további árcsökkenés állott volna be. Csehország 2-3 koronával felemelte árait.

Nyersáruért az árak 100 kg.-ként a következők:

Table listing prices for various types of luczernamag and lóheremag.

Luiza gőzmalom r.-t. jelentése a „Köztelek” részére. Budapest, 1908. október 1-én. Netto-árak 50 kg.-kint Budapestben, elegysúly tisztasúlyként, zsákostul. Kötélezettség nélkül.

Table with columns for Szám (0-7) and Ar K. (18:30, 17:90, 17:50, 17:10, 16:70, 16:30, 15:80, 14:80) and Rozslisztárak (0, 0/1, I, WR, II, II/b, III, IV).

Liszt, őrlemény és abraktakarmányok.

(A Magyar Mezőgazdák Szövetkezete erőtakarmány-osztályának jelentése a „Köztelek” részére.)

A fővárosi malmok átlagos buzasziszit jegyzései 100 kg.-ként Budapestben, elegysúly tisztasúlyként, zsákostul.

Table with columns for Szám (0-7) and Ar K. (35:20, 34:40, 33:60, 33:—, 32:80, 31:80, 31:—, 28:40).

Rozslisztárak:

Table with columns for Szám (0, 0/1, I, WR, II, II/b, III) and Ar K. (31:60, 30:80, 30:—, 29:40, —, 28:70, 25:—).

A többi abraktakarmánycikkek árai a következők voltak Budapestben szákkal, teljes vagonrakományok vételénél 100 kg.-ként.

Table listing prices for various types of flour (Finom korpa, Goromba, etc.) and other goods.

Élelmiszerek nagybani árai a központi vásárcsarnokban.

Magyar Gazdák Értékesítő Szövetkezete jelentése 1908. október 9-én.

Az üzlet menete még mindig felette esendes. A gyümölcs közül a szőlő ára lényegesen visszament, ami az ezen cikkekben nagyobb mérvű felhozatalra vezethető vissza, de főleg arra, hogy a beérkező szőlő legnagyobb része rossz állapotú s így gyors értékesítést igényel, csak nyomott árak mellett talál vevőt. Szép, egészségesen beérkező szőlőt mindazonáltal jó árakat lehet elérni, ilyen felkúldást csak ajánlhatjuk. Korai alma, valamint burgyművelés is a bő felhozatalok következtében csak redukált árak mellett talál vevőre, ami viszont a téli táblaalmában való üzletet kedvezőlenül befolyásolja. Vaj teljesen elhanyagolva. Vajfélék valamint jó minőségű másnemű felkúldását a legjobban ajánlhatjuk, miután ezeknek jó elhelyezést biztosíthatunk Rózsaburgonyát és vöröshagymát kérünk megmántázni, mert ezen cikkekkel teljes kocsiarakományokban helyezhetjük el. Tojás tartott árak mellett élénk keresletű.

Mai árak:

Husnemlék: vidéki marhahús hűtve 1:20-1:40 K., eleje -96-1:12 K., vadaei borjú borbén, hosszan mörve, súlylevonás nélkül 1:10-1:20 K., helybeli borjúhús 1:16-1:32 K., sertésruh szalonnával 1:24-1:28 K., lehuzott sertés 1:12-1:16 K., szalonna friss 1:24-1:28 K., szalonna sózott 1:16-1:20 K., szalonna füstölt 1:36-1:44 K., olvasztani való 1:26-1:28 K., háj 1:36-1:40 K., sertészsír 1:44-1:48 K. kg.-ként. Füstölt hús (vidéki) kg.-ja 1:30-1:60 K., hazai sonka 1:80-2:— K., szalámi magyar 3:20-4:— K., szalámi nyári 1:20-1:40 K., bányai párja — K.-ig.

Vad: őz 1:60-2:— K., szarvas 0:70-0:90 K., vaddisznó 0:— 0:— K. kg.-ként egészben, nyúl nagy 3:—3:20 K., nyúl sűdő 2:—2:40 K., fogoly 0:80-1:— K., fácán 3:—3:20 K., erdei szalonna 0:—0:— K., dáravad 0:—0:— K. kg.-kint. Fenyvesmadár kötegye 0:—0:— K. Baromfi-félék: élő rántani való csirke 1:20-1:30 K., sőtini való 2:—2:80 K., liba fiatal 0:—0:— K., kacsa sovány 2:60-3:20 K., kacsa hizott 2:—5:— K., lud hizott 10:—14:— K., tyúk 3:20-4:— K., pulyka 0:—0:— K., élő sovány liba — K., páronként. Vágott szépen tisztított baromfi, hizott lud 1:24-1:40 K., hizott ruca 1:40-1:50 K., hizott pulyka 0:—0:— K., levestyúk 1:40-1:50 K., pulyka sovány 0:—0:— K. kg.-ként. Poulard 1:80-2:— K., gyöngytyúk — K. darabonként.

Tejtermékek: teavaj (centrifugált) I. 1:90-2:10 K., II. 1:80-2:— K., főzvaj (köpült) 1:40-1:60 K., tehénturó 10-20 fill. kg.-ként. Valódi erdélyi juhturót és munkásturót igen jutányosan szállíthatunk.

Zöldségfélék: burgonya (vagonárú) sárga 5:40-6:20 K., rózsá 5:50-6:50 K., fehér 4:40-4:80 K., kivi 12:—14:— K., sárgarépa 100 db 8-10 K., petrezselyem 8-12 K., vöröshagyma makói 15:—18:— K., vöröshagyma közönséges hazai 10:—12:— K., fokhagyma 30-36 K., káposzta 5-6 K. 100 fej. Burgonya, új 0:—0:— K. Kalarábé 0:—0:— K. 100 db, spargá solo 0:—0:— K., közép 0:—0:— K. lóveszspargá 0:—0:— K. kg.-ként. Zöldbab, hüvelyes 0:—0:— K., kifajított 0:—0:— K., paradicsom 10-14 K. 100 kg.-ként. Uborka salátának való 4:—8:— K., ezetbe 1:—1:60 K., savanyítani 1:20-1:80 K. 100 db-ként. Paraj 0:—0:— K. kg.-ja.

Gyümölcsfélék: Szőlő madelaina 20-40 fillér, érett chasselas — fillér kg.-ként. Alma: elsőrendű fru (aranyparmen, rancett, Jonathán, Törökbálint, batul stb.) 0:40-0:80, másodrendű —30-40, harmadrendű apró fru 10-20 K., körte elsőrendű 0:60-1:— K., másodrendű 40-60 K. q.-ként. Dió I. 40-60, II. 30-40 K. 100 kg.-ként. Görög dinnye — K., kantalup — K., turkesztan — K. 100 kg.-ként. Veres szilva — K., ringió — K. 100 kg.-ként.

Vegyesárak: Bor és szeszes italokat minőség szerint különféle árakon értékesítünk. Méz 70-94 fill. kg.-ként. (A szövetkezet — mint az Országos Magyar Méhészeti Egyesület vezérképviselője — minden mézértékesítés ügyben is ad felvilágosítást.) Gyümölcsíz 0:—0:— fillér kg.-ként. Gomba friss 0:—0:— K., szappan — fill., lencse (erdélyi) — K., bab apró — K., nagyszemű — K., lencse — K. 100 kg.-ként. Tojás: bácskai 83-90 K., erdélyi apróbb áru 84-86 K. eredeti lédánként (1440 db).

Budapesti lóvásár.

(Eredeti jelentés a „Köztelek” részére.) 1908 október 8.

Table with columns: Főlhajtatott (Jobb minőségű hátszló, Könnyű kocsiló, etc.), Árak (drb.-kint korona).

Eladatlan maradt 311 drb. Irányzat: lanyha. Székesfőv. vágóhidra: 66 darab, 70-120 K.

Budapesti juhvásár.

1908 október 6.

Table with columns: Főlhajtatott (Magyarországból, Szerbiából), Árak (3571 drb juh, 3571 drb juh).

Árak

Table with columns: (kilogrammonként élőszuliban, korona értékben), per kgr., páronként. Items include Hizott árú, Feljavított juhok, Kiverő juhok, etc.

Irányzat: lanyha, az árak 2 fillérrel hanyatlottak kilogrammonként.

Budapesti szurómarhavasár.

(Eredeti jelentés a „Köztelek” részére.)

1908 október 8.

Table with columns: Főlhajtatott (Magyarországból élő borjú, Ausztriából élő borjú, etc.), Árak (559 drb, 84-106, 48-70).

Eladatlan maradt 48 db élő borjú, — db rugott borjú. Irányzat: élénk, az árak 2-4 fillérrel emelkedtek kg.-onként.

Budapesti vágómarhavasár.

(Eredeti jelentés a „Köztelek” részére.)

1908 október 8.

Table with columns: Főlhajtás összege (Uj felhajtás, Mult vásárról, etc.), Minőség szerint (Elsőrendű hizott, Másodrendű, etc.), Nem szerint (Bika, Ökör, etc.).

Advertisement for GANZ ÉS TÁRSA, HOFHERR ÉS SCHRANTZ FELSŐ-MAGYARORSZÁGI VEZÉRKÉPVISELŐI. Includes text about engine parts, Diesel engines, and contact information for Miskolc.

Árak

(30 kilogr.-kint elősúlyban minden levonás nélkül fillérekben.)

1908. október 8.	I. rendű	II. rendű	III. rendű
Magyar hizott ökör	74-84	60-72	48-58
Tarka hizott ökör	78-90	64-76	50-62
Szerbiai ökör	—	—	—
Tehén	64-72	54-62	46-52
Bika	63-70	62-66	58-62
Növendékmárha	—	40-60	—
Bivaly	—	32-44	—

Irányzat: élénk, az árak általában változatlanok, csupán a bikáknál volt 2 K. áremeikedés.

Budapest ferencvárosi zárt sertésvásár.

1908 október 8.

Heti felhajtás összege	Érkezett waggon	Érkezett összesen darab	Sertések-öz-vágóhídra elszállított	Eladandó maradt
október 1-6i	219	8661	7477	1184
október 8-ig.				

N a p	Napi árak fillérben					Husos fajta
	Öreg ne- héz páron- ként	Páronként 250-350	Páronként 300 kg. feltől	Páronként 220-350 kg	Könnyű 220 kg.	
1) okt. 2.	96-93	—	—	—	—	—
okt. 8.	91-96	—	—	—	—	—
2) okt. 2.	—	128-132	25-124	16-134	—	—
okt. 8.	—	118-126	16-126	22-126	—	—

1) Az árak elősúlyban levonás nélkül értendők.
2) Az árak elősúlyban páronként 45 kg. elősúly és 4% levonással, kilogrammokban értendők.
Irányzat: lanyha, az árak 2-6 fillérrel estek.

Kimutatás a ragadós állatbetegségek elterjedéséről.

1908 október 7-én.

A betegség neve	Fertőzve volt		Múlt heti állapot		Múlt évi	
	K.	U.	K.	U.	K.	U.
Lépfene	280	339	322	386	257	305
Vesztetség	321	335	325	339	137	138
Takonykór	51	54	48	51	50	50
Szaj- és körömfájás	16	137	14	129	231	1977
Juhhimlő	47	80	45	78	31	152
Ivarsz. hóly. kiütés	18	64	18	70	20	52
Tenyészbenaság	—	—	—	—	—	—
Rühkór	130	268	135	224	173	313
Sertesorbáncz	485	1782	547	1895	989	1873
Bivalyvesz	16	39	14	36	15	17
Sertésvész	971	4353	1014	4609	1231	5465

Ausztriában 1908. év szept. hó 30-án fertőzve volt: veszteggyel 26 k 26 u, takonykórral 8 k 8 u, rag. szaj- és körömfájással 17 k 402 u, sertésvésszel 165 k 335 u.

Németországban 1908. év szept. 15-én fertőzve volt: takonykórral 31 k 43 u, rag. szaj- és körömfájással 43 k 83 u, sertésv. 1164 k 1483 u, rag. tudóval 6 k 8 u.

Magyar Mezőgazdák Szövetkezete kőbányai sertéshizaló telepének jelentése a „Köztelek” részére.

(Az árak kőbányai szokás szerint 45 kg. élet 4% levonással vevő javára értendő.)

Óreg nehéz (páronként 400 kg. feltől)	—	—	—	—	—	—
Óreg közép	300-400	—	—	—	—	—
Fiatál nehéz	320 kg. feltől	122-123	—	—	—	—
„ közép	250-300 kg.	123-124	—	—	—	—
Fiatál könnyű	250 kg.-ig	124-126	—	—	—	—
Szerbiai nehéz	251-300 kg.-ig	—	—	—	—	—
„ közép	260 kg. feltől	—	—	—	—	—
„ könnyű	240-260 kg.	—	—	—	—	—
„ könnyű	240 kg. terjedő súlyban	—	—	—	—	—

Árak elősúlyban kilogrammonként 4% engedmény.

Irányzat: csendes.

Soványsertés-árak.

(Eredeti tudósítás Uri Rezső sertésbizományos VIII. ker., Népszínház-utca 22., a „Köztelek” részére.)

1908 október 7.

Sertésvészen átment	kilogrammig	fillér
—	60-100	126-120
—	100-120	120-118
—	120-160	118-116
—	160-200	116-110
Sertésvészen át nem ment	60-100	76-90
—	100-120	90-96
—	120-160	96-100
—	160-200	100-104

Irányzat: gyenge.

Bécsi szurómarhavásár.

1908 október 8.

Fölhozatal:	Árak
Magyarországból élő borjú	— drb
leölt	273 „ 124-140 100-120
Ausztriából élő borjú	1239 „ 92-108 76-100
leölt	2831 „ 124-140 100-120
Magyarországból leölt bárány	150 „ 23-36 K. párja
Ausztriából leölt	48 „ 20-36 K. párja
Magyarországból leölt sertés	45 „ 114-124 zsírsert.
Ausztriából	1104 „ 108-132 hussert.
Magyarországból leölt juh	133 „ 68-92
Ausztriából	381 „ 68-92

Összesen: 6194 drb

Irányzat: szilárd, prima borjú 8 fill., többi minőség 10-12 fillérrel drágább. Juh valamivel olcsóbb mint múlt héten. Többi változatlan.

Bécsi juhvásár.

1908. október 8.

Fölhajtás	Árak:
Magyarországból	5851 drb
Galicziából	—
Osztrák tartományokból	—
Összesen	5851

(Az árak kg.-ként fillérekben, elősúlyban fogyasztási adó nélkül értendők.)
Irányzat: lanyha, a nagy felhajtás következtében 2 fillérrel olcsóbb.

Ingtatlanok árverése (40,000 korona becsértéken felül).

Kivonat a hivatalos lapból.	Ár
Okt. 12. Nagybuttyini kir. jbiróság	a tkvi ha-Benesch tóság Gyula 45682
Okt. 15. Zsolnai kir. jbiróság	a tkvi ha-Weider tóság Ármin 66257
Okt. 15. Tordai kir. jbiróság	a tkvi ha-Szentkirályi tóság Gyula 60974
Okt. 20-21. M.-óvári kir. jbiróság	a tkvi ha-Antóni tóság Róbert 52807-10

Okt. 21. Budapesti kir. tvszék	a tkvi ha-Róna tóság József 123458
Okt. 23. Budapesti L/III. k. k. jb.	a tkvi ha-Huszmann tóság Sándor 205913
Okt. 23. Budapesti kir. tvszék	a tkvi ha-Herezeg tóság Borbála és társa 225208
Okt. 29. Kaposvári kir. tvszék	a tkvi ha-Gr. Niczky tóság Ladányi Miklósné 122447
Okt. 30. Budapesti kir. tvszék	a tkvi ha-Gönczi tóság Pál 67826
Nov. 2. Budapesti kir. tvszék	a tkvi ha-Hegyesi tóság Miksa 397474
Nov. 6. Budapesti kir. tvszék	a tkvi ha-Kármán tóság Lajos 211546
Nov. 16. Budapesti kir. tvszék	a tkvi ha-Kulesár tóság Belane 91586
Nov. 19. Budapesti kir. tvszék	a tkvi ha-Pollák tóság Manó 189588
Decz. 3. Topolyai kir. jbiróság	a tkvi ha-Krisztháber tóság Adóif 57396
Decz. 22. Dévai kir. tvszék	a tkvi ha-Lázár tóság Adám 74815
Decz. 22. Kaposvári kir. tvszék	a tkvi ha-Tabak tóság Pál 13022
Decz. 29. Kaposvári kir. tvszék	a tkvi ha-Weisz tóság Markus 73600

Szerkesztői üzenetek.

B. J. A gazdasági törvény 22. §-a arra kötelezi a gazdaságit, hogy a szolgáltatási való kilepés előtt a reábizottakról elszámoljon. A kérdéses esetben a birtokos tehát joggal követelheti az elszámolást és joggal helyezkedhet arra az állapponra, hogy a gazdaságit fizetését csak az elszámolás megejtése után adja ki. Szekauráknak természetesen nem köteles a gazdaságit magát kitenni és az okvetetlenkedő birtokos ellen számadási pert indíthat. Részletes felvilágosítást nyer egyébként erre a kérdésre néve dr. Vantó Gyuának „A birtokos és gazdasági közötti jogviszony” című könyvében, amely a Pátria könyvkeres. edésében (IX. Úlló-ut 25.) kapható.

V. L. *Fodorháza.* Véleményünk szerint Ön a birtokot a tagosítás tényleges megkezdéséig használhatja és a felmondás a tagosítás elhalasztásával hatályát veszítette.

V. L. *Haraszt.* A törvény értelmében a birtokos a gazdaságit is athelyezheti egyik birtokáról a másikra, ha csak a szerződésben az ellenkező nincs kikötve, kétségtelen tehát, hogy ugyanez a joga a gépkezelővel szemben is megvan s ha az illető nem akar a másik majorba átmenni, olybá tekintendő, mint aki a köteles engedménnyel megtagadta és minden kárpótás nélkül elbocsátható.

K. E. *Nagyfalonta.* A „sertésvészről” irt cikkét, amint helyünk enged, közölni fogjuk.

L. Y. *Nyiregyháza.* Famennyezetek telítésére a carbolineum a karbonsav tartal. ánal fogva hatekonyabb a nyersolajnál, mely utóbbi főleg csak a fa porusait tömi el s víz felszívó képességét csökkenti. Enn k következtében a kétszer jól bekarbolineumozott f padlás tartósabb is lesz az ojjal kezeltnél, de körülbelül háromszor annyiba is kerül.

E. J. *Egerlőc.* 1. Ha a felmondást október 1-re elfogadta, október 1-ig köteles az illetményeket kiadni. A költőzködési költséget az ispán visszatéríteni nem köteles. 2. Bérleti szerződése önt csak arra jogosítja fel, hogy a bérlet birtokon vadászhatik, nem pedig arra, hogy a vadász ti jogot bérbeadja. A tulajdonos egyébként az alá, hogy két év óta nem vadászott a birtokon, jogáról le nem mondott.

E. O. *Losonc.* Az elévülés határideje 32 év. A kérdéses utst még akkor sem volna elbirtokolva, ha ilyen utat egyáltalában elbirtokolni lehetne. Az eljárás megindítása végett legcélszerűbb ügyvédhez fordulni.

L. P. *Pástor-lyanya.* Kőszegi motoros talajmívelője most van kísérlet és alatt. Az eddigi kísérletek jól beváltak. Kőszeginél B. J. a motoros talajmi elő-gyáiban lehet érintkezni.

B. L. *Gyoma.* A Kőszegi-féle talajmívelőgép Bács-Feketehegyen lesz október vége felé bemutatva.

Minden gazdaságban nélkülözhetetlen eszközök

az országszerte első helyen elismert kitűnő szerkezetű és legolcsóbb

„Eredeti Kalmár-rosták” len- és heremagtisztító-gépek

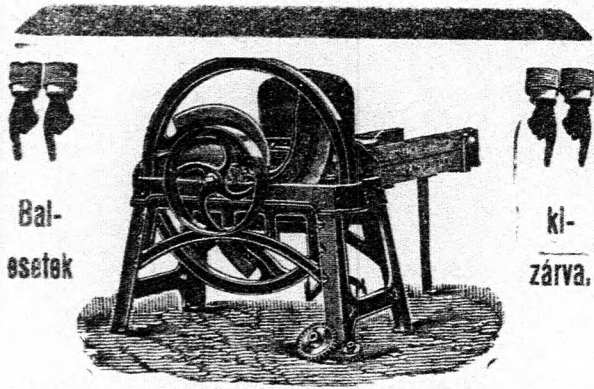
Előrendű hazai anyagból gyártunk ezidőszerezt 15-féle nagyságban, különböző szerkezetben a gazda minden követelményének legjobban megfelelő általános terménytisztításhoz berendezett különleges gépeket, szelelő és magválasztó rostákat, kőr- vagy hatóerere alkalmasra. — Ezúti újdonságainkról sziveskedjék ingyen árjegyzéket kérni. — Minden esetleges kérdésekre azonnal és díjtalanul válaszolunk.

KALMÁR ZS. és TÁRSA különleges terménytisztító gépgyára Hódmező-Vásárhelyen.

Telefon 69. szám.

1905. évben Nagy-Enyaden aranyéremmel kitüntetve.

Sürgényre: Kalmár-rostagyár.

Bal-
esetek

ki-
zárva.

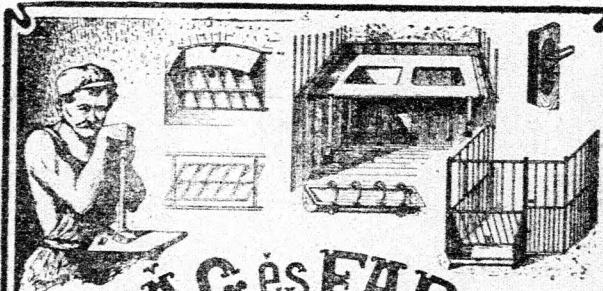
Minden nagyságban.
Szecekvágók,
Répavágók.
Darálómalmok,
Gőzölökészülékek.

Kis- és nagybirtok részére.

UMRATH és TSA

Budapest, V., Váci-körút 60.

Gőzcséplő-készletek 12 HP-ig Ipari mozdonyok 200 HP-ig

VIRÁG és FARAGÓ
Vasipari és
gazdasági-cikkek
gyártelepe.

BUDAPEST, VII. Ilka útca 11.
TELEFON: 87-22. HÉRJÉN ÁRJEGYZÉKET. TELEFON: 87-22.

! Zöldsegtermesztőknek !

Ajánljuk a következő szakmák beszerzését: Bouche I., A zöldsegtermesztés. A hazai viszonyokhoz alkalmazta Kardos A. 2 k., Grabner E., Kerti vetemények szántóföldi termelése 1 k., L'Huilier I., A káposztafélék termesztése — 40 k., L'Huilier I., Konyhakerti magvak termelése 1 k., Limbacher K., A korai főzelék és zöldsegfélék termelése 1 k., Németh I., Konyhakerti növénytermesztés — 90 k. Megrendelhetők a „Patria” r.-t. gazdasági szakönykereskedésében, Budapest, IX., Üllői-út 25. sz.

Talajismeret. Irta Csernáti Sándor. 420 K. előleges beküldése ellenében bérmentve szállítja a „Patria” r.-t. gazdasági szakönykereskedése, Budapest, IX., Üllői-út 25.

PATKÁNY- és EGÉRIRTÓ-

BACZILLUS

„RATIN”

az egyedüli biztos irtószer, mely fertőző betegséget plántál az illető állatfaj között. **A magyar királyi állami bakteriológiai intézet** véleménye szerint is más állatra ártalmatlan.

Prospektust ingyen küld

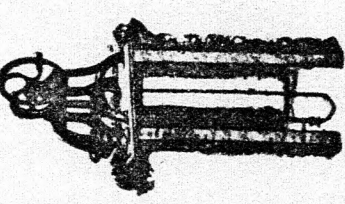
„RATIN” bakteriológiai laboratórium vezérképviselője :: ::

Haas Béla Budapest, Rettenbiller-utca 38/A.

LÁNCZKUTAK

a legmodernebb javított szerkezettel, csövek részéből, láncz szilazott acélból. Gummi könnyen kicserélhető

Minden mélységre alkalmas

Nagy munkaképesség, könnyű járás

„DIAWA” sárt láncok

„BURGALIA” nyitott láncok

MAGYAR LÁNCZKUT- ÉS GÉPGYÁR

RACK G. ÉS TÁRSA

BUDAPEST, VII., THÖKÖLY-UT 193/a. SZ.

Sürgőnytelim: 88-87. I. Állami gépgyár Budapesti Traktórium

100,000 korona értékű budapesti ingatlanomat jó fekvésű földbirtokkal elcserélném. Ajánlatok a „Köztelek” kiadóhivatalához „Budapesti bérház” jel. alatt kéretnek.

1004

AZ ÁSVÁNYI-FÉLE

TENGERISZÁRTÉPŐGÉP

szabadalmazott az egyedüli és utolérhetlen szerkezet, mely a tengeriszárat legtökéletesebben tépi szét és így a zombolyázáshoz előkészíti takarmányozási czélokra.

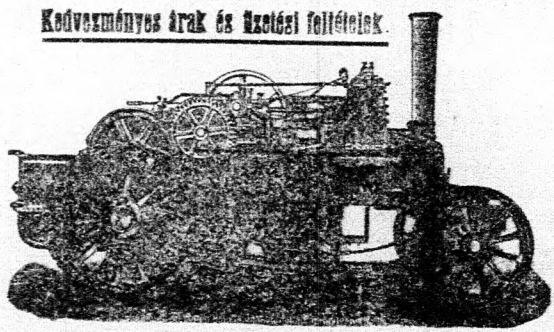
!!! Szaktekintélyű gazdák által minden gazdaságban nélkülözhetetlen gépek kijelentve. !!!
1908. évi tökéletesített kivitelben gyártja a szabadalom tulajdonos

„NICHOLSON” gépgyár részvénytársaság Budapest, Váci-ut 17.

Ismeretetés, árjegyzék ingyen és bérmentve.

BOROSZLÓ . . . BUDAPEST

Kövessmányos árak és üzleti feltételek.

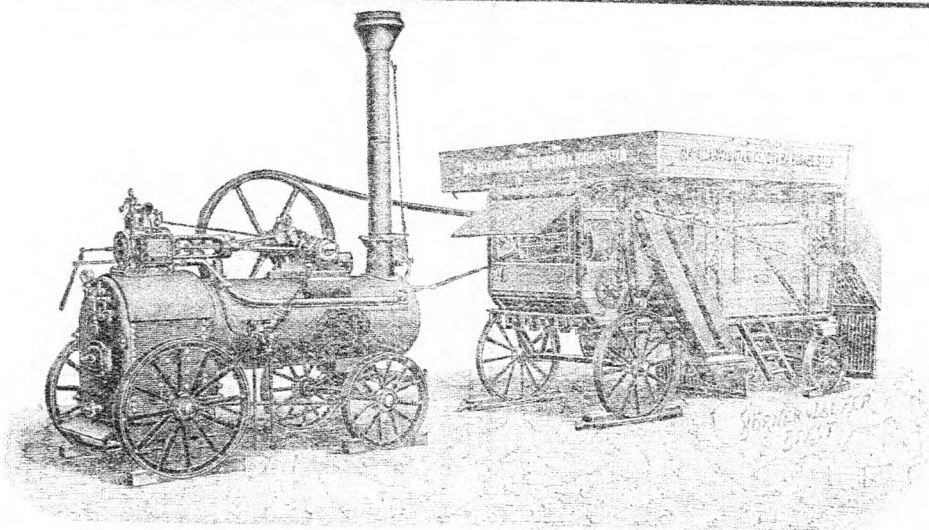

Elsőrangú külföldi és magyarországi referenciák.

Teljes gőzeke-készleteket és gőz-utihengereket

legtökéletesebb kivitelben szállit

KEMNA J. gőzeke- és gépgyár Magyarországi igazgatósága BUDAPEST, IV., Kossuth-Lajos-utca 8.

Egynéhány nyilatkozat

A M. Kir. Államvasutak gépgyárában készülő újrendszerű gépek úgy szerkezet, mint pedig munkaképesség tekintetében minden más gyártmányt felülmúlnak. Az újabb gépszerkezetek mindenütt nagy sikert aratnak, tömegesen érkeznek hozzánk a jobbnál-jobb elismerő nyilatkozatok; egynéhányat itt közlünk.

Tótmegyer, 1908 szeptember hó 23-án.

Van szerencsém értesíteni, hogy a tótmegyeri uradalom részére szállított **10 lóerejű cséplő-garnitúra**, mely az 1908. évi cséplési időny alatt ott ki próbálva, hozzáfűzött minden igénynek megfelelt. Nemcsak a szalmas gabona-cséplésénél, hanem a lóhere- és lucerna mag-cséplésénél is, úgy, hogy jobb szerkezetű gépeket nem kívánhatunk, mivel a nagy munkaképesség mellett a munka minősége is kifogástalan; emellegva a vásárolt gépcsepőkészletet a legjobbak közé sorolhatjuk.

Gróf Károlyi Lajos uradalmának jószágfelügyelősege.

Magyarfráta, 1908 szeptember 20-án.

A **benzincséplőkészlet és szalmakazalozó-gép** az ideai csépléseket mesésen végezték, úgy hogy aki cséplőgépet akar venni és működését látni, annyira megszerette az államgépgyári benzines cséplőgépet, hogy csakis olyant és abban a gyárban készület fog venni.

Gróf Bethlen István uradalm.

Pápa, 1908 szeptember hó 28-án.

Van szerencsém örömmel értesíteni, hogy a szállított **8-lóerejű gőzcseplőkészlettel** minden irányban a legnagyobb mértékben meg vagyunk elégedve.

M. kir. földmivesiskola igazgatósa.

Gyergyószentmiklós, 1908. szeptember 28.

Van szerencsém becses tudomásukra hozni, hogy az Önök által szállított **48" cséplőgép** szerkezetével, valamint annak működésével teljesen meg vagyok elégedve. A gép munkája nagyon tiszta, munkaképességét illetőleg csak azt irhatom, hogy az teljes megelégedésemet érdemelte ki s bár több géppel kísérleteztem eddig, ennél erősebbet és jobb munkaképességűt még nem találtam.

Dr. Márton Venczel.

Kocsócz, 1908 szeptember 27-én.

Szívesen igazolom, hogy az Önöktől vásárolt **54" cséplőgép és szalmakazalozó** a szó legszorosabb értelmében teljes megelégedésünkre dolgozik.

A körülöttünk tekvő birtokosok más gyártmányú gépek birtokában irigykedve nézték az államvasuti gépgyár szállította gépeket. Különösen feltűnt a cséplőgép rendkívül nyugodt járása, nagy munkaképessége — naponként 250 métermázsra — és a szalmazúzó szerkezete, mely teljesen magmentesen dobta ki a szalmát és azt vascsévtörjűk kifogástalan működéssel kazalba rakja.

Kocsóczy uradalom intézősege.

Sátrás, 1908 szeptember hó 26-án.

Van szerencsénk b. tudomásukra adni, hogy a f. évben Önöktől vett **54" cséplőgéppel** minden tekintetben meg vagyunk elégedve. A szerkezetében lévő újítások jól felelnek meg ezélnknak és a gép munkaképessége, valamint a munka minősége a lehető legjobb.

Metternich-Sándor hercegné gazdasági intézősege.

Dunaórs, 1908 október hó 1-én.

A f. évben Önöktől vett **szalmakazalozó** gépek munkájával és szerkezetével teljesen meg voltunk elégedve.

Dr. Darányi Ignác ur Öngyméltózága gazdasági intézősege.

Körösladány, 1908 szeptember 21.

Örömmel értesítem, miszerint a Blanka-majori gazdaságban f. év márczius havában felállított **MAS 15 jelű benzinneműtorjuk** minden hozzáfűzött kivanalmainknak úgy munkaképesség, valamint szerkezetszilárdság tekintetében is ez ideig teljesen megfelelt.

Özv. báró Vecsey Józsefné gazdasági intézősege.

Alsóbajom, 1908 szeptember 28.

Szívesen hozzuk tudomására, hogy a római kath. státus alsóbajomi uradalmának szállított **6 lóerejű gőzcseplőkészlet szerkezetével**, munkaképességével és minőségével teljesen meg vagyunk elégedve, úgy hogy tökéletesebb gépet kiadni sem lehet. Csak örömtűnknek tudunk kifejezést adni, midőn konstatálhatjuk, hogy hazai gépgyárunk a híres angol gyárakkal szemben képes felvenni a versenyt.

A bajomi róm. kath. státus uradalom intézősege

Patvarócz, 1908 szeptember 30-án.

Szívesen közlöm, hogy a f. évben vásárolt **10 lóerőnyomású 8 HP lokomobillal** minden tekintetben teljesen meg vagyok elégedve.

A mozdony feltűnő csendesen és egyenletesen jár; munkabírása igen nagy és ezzel szemben szén- és vízfogyasztása igen csekély.

Jeszenszky Géza.

Sziveskedjék részletes árjegyzékünket kérni, készséggel teszünk árajánlatot.

**A Magyar Királyi Államvasutak
Gépgyárának Vezérügynöksége,
Budapest, V., Váci-körut 32.**

MEGHIVÓ A MAGYAR MEZŐGAZDÁK SZÖVETKEZETÉNEK

1908. évi október hó 29-én délelőtt 10 óraker, Budapesten, az Alkotmány-utca 31. számú ház földszintjén tartandó

RENDES ÉVI KÖZGYÜLÉSÉRE.

T Á R G Y S O R O Z A T :

1. Az igazgatóság jelentése az 1907. évi július 1-től 1908. évi június 30-ig terjedt üzletévről a zárómérleg bemutatásával.
2. A felügyelő-bizottság jelentése.
3. Határozathozatal a nyereség hováfordítása iránt, valamint az igazgatóság és felügyelő-bizottság felmentése tárgyában.
4. Alapszabályaink módosítása.
5. Tisztviselőink és szolgálk nyugdíjintézete a'apszabályainak módosítása.
6. Az igazgatóság tagjai ülésenkénti költségeinek és a felügyelő-bizottság illetményének megállapítása.
7. A Gazdasági Egyesületek Országos Szövetségébe 3 évre 3 és annak nagygyűlésére 5 tag kiküldése.
8. Egy alelnök és igazgatósági tagok választása.*)
9. A felügyelő-bizottság négy tagjának választása.*)
10. Esetleges indítványok.

BUDAPESTEN, 1908. október 9.

Az igazgatóság.

Kivonat az alapszabályokból:

Minden tag a közgyűlésen meg nem jelenése esetén képviseltetését meghatalmazás után a szövetségnek a közgyűlésen megjelent egy másik tagjára ruházhatja. A meghatalmazás minden egyes meghatalmazó által külön kiállított igazolvány alapján történik, melynek alakját az igazgatóság esetről-esetre határozza meg. Gazd-sággal foglalkozó tagok a közgyűlésen való képviseltetés-sel írásbeli meghatalmazással jószágigazgatójukat, esetleg más gazdatisztjukat is megbizhatják. Jogi személyek és erkölcsi testületek a közgyűlésen megjelent egy törvényes képviselőjük által gyakorolják közgyűlési jogukat. Minden üzletész egy szavazatra jogosít, de egy tag sem gyakorolhat saját üzletészeti, illetve meghatalmazás alapján együttesen és összesen 50 szavazatnál többet. *) A kilépő tagok újból megválaszthatók.

TARTOZIK

Mérleg-számla

KÖVETEL

VAGYON	Korona	fillér	TEHER	Korona	fillér
Pénztári készlet	26177	37	Szövetkezeti alaptőke	803200	—
Künnlevő utánvétek	15999	83	Tartalékalap	250000	—
Értékpapirkészlet	39396	—	Tagok vásárlási visszatérítési tőkái	271535	87
Váltókészlet	530216	15	Hitelezők	2791718	43
Árukészletek	871013	—	Tisztviselők és szolgálk nyugd. int.	312312	60
Adósok	4820578	68	Adósok fedezeti váltói	1873912	37
Felszerelési ingóságok	200	—	Szövetk. ingatlan jelzálogkölcson	98170	27
Letétek	265793	18	Letéteményesek	265793	18
Alkotmány-u. 29. sz. szöv. ingatlan	193947	20	Be nem váltott részjegyszelvények	27355	81
			Rendelkezésre álló nyereség	69322	88
	6763321	41		6763321	41

TARTOZIK

Veszteség- és nyereség-számla

KÖVETEL

VESZTESÉG	Korona	fillér	NYERESÉG	Korona	fillér
Személyzeti fizetések	175560	04	Áthozat 1906/1907. üzletévről	3781	31
Vállalati adó	28932	73	Nyereség árukon	345155	30
Általános üzleti költségek	88657	65	Kamatszámán	19581	08
Leirandó követelések	8172	05	Házbérfővedelem	8917	97
Ingatlan-adó	2583	70			
Jelzálogkölcson-kamat	4206	61			
Rendelkezésre álló nyereség	69322	88			
	377435	66		377435	66

Igazgatósági jelentés: 1. A tagok létszáma: 1548 tag 4016 üzletévről. 2. Az üzletév folyamán kilépett: 14 tag 27 üzletévről, kilépését bejelentette — tag — üzletévről. 3. a) Befizetett üzletész 4016, b) felmondott üzletész —, c) kifizetett üzletész 25. **Évi forgalom:** 116.785,898 korona 66 fillér.

Kelt BUDAPESTEN, 1908. évi június hó 30-án.

Az igazgatóság:

Herczeg Esterházy Miklós,	Barcza Károly,	Örgyőf Pallavicini Ede,	Perocz Ferencz,
Báró Ambrózy Gyula,	Dr. Bernát István,	Hajós József,	Kodolányi Antal,
Reusz Henrik,	Gróf Széchenyi Bertalan,	Halász Zsigmond,	Tolnay Lajos,
		Szilassy Zoltán,	
		Eösz Ferencz,	Koppélv Géza.

Balló Dezső
főkönyvelő.

Harsány Oszkár,
Dr. Nagy Ferencz,

A FELÜGYELŐ-BIZOTTSÁG: Zachár Gyula elnök.

ad. 9486 ki. 1908.

Bérbeadási hirdetés.

Kiskunfélegyháza városának tulajdonát képező „Korona” szállodának 1909. év október 1-től 10 évre leendő bérbeadására zárt ajánlati versenytárgyalást hirdetek.

A szabályszerű zárt irásbeli ajánlatok f. évi november hó 1-ig a város polgármesteri hivatalánál adhatók be.

Minden ajánlattevő köteles bánatpénz címén 1000 koronát, vagy ennek megfelelő értékű óvadékképes értékpapírt a város letéti pénztárába letenni és az erről szóló letéti jegyet ajánlatához csatolni.

A bérbeadott ajánlatok a f. évi november 5-én tartandó tanácsülésben fognak felbontatni.

Az ajánlatok felett a város képviselőtestülete dönt, fenntartva magának azon jogot, hogy a beérkezett ajánlatok közül szabadon választhasson, e tőle más-kép intézkedhesen.

Tájékoztatom közlöm hogy az épület áll:

A földszinten egy nagy borívó, egy nagy kávéházi terem és étteremből, továbbá a bérő részére tágas lakásból. Az emeleten 22 vendégszoba és egy díszterem, mely színelőadások és hangversenyek tartására is igen alkalmas.

Berlethez tartoznak az összes melléképületek, u. m. konyha, pincze, padlás, istálló stb.

Bérleti feltételek a város gazdasági hivatalában a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Kiskunfélegyházán, 1908. évi szeptember hó 27-én.

1002

Dr. Deskó h. alpolgármester.

6494 1908. szám.

Gabonaszállítási hirdetés.

A máramaroszi m. kir. erdőigazgatóság magtárjai részére szállítandó gabonamennyiség biztosítása céljából 1908. évi október hó 14-én d. e. 10 órakor az erdőigazgatóság hivatalos helyiségében írásbeli versenytárgyalás fog tartatni. A tárgyaláson résztvenni óhajtok felhivatnak, hogy az 1 koronás bélyeggel ellátott és 5000 (ötezer) korona készpénz, avagy állami értékpapír bánatpénzzel felszerelt írásbeli ajánlataikat a versenytárgyalás napjának délelőtti 10 órájáig az alulírt erdőigazgatóságnál nyújtsák be.

A szállítandó gabonamennyiség a következő:

A boesköi magtárba	120 q buza,	155 q rozs.
A rahói	167 " "	658 " "
A körösmezői	165 " "	600 " "
A felsővisői	190 " "	950 " "
Összesen	642 q buza	2363 q rozs

Az árjelzési és szállítási feltételek az alulírt erdőigazgatóságnál, a bustyabázi magyar kir. erdőhivatalnál, a boesköi faraktárgondnokságnál, a rahói, mezőháti és visői erdőgondnokságoknál, nemkülönben a nagykarolyi, debreczeni és beregszászi m. kir. pénzügyigazgatóságoknál tekinthetők meg. Az árjelzési feltételekbe ütköző, avagy a később érkező és az utóajánlatok figyelembe nem fognak vétetni.

1008

M. kir. erdőigazgatóság.

Olesó szakművek!!

- A trágyáról, a trágyázásról és a trágyakezelésről szükséges tudnivalók. Irta Réti János K -50
- A kaszálók és legelők ápolása. Irta Gáspár József K -50
- A gazda, mint sertéshizlító. Irta Virág Elek K -50
- A borjúk fölneveléséről. Irta Tormay Béla K -50
- A takarmányrépa. Irta Herényi Gothard Sándor K -50
- A fejőstehénről. Irta Hauer Géza K -60
- A szántás-vetésről. Irta Hensch Árpád K -50
- Utmutató a ragadós állati betegségek elleni védekezésben. Irta Jakab László K -80
- Az építkező gazda. Irta Domokos Kálmán K 1-
- A kukoriczameléséről. Irta Huisz Gyula K -50
- A házi állatok fontosabb élősködőiről. Irta Páter Béla K -50
- A házi kert. Irta Ritter Gusztáv K -80
- Baromfienyésztés. Irta Gáspár József K -70
- A csalamádé termesztése, bevermelése és etetése. Irta Cserháti Sándor K -50
- Csikónevelés. Irta Czajlik István K -50
- A dohánytermesztéséről. Irta K. Vörös Sándor K -70
- A vörös lóher termesztéséről. Irta Asványi Lajos K -70
- Gyümölcsértékesítés. Irta Ritter Gusztáv K -70
- A nyers takarmányok eltevése, különös tekintettel a zombolyai kazalra. Irta Herényi Gothard Sándor K -50
- A gazdaságok berendezéséről. Irta K. Vörös Sándor K -90
- A kosárfűz termelése. Irta Marc Ferencz K -50
- Házi állataink takarmányozása. Irta Kovácsy Béla K 1-
- A len és kender termeléséről és áztatásáról. Irta Grasselli Miklós K -50
- Konyhakerti magvak termelése. Irta L'Huillier István K 1-
- A komlótermeléséről. Irta Réti János K -50
- A méhtenyésztéséről. Irta Gáspár József K -60
- A gabonafélék, a burgonya és a szőlő legfontosabb gombabetegségei. Irta Páter Béla K 1-
- Talajjavítás lecsapolással. Irta Nemes István K 1-
- A legjobb takarmányfűvekről. Irta Réti János K -50
- Az öntözés. Irta Nemes István K 1-
- Hasznos tudnivalók az állati szülészet köréből. Irta Jakab László K 1-
- A jégkár ellen való biztosítás és a károk becsülése. Irta Szűts Mihály K 1-
- Gazda számvitele. Irta K. Vörös Sándor K 1-
- A haltenyésztéséről. Irta Páter Béla K -60
- A vetőmag eltarításáról és a magtárban kárt tevő állatokról. Irta Páter Béla K -50
- Utmutató házi állataink egészségének gondozására. Irta Jakab László K -50
- Magyar olajnövények. Irta Dr. Rodiczky Jenő K -60
- A gyomok kártékonyasága és az ellenük való védekezés. Irta Cserháti Sándor K -60
- A szocializmusról. Irta Papp Gergely K -50
- Az állami egyenes adók és a községi adópótlékokról. Irta Heigel Lipót K 1-
- A fogyasztási adókról, jövedékek és illetékekről. Irta Heigel Lipót K 1-
- A legfontosabb szálak takarmánynövények termesztése. Irta Ráczó Imre K -50
- Szőlőműveléséről. Irta Ikafalvi K 1-
- A tenyészkancaokról, különös tekintettel a meddőség okaira és azok elhárítására. Irta Ross Nándor K -50
- Tanácsadó fiatal gazdák számára. Irta Hadviger Albert K 1-
- A káposztafélék termesztése a szántóföldön. Irta L'Huillier István K -50
- A mezőgazd. szeszgyárak jövedelmezősége, berendezése, üzeme, gyümölcsipalinka főzés. Irta Dr. Baintner Ferencz K 1-
- Czukorrépatermesztés. Irta Varga Kálmán K 1-
- Magyar komlótermesztés. Irta Cséser Lajos K 1-
- A gabonafélék termesztése. Irta Cserháti Sándor K 1-
- A gyógynövények termesztése. Irta Páter Béla K 1-
- A kenyéradó növények fontosabb ellenségei és betegségei. Irta Dr. Barna Balázs K 150

Megrendelhetők a „PÁTRIA” r.-társ. gazdasági szak-könyvkereskedésében, Budapest, IX., Üllői-ut 25. sz.

GRAEPEL HUGÓ betéti társaság

Budapest, V., Váczi-ut 40-46.

Malomépítéset, gép- és rostalemez-gyár.

Szabadalmazott lemez-törekrosták

minden rendszerű cséplőhöz. Jobb minden más törekrostánál.

Minden magvesztességet kizár.

20.000 darabnál több kifogástalan üzemenben.

984

Eladó 700 köblös föld

(1200 □-ölével) Szatmár megye Csaholcz községben, urilakkal, gazdasági épületekkel, 40 kat. hold dohányengedéllyel, gőzmalommal, esetleg anélkül. A birtokon 250.000 korona örökösztéses kölcsön van. Vételi ajánlatok **dr. Kelemen Samu** ügyvédhez, Szatmárra küldendők. 994

MEÉRNÖKI IRODA

Elvállalja uradalmak üzemtervéhez szükséges térképek készítését, parcellázási munkákat, mezeli és erdei vasutak tervezését és kivitelét, alagsóvezési, öntözési munkákat, mindennemű gazdasági épületterv elkészítését. 6856

KELL DEZSŐ okl. mérnök Keszthely (Zala m.).

Tessék prospektust kérni!

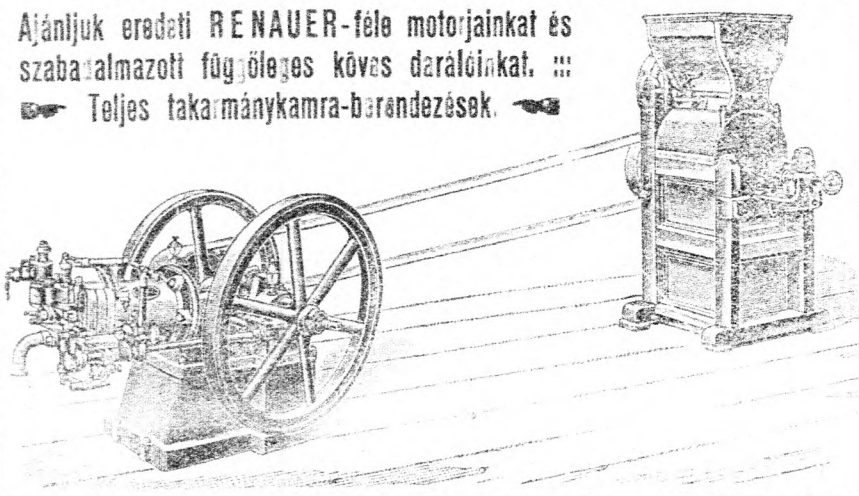
Szenzációs találmány a monarchia terén: „**TRIUMF**” zsákartó gép. A „**TRIUMF**” egy napszámost pótol ami által a f. gazdaközönségnek nagy pénzmegtakarítást tesz lehetővé. Ára 15 kor. A „**TRIUMF**” kizárólag Hellmann H. W. berlini gépgyárban készül és megrendelhető a magyarországi vezérképviselőnél: **SZABOLCSI LAJOS** ur irodájában **BUDAPEST**, Erzsébet-körút 7. szám. 986

Ugyanott **jelzalogkölcsönök** gyors ki-
elnyós: **eszközlése**

SEBES ÉS ANTAL

BUDAPEST, VI., DÁVID-U. 16. SZ.

Ajánljuk eredeti RENAUER-féle motorjainkat és szabálmazott függőleges köves darálóinkat. Teljes takarmánkamra-barandézások.

ELSŐ MAGYAR ÜVEGGYÁR R.-T.

BUDAPEST, V., GIZELLA-TÉR 1. (Hass-paleta)

(Azeltt: Ferenc József-tér.)

Ajánl gazdaságok részére legjutányosabb árban ablakokhoz és melegágyakhoz való

üvegtáblákat

eredeti gyári ládákban. Üvegvágó gyémántok legolcsóbban kaphatók. Mőzes-üvegek különféle kivitelben, fémzárral és anélkül. Kristályüveg asztali készletek.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Bérlet.

Dunántul, igen kedvező fekvéssel Budapesthez, vasuti fõvonal mentén. 6530 magyar hold sik, kitünõ, prima szántóföld, igen megfelelõ épületekkel, jutányos bérösszeg és átvételi feltételek mellett hosszabb idõre kiadó.

Beyer Károly, Budapest, V., **Báthory-u. 5.**

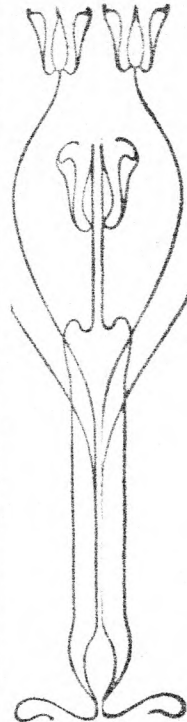
Telefon 12-85.

272

Telefon 12-85.

Minden szõlõsgazdának ajánljuk

a következõ fontos szakmûvek beszerzését:

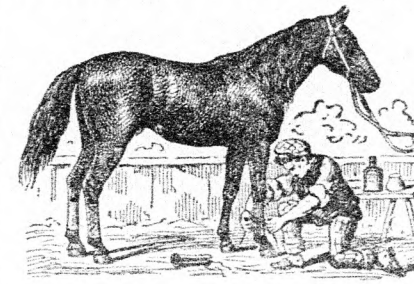

Szõlõmûvelés és borgazdaság. Harmadik átdolgozott és lényegesen bővített kiadás. Számos ábrával. Irta: Szilárd Gyula a gróf Esterházy-féle csákvári földmûvelõiskola tanára. Kiadta az OMGE könyvkiadóvállalata. Vaszonkötésben. K 10.—
Bortermelõ Németország. Reflexiók a M. Sz. O. E. által 1907. július havában rendezett tanulmányutról. Irta: Drucker Jenõ. Ára. K 2.50
A pinczegazdaság melléktermékeinek értékesítése. Irta: Szilárd Gyula. Ára. K 1.50
Elõadások a szõlészet és borászat körébõl. Kiadta a Magyar Szõlõsgazdák Országos Egyesülete. Ára. K 2.50
A szõlõ trágyázása. Irta: Ballay Jenõ. Ára. K 2.50
A mi italunk. Irta: Dr. Drucker Jenõ. Számos képpel. K 3.—
A szõlõmûvelés és a borkezelés alapvonalai. Irta: Szilágyi János. 2. kiadás. Ára. K 3.—
Megfigyelések a meszesalajok és a meszesalajokra alkalmas amerikai szõlõfajtákról. Irta: Szilágyi János és Treitz Peter Ára. K 3.—
A szõlõ trágyázása. Irta: Ordódy Lajos. Ára. K 3.—
Homoki szõlõk kincses tárháza. Irta: Szentpétery Sándor. Ára. K 1.20
A szõlõtõke helyes metszése és annak okszerű nyári kezelése. Irta: Saary Ákos. Ára. K 1.30
A szõlõ ellenségei. Irta: Pálkás Béla. Ára. K 30
A homoki szõlõk telepítése és mûvelése. Irta: Petrovics István. Ára. K 4.—
Vinczellérkönyv. Szõlõmunkások és gazdák részére. Irta: Vaday József. Ára. K 90
A szõlõmûvelés. Irta: Rombay Dezsõ. Ára. K 2.—
A szõlõ mint kincsesbánya. Irta: Gyurky Antal. K 1.20
A borkezelésrõl. Irta: Gyõry Elemér. Ára. K 1.—

Megrendelhetõk a „Pátria” r.-t. gazd. könyvkereskedésében, Budapest, IX., Üllõi-ut 25.

Párisi világkiállítás „Grand Prix” 1900.

KWIZDA-féle RESTITUTIONS-FLUID

cs. és kir. szab. mosóvíz lovak számára. Egy üveg ára K 2.50. Az udvari istállóban, továbbá a nagyobb katonai és polgári istállóban több mint 40 év óta használatban nagyobb strapák előtt és után való erősítésre és erõgyújtásra, az inak merevségénél stb. képesíti a lovat a legnagyobb munkabíráásra a trainingban. — Elvezetés, vignetta és csomagolás védve.

Valódi csak a mellette levõ védjeggyel.

Fõraktár Török József gyógyszerésznél, Bpest, Kivaly-utca 12 szám. Andrassy-ut 26. szám.

KWIZDA szabadalmazott bokavédõ szalagok | PNEUMATIKUS BOKAVÉDÕ

szalagléggárnával

gummiból

szürke, fekete, barna és fehér színben | csak fekete színben és 4 nagyságban állítatik elõ és pedig bal és jobb lábba.

A bokára, a-b-ig mérve, melynek kerülete

20—22 cm, megfelel az 1. sz.

23—24 cm, megfelel a 2. sz.

25—27 cm, megfelel a 3. sz.

28—30 cm, megfelel a 4. sz.

A szabad. bokavédõk árai:

Szürke színben darabonként:

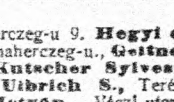
1. sz. K 5.50 2. sz. K 5.90

3. sz. K 6.40 4. sz. K 7.30

Fekete, barna vagy fehér színben, drbként:

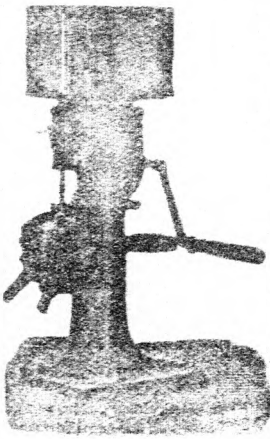
1. sz. K 5.90 2. sz. K 6.40

3. sz. K 6.80 4. sz. K 7.70

Raktár Budapestben: Glasz József, Koronaherceg-u. 9. Hegyi és Stlassny, Múzeum-körút, Freund Á. és Fia, Koronaherceg-u., Geltnér és Rausch, Andrassy-ut, Huzella st., Váci-u., Kutscher Sylvester, Kerepesi-ut, Keleti J., Koronaherceg-utca, Ubrich S., Teréz-körút, Waczula A., Károly-körút, Wessely István, Váci-utca. IV.

Valódi csak azon védjeggyel ellátott.

Eredeti „Melotte“ tejcentrifugák
a világ legrégibb és legjobb tejföldözögépei!

Játszi könnyű kezelés. Legesekeleyebb kopás. Legélesebb leföldzés. Legnagyobb munkaképesség. Gyorsan és igen könnyen tisztítható. Nincs javítás. Több mint 200.000 drb van napi használatban az egész világon. Örökinté munkaképesség 70—800 l. kézihajtásra. **Magyarországi képviselő: GEITNER és RAUSCH BUDAPEST, VI., Andrassy-ut 8.**

Gazdak figyelmébe! Most jelent meg: A pinczegazdaság melléktermékeinek értékesítése

Irta: **SZILÁRD GYULA** a gróf Esterházy-féle osákvári főimvisezőkóla tanára

Tartalma: Pálinka- és cognacfőzés A törköly és venyige mint takarmány. A borsóprú értékesítése. Borkönyverés törkölyből és borsóprúból. Kék szőlő festőanyagának kivonása. Szőlőmagolaj-ny-rés. Csersavoldat készítés szőlőmagból. Ecetkészítés.

I korona 60 fillér előleges beküldése ellenében bérmentve szállítja a **„PÁRIA“** részv.-társ. gazdasági szakönyvkereskedése, Budapest, IX., Üllői-ut 25.

Gazdak Biztosító Szövetkező

BUDAPEST, VIII KER., MAROSS-UTONA 15. SZÁM.

Alakult 1900. **BIZTOSÍTÉKI ALAP:** Alakult 1900.

Alapítványok a kormány kezéjérelésével 1.870.240— kor.

Tartalékok 744.740-16

Összesen: 2.734.184-16 kor.

1901 évi feleletég 30.347— kor.

1902. " " 30.753-20 "

1903. " " 100.331-78 "

1904. " " 72.488-23 "

1905. " " 81.749-23 "

1906. " " 89.243-65 "

Biztosításokat elfogad tűz- és jégkár ellen, ugyanintén az ember életére különféle módzatok szerint.

As életerekezőnyben a biztosított tagok díjarányukban részesülnek és az 1901. évi feleletélegetől egy a tűz- mint a jégkár ellen biztosítva volt tagok 4%-os díjviszatérítést kaptak. — Az 1902. évi feleletélegetől könyvtelési határozattal tartalékba helyesztetett. — Az 1903. évben a jégkár ellen biztosítottak 4%-os díjviszatérítést kaptak. — Az 1904. és 1905. évben a jégkár ellen biztosítottak 2—3%-os díjviszatérítésben részesültek. — Az 1906. évben a jégkár ellen biztosítottak, kik 5—10 évre adták fel biztosításukat 5%-os engedményben részesültek.

Biztosítási ajánlatok benyújthatók közvetlenül vagy a képviselők közvetítésével. Nyomatványokkal és felvilágosításokkal minden irányban készségesen szolgálunk. **As igazgatóság.**

CLAYTON & SHUTTLEWORTH LTD
Budapest, Váci-körút 63,
által a legújatosabb árak mellett ajánlatnak:

Locomobil és gőzcséplőgépek,
szalmakazalozók, járgány-cséplőgépek, löhere-cséplők, tisztító-rosták, konkolyozók, kaszáló- és aratógépek, szénagyűjtők, boronák, sorvetőgépek, Planet jr. kapálók, szecsavágók, répavágók, kukorica-morzsolók, daráló, őrlőmalmok, egytetemes aczél-ekék, 2- és 3-vasu ekék és minden egyéb gazdasági gépek.

Mezei vasutak
ló- és mozdonyüzemre,

vasuti berendezések bérbeadása,
nagy sín-, vágány-, kocsi- és mozdonykészlet,
új és használt állapotban.

ORENSTEIN és KOPPEL BUDAPEST, VI., Andrassy-ut 102,
Gyár: Pusztaszentlőrinczi nyaraló.

Jutalmazó mellékipar gazdak számára

Homokból és cremenből mindenki szakismeret nélkül előállíthat homoktégákat, cremen-földécserepeket, csöveket csatornázásra, alagosövezéseket, padlólapokat, itató vályukat stb. **Felette egyszerű gyártás kipróbált gépeinkkel és formáinkkal.** Kívánatra ingyen küldjük 202-es számú árjegyzékünket. Könnyen érthető használati utasítást minden géphez adunk. Üzemberendezéshez oktatót küldünk, kívánatra állandóan is. Levelezés magyar nyelven.

Különlegeségi gépgyár homok értékesítésére
LEIPZIGER CEMENTINDUSTRIE Dr. GA PARY & Co.
MARKRANSTADT bei Leipzig 0477

Homokvizsgálat, próbafeldolgozás, minták ingyen.

Legnagyobb gyár a maga nemében. **270 munkas 95 szabadalom stb**

PROPPER SAMU
mezőgazdasági gépraktára
Budapest, V., Váci-körut 52.

Ajánlja mérsékelt árakon a efen Idényre: **SACK RUDOLF** ellamert kítűnő gyártmányait, **aczélekéit, vasboronáit, könnyű és szilárd sorvetőgépeit, szecsavágó-, répavágó-gépeit.** Kézi-, járgány- és gőzhajtásra elsőrendű biztonsági járgányait, „Westfalia“ műtrágyaszóró-gépeit, a jelenkor legjobb szerkezetű takarmánypároló-készülékeit s minden egyéb gazdasági gépeket és eszközöket.

Mindenről kimerítő árjegyzék és készséges felvilágosítások.

Magyar Bécshé szép BEYE

G 190 szál fogl köz WE BUDA

Ga ajánlom eszközök 1-2év mindig a ugy vásá 5018 Sargó

Ba Nem Vadkál 011

HA B ajánlja k szabadal szerűb eddig alk ton és v szerűs Horga

Sodro Ar □-m Készlet Sodro Ar □-m Készlet

Csomagol A horgany To cainos és s aket er magtár- rostakal,

A gazdasági egyesületek szives figyelmébe!

koszorukat ajánl a Philantia Virágcsarnok részvénytársaság

Budapest IV., Váci-utca 9.

Folyó évi október hó 21-én le-
lezik le gróf Károlyi Sándor
szobrát, mely alkalomra diszes

Telefon 450.

Vészen átment

erős csontozatu, kifogástalan szép testalkatu, elsőrendü
tenyészetből, deczemberi tenyészkepes

kanok

eladók KORNSTEIN TESTVÉREK-nél, NAGY-
SZALONTÁN (Pata puszta).

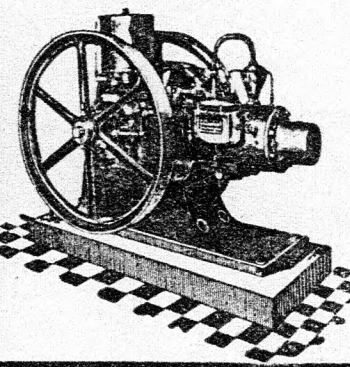
Lőtt vadat

minden mennyiségben, szerződésileg,
az egész vadászati idény eredmé-
nyét legmagasabb áron külföld (export) részére vásárol, hely-
színén átvéve és fizetve, óvadékokat kívánt nagy-
ságban adva. Uradalmak ajánlatát kéri WERMER F.
gyapjubizományi üzlete, Budapest, Vörösmarty-utca 36. szám.
Telefon 89-18. 921 Telefon 89-18.

CLIMAX és ECLIPSE

NYERSOLAJ-MOTOROK és LOKOMOBILOK

Legjobb és legolcsóbb hajtóerő mezőgazdasági és ipari célokra.

Nincs robbanási veszély,
se pénzügyi ellenőrzés.

Elsőrangú referenciák.

BACHRICH ÉS TÁRSA

MOTORGYÁR

Budapest, Szabadság-tér, Tőzsde-palota.

Tejkannák,
tejgazdasági eszközök
legjutányosabban beszerezhetők
GEITTNER és RÄUSCH
CEGNEL
BUDAPEST, VI., ANDRÁSSY-ÚT 8.
Árjegyzék ingyen és bérmentve.

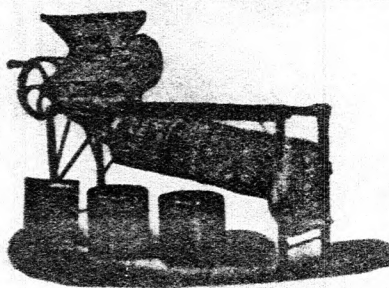
DEHNE Fr.

gőzekegyára, HALBERSTADTBAN.

Magyarországi
képviselője

TIMÁR EDE cégénél, BUDAPEST, V., LIPÓT-KÖRUT 28.

Ajánlja compound szabadalmazott legújabb 20-as gőzeke-készleteit, azonnali szállítás mellett,
melyek az eddigiek között felülmulhatatlan előnyökkel bir-
nak, Németországban legnagyobb előszeretettel vásárolják,

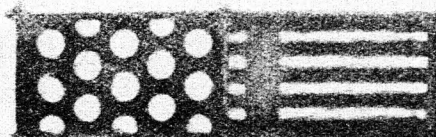

Stahel és Lenner

Trieur- és lemez-
lyukasztó-gyár

Budapest, V., Kalmay újsz. u 8.

Ajánljuk TRIEURJEINKET
és OSZTÁLYOZÓ GÉPEIN-
KET gabona és hüvelyesek
tisztítására és osztályozására

TÖREKROSTÁK és minden
fajta LEMEZROSTA gőz-
cséplő gépek számára.

ALFA-SEPARATOR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG, BUDAPESTEN.

TEJGAZDASÁGI GÉPGYÁR.

Iroda, raktár és gyártelep: BUDAPEST, VI., LOMB-UTCZA 11. SZÁM.

Alfa-Laval Separato-
rok (tejfőlöző gépek)
kézi- és erőhajtásra.

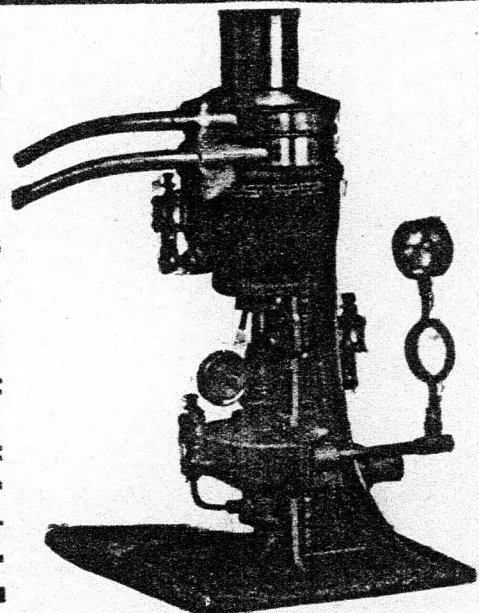
Ujdonság!

1908 évi mintájú separatoraink a jelen-
kor legtekélyesebb fölözőgépei. Nagy
munkabírásuk, élesen fölöznek, bamu-
latos könnyen jarnak. Kérjen prospektust.

Tejszállító kannák,
Fejőedények,
Tejhűtők,
Előmelegítők és pasztörizáló
készülékek,
Vajkőpülő és vajgyártó gépek,
A sajtgyártás eszközei,
Tejvizsgáló készülékek,
Mindennemű tejgazda-
sági eszközök és
gépek legjobb kivitelben.

Tejszövetkezetek és
tejfeldolgozó telepek
berendezése és ujjá-
alakítása.

770 első díj, több mint
600,000 Alfa-separator
az egész világon. Árjegy-
zékek, tervek, költség-
vetések bérmentve.

MAGYAR GAZDÁK ÉRTÉKESÍTŐ SZÖVETKEZETE
BUDAPEST (Központi vásárcsarnok).
 Igazgatóság és központi iroda:
 Budapest, IX., Imre-utca 4.
 Nagy képviselő:
BUDAFOKON.

ÉRTÉKESIT
 busféléket, baromfi, vadféléit, tejterméket, tojást, zöldséget, gyümölcsöt, mézet és MINDENMÉLYÉLELMICZIKET. Rendkívül értékesítő osztály. :: Égetett szeszesték értékesítése.
A MAGYAR ORSZÁGOS MÉHÉSZETI EGYESÜLET
 vezérképviselet.
 A szövetséget tagjai közösen rendezik. Rendkívül értékesítő osztály díjazással együtt működik.

Gőzekék,
 gőz utihengerek és uti mozdonyok
 cséplőgépek hajtására az osztrák bánya- és kohó-
 művek társaság vasműveiből.
 A készülékek választását illetőleg mezőgazdasági
 szaktanácssal készséggel szolgálunk.
 Szives megkeresések **Zentral Direction der**
Oesterreichischen Berg. u. Hüttenwerks
Gesellschaft, Teschen, Osztrák-Szilézia, vagy:
 az Osztrák bánya- és kohászati tár-
 saság magyarországi képviselőéhez,
Mayer Pál főhercegi felügyelő, **Budapest,**
VIII., József-utca 16-18 kéretnek. 6287

GANZ ÉS TÁRSA Ganz-féle villamossági r.-t.
 vasöntöde és gépgyár r.-t. **II., Lövház-utca**
BUDAPESTEN

BENZINMOTOROK és lokomo-
 bilok cséplők és takarmány-
 kamrák üzemére. Szivógázmoto-
 rok anthracit-, koks- vagy faszén-
 tüzelésre. :: Földgázmotortelepek.
 Ármentesítő és öntöző szivattyu-
 telepek. :: **Kötélvontatásu**

ELECTROMOS világító és erőátviteli beren-
 dezések, egyen- és váltakozó-áramra. ::
 Kolibri ilylmpák reklámjelzők.
ELECTROMOS üzemek berendezése uradal-
 makban. Meglévő berendezések átalakítása.
ELECTROMOS üzemű szivattyúk, tejgaza-
 sági berendezések, emelőgépek, ventiláto-
 rok, mezői vasutak, szántó-, cséplő-, aprító-
 és takarmányozó berendezések. :: **Electromos**
 kis- és nagyvasutak. :: Bányavasutak. :: 6181

Árjegyzékkel és költségcszámítá-
sokkal szívesen szolgálunk.

GŐZEKÉK

DRÓT-KERÍTÉS
 LEGOLCSÓBB AZ 1872. ÉVBEN ALAPÍTOTT
STADLER MIHÁLY SZABONY-FOMAT-SZITAÁRU-
 ÉS KERÍTÉS-VÁRNÁL
BUDAPEST
 VI. VACZI-KÖRÜT 43
ÁRJEGYZÉK
DIJMENTES.
MEGBIZHATÓ PONTOS
KISZÖLŐGÁLÁS!

= Eladó birtok! =
 Fővonal mentén, 2 órányira Budapesttől, 4000 magyar hold,
 kitűnő sik gazdaság, házi kezelés alatt, nagyon jó gazdasági
 épületekkel, kedvező fizetési feltételekkel, ára 2,300.000 korona.
Beyer Károly, Budapest, V., Báthory-u. 5. sz.
 Telefon 12-85. 272 **Telefon 12-85.**

Szénát, buza-, rozs-, árpa- és zab-
szalmát, valamint töreket és pelyvát
 préselt állapotban legjutányosabban szállít bármely állomásra
Drechsler Alajos széna-szalma-
 nagykereskedő **Érsekujvár.**
 1005

Verband der Nordtiroler Pinzgauer Viehzucht-Genossenschaften
 Geschäftsstelle: Verbandsohmann Nikolaus Fischer, St. Johann in Tirol.

Közvetlen a tenyésztőknél ingyen közvetíti a tenyészállatok el-
 adását, minden évben a rózsafüzér szombatján saját szövet-
 ségi vásárt rendez szövetségi kiállítással egybekötve és ezenkívül
 az eladó állatok rendszeres bejelentése alapján augusztustól
 májusig készséggel ad felvilágosítást az eladó állatok helyéről.
 Állatkisérőről gondoskodik és minden tekintetben felvilágosítást nyújt.
 954

Eladó gyümölcsfa,
 magas, félmagas és törpék nagyban tenyésztendő, hiteles fajokból 60-50-40
 fillér. Francia óriás **őszibarack** 40 faj á 40 fillér 100 dbonként 100% enged-
 ménnyel. **Gyümölcsvadoncok**, körte, alma, szent Julien, sajmege szemész alá
 való, 2-5 m, ezre 15 kor., kézben oltásra 6-10 m, ezre 20 kor., átülte-
 tett 8-15 m száza 3 kor. Óriás és folytontermő málnák száza 5 kor. Akác
 sorfának száza 30 kor., akácsemete 180-200 cm. magas, dus gyökézzel
 száza 20 kor., iskolázásra ezre 10 kor., gyengébbek 5 korona. **Elősvénynek**
 „Maclura” ezre 14 kor. **Gleditschia** I. rendű ezre 8 kor., II. rendű 5 korona,
 viszonteladónak megfelelő engedmény. **Novothny Miklós** faiskolója **Rákócziútra**,
 vasut Szolnok vagy Martfű. 987

Wiener
Landwirtschaftliche Zeitung.
 Birtelji. K 6, halbi. K 12, ganzl. K 24.
 Wöchentlich zwei Nummern. Probenummern gratis u. franco.
 Wien I. Schauflegergasse 6.

Flapirtott 1847
Mausweller Janos
 eszedes Co. a bio. kiskereskedés
 és mindenféle kiskereskedésnek
 sz. ad.

ÓRAK ÉKSZEREK 10-ÉVI JÓÁLLÁSSAL
RESZLETFIZETÉSRE

Hont megyében
670 magy. holdas birtok
 vasutállomással, szép kastélylyal, jó épületekkel, őszi
 vetéssel és takarmánnyal olcsón megvehető. Bővebb
 értesítést csakis közvetlen vevőknek **dr. Lénárt**
Albert budapesti ügyvéd (VIII., Rákóczi-ut 29.) ad.
 1006

Száritott répaszeletet melasszét és műtrágyát

jutányos feltételek mellett szállít: 105

Sebők Emil és Társa

Budapest, V., Lipót-körút 2. szám.

A juhtenyésztés múlt és jelen irányairól.

Írta: Dr. RODICZKY JENŐ.

Kiadta: az ORSZÁGOS MAGYAR GAZD. EGYESÜLET
KÖNYVKIADÓ-VÁLLALATA.

A „Simonyák” alapítványból
jutalmazott mű. — 50 képpel.

**Ára vászonkötés-
ben 3 kor.**

Annny tudással, annny szakismerettel van e
hézagpótló könyv megírva, amennyivel e
házában tényleg csak Rodiczky dr. rendel-
kezhetik, a ki a juhtenyésztés és juhászati kérdé-
sekre vonatkozó minden legcsekélyebb dolgot is
oly beható tanulmány tárgyává tett, mint bizo-
nyára senki más, s így végre tehát rendelkezünk
egy olyan juhtenyésztési könyvvel, amilyenre éppen
szükségünk van, s azért nem ajánlhatjuk eléggé
juhtenyésztő gazdáinknak, hogy e könyvet könyv-
táruk részére megszerezzék s tanulmányozzák,
abból merített tudással juhászatukat fejleszték,
tökéletesbítsék.

Megrendelhető a „PÁTRIA” r.-t. gazdasági szak-
könyvkereskedésében, Budapest, IX., Üllői-út 25.

Legjobb szlávón kocsi és kocsiantalan

TÖLGYMAKKOT,

magas csiraképességű tülevell, lombfa-
és gyümölcsmagvakat, valamint erdősítési
célra több millió erőteljes, dus gyökér-
zetű tölgy, kőris, lucz, erdei, fekete,
jegenyefenyő, ákác stb. csemetét,

VADETETÉSRE

vadgesztenyét és csicsókát (vagon-rakomá-
nyokban is) ajánl

Faragó Béla ^{cs. és kir.} Zalaegerszegen
udv. szállító

Arjegyzék ingyen és bérmentve.

STABIL és FÉLSTABIL GŐZGÉPEK

**BUDAPESTI MALOMÉPÍTÉSEZS GÉPGYÁR
PODVINECZ és HEISLER
BUDAPEST, VI., VÁCZI-ÚT 141.**

ARJEGYZÉK INGYEN ÉS BÉRMENTVE

LEGJOBBAN BEVALT

legolcsóbb hajtóerő gazdaságok és iparosok részére

BERNHARDT-féle Petrolin-lokomobilok és motorok,
felével olcsóbban dolgoznak, mint a gőzgépek és nem kell vizs-
gázott gépész, engedélymentesen felállíthatók, teljesen üzembiztos,
nem csúsznak sem fűtől, sem kormot sem szagot. Szivó-
berendezések 5-100 lóerőig. A jelenkor legolcsóbb hajtóerője!

G. Bernhardt's Söhne motor és gépgyárától,
Wien, XII., Schönbrunnerstrasse 173/6.

Vezérképviselő: RÓNAI GYULA és TARSÁ
Budapest, VII., Barossy-utca 11. 942

Arjegyzék ingyen és bérmentve.

„RAPID” kézi műtrágyaszóró- készülék.

41715. számú szabadalom.

Ezen műtrágyaszóró-készüléket
Fischl V. gazd. intéző ur szak-
szerű kísérletezés után találta
fel. A régi szokásos kézi szó-
rással szemben előnye, hogy a
munkás kezét és ruháját nem
támadja; a használatban levő
nagy gépekkel szemben előnye
az olcsó ár, egyszerű kezelés
s hogy 1 ember naponként 7-8
holdat vetőlépésben haladva,
kényelmesen beszórhat. A be-
állítható szórókanál által az
elszórandó mennyiség pontos-
san szabályozható.

Ára Budapesten darabonként
60 korona.
Bővebb felvilágosítással szive-
sen szolgálók 685

Weisz Jakab
a szabadkai műtrágyagyár képviselője
V., Lipót-körút 7. szám

forduljon min-
den érdeklődő,
ki súlyt fektet l. faj-
tisztta anyagra.

NAGYENYED- Alsófehér m.

Gyümölcsfák

dísz- és kerítésnövények stb. Nemes
szilvacsemetékben nagy készlet.

Szőlőoltványok,

európai, amerikai alma és gyökerezesszők.
Arjegyzéket ingyen küld!

FISCHER és Tarsai

faiskolák és szőlőoltványtelepek

A többször díjazott gróf Draskovics-
féle tisztavérű magyar tenyésztéssel
származó gulyából szabad kézből eladó

70 db hasas tehén és üsző, 70 db különböző kóru üsző.

Érdeklődők forduljanak **Hönig Ja-
kab és József bérlőkhöz,
Erzsébetpuszta, utolsó posta
Baranya-Seilye.** 1007

Pályázati hirdetmény.

Az Esterházy hercegi hitbizomány
javaihoz tartozó s Gálos, Boldogasszony,
Alsóilmicz, Bánfalu, Tétény és Valla
községek határaitban Mosony vármegye területén
fekvő és mintegy 9800 katasztrális holdat
tevő boldogasszonyi uradalom négy
nagyobb és pedig 2794, 2250, 2097 és
2436 kat. holdra elosztott és egy kisebb,
apró bérletekre szánt 249 kat. holdas bér-
csoportban ezen elosztások szerint
külön-külön vagy ezen bér csoportok
összevonásával, esetleg egyben is a
jövő, vagyis 1909. évi november hó
elcsesztől kezdődőleg legalább tizenkét
évre bérbeadó.

Ajánlatok kellő referenciákkal, melyek az illető
ajánlatot tevő eddigi működésére, vagyoni visz-
onyaira és személyi állapotára vonatkozzanak, a
hitbizományi javak kormányzóságához Kismar-
tonba (Sopron vármegye) folyó év végéig
adandók be.

A bérbeadó birtokokra vonatkozó bővebb ada-
tokra nézve ugyancsak a kormányzóság ad fölvi-
lágosítást, hol a hivatalos órák (9-12 és 2-6)
alatt folyó évi október hó 15-től kezdve
a bérleti feltételek is megtekinthetők.

Kismarton, 1908. évi október hó 1-én.

Nagy Albert
kormányzó.

1009

ÖKÖR PATKÓK

„HANN” jeggyel. Kérjük vigyázzunk nagyon ezen jegyre, mert a mi
patkónk minden tekintetben utólrhetetlen.

Normális csülökvas
igás ökör részére.

Szabad. lópatkók
igás- és hátszlovak részére, első
díjjal kitüntetve és szakemberektől
legjobban ajánlva.

Pata- és csülökszegek,
csavarok, lábtámaszok, patkoló szerszámok és eszközök

M. HANN'S SÖHNE RAINFELD
a/d. GÖLSEN N. Ö.

Aszokhordók minden méretben czéggelzessel, vagy a nélkül szállí-
tásra és raktári hordók, lyukfuró és becsavaró készülékekkel.

Minták és prospektusok ingyen és bérmentve.

80.

PA

(G)

só

ka

F

==

SZIV

BENZ

MOTO

LOKO

BILOK

= EGY

ÁRUS

TELEFO

Vid

Famegmun

A ke

hasz

Kiadja

LET K

alapít

Ára fű

A dél

kec

s a

tik a leg

nem törö

tett a kis

semmit;

nálunk is

a kezdet

remélni e

is lépünk

az impul

közlebbi

hazai sza

írására, m

fontosabb

könyvében

vonatkozó

kecskeistá

tulajdonk

b

Megrendelhető

könyvkere

PARKALAKÍTÁSHOZ legolcsóbban ajánlok:
50.000 DARAB DISZBOKROT
 1 1/2-3 méter magas, **20.000 DARAB DISZFENYŐT**
 (Conifera) 1 1/2-3 méter magas. Svéd sövény-rózsa (Rosa rubiginosa) magonczt, párosításhoz alkalmas gyümölcsvadoncokat.
 Kívánatra előnyajánlattal szolgál
FARAGÓ BÉLA
 os. és kir. udvari szállító
 :: ZALAEGERSZEGEN. ::

SZIVÓGÁZ BENZIN MOTOROK ÉS LOKOMOBILOK.
BRÜNN-KÖNIGSFELDI MOTOROK
 = EGYED = **ABELES EMIL** BUDAPEST
 ÁRUSÍTÓ V. VACI-UT 14.
 TELEFON 98-32. SÜRGÖNYCIM: BARSEL
 Vidéki képviselők keresetnek.
 Famegmunkáló gépek, gyári és malomberendezések.

A kecske tenyésztése és haszonvételei Irta: **Dr. Rodiczky Jenő**
 Kiadja az ORSZÁGOS MAGYAR GAZD. EGYESÜLET KÖNYVKIADÓ-VÁLLALATA. — A Kodolányi alapítványból jutalmazott mű. — 35 képpel.
 Ára füzve 1-50 kor.

 A déleuropai városokban tudvaleg többnyire kecskenyájak szolgáltatják a reggelihez a tejet s a lakosság számához viszonyítva ott tenyésztik a legtöbb kecskét. Nálunk azonban mindeddig nem törődtek a kecskével s a mivel osztály nem tett a kis ember ezen fejőstehenének érdekében semmit; azonban úgy látszik, hogy ezután már nálunk is jobb napok virradnak a kecskére, amire a kezdet megtörtént, legalább irodalmilag s ez remélni enged, hogy nemskára a tett mezejére is lépünk. Az irodalmi kezdetre az OMGE. adta az impulzust azzal, hogy a kecskenyésztés legközelebbi rokonágának, a juhtenyésztésnek egyik hazai szaktekintélyét nyerte meg oly munka megírására, mely a kecskenyésztésre vonatkozó összes fontosabb tudnivalókat felölelje. Rodiczky Jenő dr. könyvében kellemes iránylyal tárgyalja a kecskére vonatkozó főbb statisztikát, a jobb kecskefajtákat, a kecskeistállót, a téli s nyári táplálást, küllemtant. tulajdonképpeni tenyésztést, a kecske különböző haszonvételeit s főbb betegségeit.
 Megrendelhető a "PÁTRIA" r.-t. gazdasági szakkönyvkereskedésében, Budapest, IX., Üllői-út 25.

A küsszántói uradalom parcellázása folytán a báró Königswarter-féle kiállításokon többször első díjjal kitüntetett
mangalicza sertésállomány,
 mely áll **160 darab 2-3 éves hasas tenyész kocza sertés, 30 darab másfél-éves tenyészkan sertésből, eladó.**
 Ugyanott iskolázott kiváló szép növésű 180-220 cm. magas
Luczfenyők
 kaphatók. Ára helyben földtömbbel kiasva 100 darabnál a 1 kor., 1000 darabnál. a —90 kor. 2000 darabon felül 10 százalék árengedmény csomagolás és vasúti állomáshoz szállítással darabonként 20 fillérel több. 973
Küsszántói uradalom
 u. p. Bors, Bihar megye.

Kocsigyártás
 Budapesti kovács- és kocsigyártó - ipartestület védnöksége alatt álló
Kocsi Árucsernok Szövetkezet
 Budapest, VII., Rákóczy-út 72. sz.
 Magyarország legnagyobb kocsiraktára.

MIKROSOL

 LEGJOBB SZER
 házi-és nyálkagombafesték ellen.
 Festékgár
LUTZ EDE ÉS TÁRSA
 BUDAPEST VII. ÖRNAGY-U. 4.

UNZEITIG FERENCZ
 osász. és kir. udv. szállító
 különlegességi gyára teljes növényházak építésére és melegvízfűtés berendezésére.
BUDAPEST = WIEN,
 VIII., Gyöngygyuk-u. 7. XIII/2. Reingasse 32-34.
 Terv- és költségvetést díjtalanul készítenek. Helyszíni megbeszélés nem lesz felszámítva. 758

A baromfi-tenyésztés
 összes eszközei nagy választékban a legolcsóbb árakon.
Állandóan ujdonságok.
 Kérje a 177. számú ingyen katalógust.
KRÁSA RUDOLF, WIEN, VII., Kirchengasse 29.

MOST JELENT MEG!
A SERTÉSHIZLALÁS
 különös tekintettel a sertésvészre
 Tapasztalatai alapján írta Előszóval ellátta
BACKER GYÖRGY SZEMERE HUBA
 Magyar Mezőgazdák Szövetségének előadója országgyűlési képviselő.
 Ára bérmentes küldéssel 2 K10 f
 Megrendelhető a "PÁTRIA" r.-t. gazdasági szakkönyvkereskedésétől, BUDAPEST, IX. ker., Üllői-út 25. szám.

Birtok-eladás.
 Bereg megye déli részén, Csonkapapi községhez tartozó **1800 magyar holdas**, teljesen sik, buzatermő, szikmentes talajú, **urilakkal és 2 majossal ellátott birtok**, akár egészben, akár nagyobb részletekben **eladó** vagy **haszonbérbe** kiadó. Közelebbi felvilágosítást ad **Geréby Pál** földbirtokos, Debreczenben. 966

Szálás
takarmánynövények termesztése
 Irta: **Szilassy Zoltán**, országgy. képviselő, az OMGE szerkesztő titkára és **Grabner Emil**, a m.-óvári m. k. növénytermesztési kísérleti állomás adjunktusa.
 100 képpel.
 Ára vászonkötésben 10.— korona.
 A mezőgazdasági termelés belterjességének fokozódása és az állattenyésztés fontosságának emelkedése a takarmánynövények szántóföldi termesztésének terjedését is maga után vonja. Az O.M.G.E. már 1890-ben pályázatot irt ki a fűféle takarmánynövények termesztésének ismertetésére, mely pályázat folytán **Szilassy Zoltán** bizott meg a mű megírásával. Ez a munka azóta **teljesen elfogyott**, a mutatkozó szükséglet azonban arra bírta a szerzőt, hogy társulva **Grabner Emillel** a m.-óvári m. k. növénytermesztési kísérleti állomás adjunktusával **új kiadást** rendezzen sajtó alá, mely azonban ne csak a fűféle takarmánynövények, hanem a szántóföldön termesztett **összes takarmánynövények** (pillangósok és levelesek), valamint a keverék-takarmányok termesztését is behatóan tárgyalja. **Szilassy-Grabner** munkája tehát nem egy régi munka pusztán új kiadása, hanem teljesen új mű, melyben a **fűféle takarmányok** Szilassy pályadíjnyertes munkája nyomán bővített tartalommal foglaltatnak, a **pillangós és leveles növények** termesztése egészen újonnan tárgyalatik, a **keverék-takarmány** termesztésére vonatkozó rész pedig, jelentékenyen kibővítve és megjavítva bocsájtatik közre.
 Megrendelhető a „PÁTRIA” r.-t. gazdasági szakkönyvkereskedésében, Budapest IX., Üllői-út 25. szám.

Uradalmi föltiszt, gazdasági akadémia végzett, 36 éves, keresztény, ki jelenleg is Magyarország észak-nyugati részén egy nagy uradalomban van haszonbirtokosként alkalmazva, 16 évi kitünő gyakorlati, bizonyítványokkal, tulajdonos családviszonyában beállott változás miatt állását önjajta változtatni. A gazdaság minden ágában, valamint a szeszgyártásban is kétévtelen járta. **Perzentuális fizetést is elfogad.** Szíves megkeresést. **Uradalmi föltiszt: 4510** jel alatt a kiadó-hivataltba kér.

Majorgazda, bérlegazda, meg-talál, józan, erélyes, állás: keresztonomai belépése, hosszabb gyakorlati, 44 éves, nő, keresztény, földmíveléssel, végzett, kitünő herélő; beszél magyarul és horvátul. Szíves megkeresések. **Megbízható** jel alatt a kiadó-hivataltba kéretnek. 5104

Állatok

Bovány és bison sertéseket legjobban értékesíti és beszeres. **BAUER B. GYULA** sertésbirtokos. Bpest, VIII., Rákóczi-ut 73. TELEFON 79-41. Minden felvilágosítás díjtalanul készséggel adatik.

Eladó tisztavérű czigája tenyésztőnek és kosok, 1 évesől 3 évesig, az ideai tenyészállományon is első állami anya- és kosdíjjal lettek kitüntetve. Ugyanízen 1 évesől 5 évesig **friss bivalyok,** üszök és bikák eladók. Czim: Paskuj Antal, Szilágysomlyó. 4881

3 hónapos, szálkás és simaból származott foxterrier-ek eladók. Megkeresések intézőséghez Tisza-Radvány, posta és állomás Csefia (Bihar megye) czimzendeők. 5016

Eladó 2 db 174 éves simentali, 1 db 171 éves tenyész-bika jóállás mellett, 4 db 5 éves jármos, 12 db növendék-bivaly jutányosan. Breuer Testvérek hánok-Szt.-György, Zala m. 5088

Eladó 800 magyar holdas birtok Zalaiban, legjobb felvessű földek, buzatermő, 150.000 frt-ért kelő felszereléssel, téglagyárral, vasúttól félóra. Czim a kiadó-hivataltban. 5089

Magvételre keressék 20 darab erősen venmes, borzérés - schwitzli, montafouini vagy lindhalli - fiatal, egészséges tehener vagy üszöt és egy ezekhez való hígobált; továbbá vennék egy kisebbajta ardennei ménlovat. Ajánlatokat kér Mocsáry Sándor gazdaságra Lapujtó, Nógrád m. 5087

2 fekete, 16 markos, 3 árpa a w. körzementől, néhány szavakancza, valamint személyes használatra szolgáló 1600 köbber-kösti teljes karban, látortás beosztása miatt eladó Máár Zoltánnál Matyánon. 5085

Elsőrendű magyarfajú erdélyi jármosökrök, ugyanízen 1 éves magyarfajú erdélyi ökörborjak minden időben negy választékban kaphatók **ALEXA MIKLÓS-nál Szamosújvárt** Szolnok-Deboka megye. 317

Erdélyi Kereskedelmi Társaság Fodor és Társai megbízásokat elfogadnak **jármos ökrök, tinók,** sertések, juhok, lovak és egyéb tenyész- vagy használati állatok beszerzésére és azokat felelősség mellett gyorsan és jutányosan dírekt forrásból közvetítik. **Czim: Erdélyi Kereskedelmi Társaság Kolozsvár, Szent-egyház-utca 2-ik szám.** Telefon 311. 474

Bonyhádi faj vöröstarka **ökor- és üszöborjakat** 1-2-3 éves korban, továbbá hizlalásra vagy járomba való tarka ökröket, ugyanízen hasas vagy friss fejős teheneket a legjutányosabb árban egyezség szerint bármily mennyiség szállítására vállalkozik **Neizer Antal, Dombóvár** Tolna megye.

Bonyhádi friss fejős-tehének és tenyész-bikák jutányos árban kaphatók minden héten kedden, szerdán és csütörtöki napokon. Istálló Kispesten, Üllői-ut 24. Telefon: Kispes 1. Levél- és sürgönyezim: **Plaschner Sándor** 1743 tóhűkereskedő **Bpest, Ferencc-körút 40.**

Erdélyi jármosökrök, 1-2-3 éves **növendék - ökor és üszöborjakat** ugyanízen legprimább lekötni való és **jármosökreit** legjutányosabb árban ajánlanak; **Klein Testvérek** kereskedők **CZELLDÖMÖLK.** Megrendelések egyezség szerint bármikor is elküldtetnek. 882

Muraközi hidegvérű (nori) Igás tenyészlovak

választott csikók vásárlásánál közvetlen a tenyésztőtől, segédkezésemel felajánlom s a folyó évben Muraköz és vidékén tartandó vásárokról jegyzékét kívánatra szívesen küldöm. **Elsőrendű referenciák rendelkezésre állnak!** Czimam: **idősb Heinrich Mör** lóvásárló ügynöksége **Csáktornya (Muraköz)** Sürgönyezim: **Heinrich Senior, Csáktornya.** 4720

Elsőrendű fajjellegű vöröstarka ökor és üszöborjakat 1-2-3 éves korban, továbbá hizlalásra v. járomba való tarka ökröket, ugyanízen hasas v. friss fejős **teheneket** a legjutányosabb árban egyezség szerint bármily mennyiség szállítására vállalkozunk **Spitzer és Weiler** **Kis-Czell**

Weisz Lajos lókereskedő és lóbizományos **Nagykanizsa.** Vesz és elad 1/2, 1, 2, 3 éves **CSIKÓKAT** és jól behajtott **LOVAKAT.**

Elsőrendű eredeti bonyhádi teheneket hasasokat vagy borjasokat, bármily időben, bármily mennyiségben kulcsos árakon szállít **BAUER MÓR** tenyész- és haszonállatkereskedő, **BUDAPEST.** Iroda: VI. Felsődör-ut 1. Istálló Újpest, Károlyi-u. 11. Telefon 93-95.

Vöröstarka tinó és fisző teljesen prima, 1-2 esetleg 3 éves, nálam minden mennyiségben kapható olosó árban. Későbbi, ugyanízen jármos és beállítási ökrök szállítására vállalkozom. **Kitünő friss fejős tehének** előleges jelentés után, nálam minden megtekintetűk kötelezettség nélkül. Vevő tetszése szerint választat. 4735 **Henrik Ignác fia Szalónak (Vas m.)**

Tehenészet felosztásé miatt 20 db vöröstarka, legnagyobb részét most leelő friss fejős és borjas tehén eladó. Sauerborn Károly földbirtokos, Zombor, Bács megye. 5046

Szenttamási gazdaságban (Pest megye), vasúti állomás: **Kunszentmiklós-Tass,** levél- és sürgönyezim: **Kunszentmiklós, jutányos árban eladó legelsőrendű hasas és szópós-borjas**

bonyhádi fajfajta tehének és tarka jármos-ökrök. Az ideai tenyészállatkiállításra teheneink elsőállami díjjal lettek kitünő letve. **Elsőzetes megkeresésre Kunszentmiklós-Tass állomáson saját kocink áll rendelkezésre.** 588

Legelsőrendű eredeti bonyhádi teheneket hasasokat vagy borjasokat és tenyész-bikákat bármily időben, bármily mennyiségben coulánsul és legelőcsőbb árakon szállít: **Kohn Samu és József** tenyész- és haszonállatkereskedők, **Budapest, VII. Rottenbiller-utca 60.** Telefon 91-25. Fiók: Újpest, Árpád-ut 99.

Orsz. törzskönyvezett számfeletti telivér szimmenthali tehének és üszök eladók **PAJZS GYULA** telivér törzstenyészében, **Heves.** 801

Eladás **Kastély** (Biharmegyében) gyönyörűen berendezve, két melléképülettel, parkkal, hozzá egy 7000 koronát jövedelmező szőlővel eladó. Czim megtudható **Mosse Rudófnál, Budapest, Néador-utca 11.** 4979

Compound stabil gőzgep 80 HP, hozzávaló 10 légkörnyomáson vízesőves kazán, nála jutányosan eladó. **Heisler Sándor Budapest, VI. Felsődör-utca 12.** 5063

50 db új Sack-rendszerű Jure-nák-féle szabadalmu, egyvasú eke körülbelül 70-80 kg. súlyuak, egyenként is olosón eladók. **Heisler Sándor Budapest, VI. Felsődör-utca 12.** 5064

Gyümölcsfa-eladás. Legjobb, nemesített fajalma és körtefa, erőteljes, dúsz gyökérzetű, 3-4 éves darabja 60 fill. 2-3 éves darabja 50 fill. Többi vasutállomásra szállítva. 100 darabon felüli vételnél 10% engedmény. **Megrendelhető: osepelszigeti kertésznél, Hermina-major, u. p. Tököl.** 999

Friss forma kapható állandóan a tökéletes uradalomban, különként 42 fillérel. Egy 5 kg.-os postacsomag bérmentes küldéssel 2 kor. 60 fill. **Remdélésék a „Töketeremesi Uradalom”-hoz Töketeremes, (Zemplén megye) Intéződéek.** 4099

Eladó 3 db fél éves fajtiszt szatlkászörü angol foxterrier, két him és egy nőstény, darabonként 25 (huszöt) korona. Színe: fehér alapon sárga folttokkal. Fái Károly Menyháza, Arad megye. 5080

Kopói kereskedőszere, megfelelő árban. **Csapat István, Földes** Hajdu m. 5045

Biztalásra való és mindenféle fajta **jármos ökröket,** valamint szép 1-3 éves **vöröstarka növendék ökörborjakat** bármily mennyiségben és szerződéses szállítás mellett eladásra ajánlanak 856

Récsey és Dukász szarvasmarha-kereskedők **NAGYKANIZSA.**

Vegyesek **FAKULT BÖRKABÁTOK** sötét színekre tartósan festetnek 4559 **HALTENBERGER BÉLA** ruhafestőgyárában, Kassa. ALAPITTATOTT 1810.

A legnagyobb állami és első díjjal kitüntetve, borozi fiztetelidj stb.

KOEHLER FRIGYES kertművész és kertépítő **Budapest** VII., Glizella-ut 15. szám. (lakás: VII., Thakly-ut 46.)

TELEFON: 25-33. **Park, kert stb. tervezése, kivitele stb.** Tájékoztató képes utmutató kívánatra ingyen küldetik.

Eladás **Kastély** (Biharmegyében) gyönyörűen berendezve, két melléképülettel, parkkal, hozzá egy 7000 koronát jövedelmező szőlővel eladó. Czim megtudható **Mosse Rudófnál, Budapest, Néador-utca 11.** 4979

50 db új Sack-rendszerű Jure-nák-féle szabadalmu, egyvasú eke körülbelül 70-80 kg. súlyuak, egyenként is olosón eladók. **Heisler Sándor Budapest, VI. Felsődör-utca 12.** 5063

Gyümölcsfa-eladás. Legjobb, nemesített fajalma és körtefa, erőteljes, dúsz gyökérzetű, 3-4 éves darabja 60 fill. 2-3 éves darabja 50 fill. Többi vasutállomásra szállítva. 100 darabon felüli vételnél 10% engedmény. **Megrendelhető: osepelszigeti kertésznél, Hermina-major, u. p. Tököl.** 999

Friss forma kapható állandóan a tökéletes uradalomban, különként 42 fillérel. Egy 5 kg.-os postacsomag bérmentes küldéssel 2 kor. 60 fill. **Remdélésék a „Töketeremesi Uradalom”-hoz Töketeremes, (Zemplén megye) Intéződéek.** 4099

Szenát Szalmát muhart, zabosbikkonyt bármily mennyiségben **veszek és eladok.** 780

SCHREIER BÉLA takarmánygyároskedő **Budapest, VII., Népszínház-utca 22.** Telefon 20-52.

Szenát, szalmát bármily állomásra szállítva elad **Deutsch Mór, Budapest, VIII. Luther-utca 1/B.** 4957

Uj végrehajtási törvénykérés és feleletekben különös tekintettel a gazdasági szakkönyvkereskedése **Budapest, IX., Üllői-ut 25. sz.**

Eladásra kerül ősi és tavaszi szállításra rendkívül szépen fejlődött 100.000 darab gyümölcsfa-oltvány, 500.000 db szőlővessző a legjobb fajtaiból. Földből 20.000 db nemes-róza, 30.000 db vadróza-alany. Gyümölcskerteket alakít, szőlőt telepít. Argyjeztekét ingyen küld **Zima Ferencz kertész, Békés.** 5107

30.000 darab erős, egyenes ákáczia, 3 éves, 1 czol vastag, száza 10 forint; 4 éves, 1 1/2 czol vastag, száza 15 forint; 5 éves, 2 czol vastag, száza 18 forint. 2-3 mtr. magasságban a galylek levégya. **Krebs Zoltán falkalója Szarvas, Békés megye.** 5091

Vadászfegyver, Ritka al-cel, több ritkú, finom vadászfegyver poton áron eladó. Köztük Tonlever, kulcs Lancaster 20 frt. Előtekülvő lakatszerkezeti modern Hammerles 35 frt. Grenerz-áru Bücks-flinte 40 frt. Snelleres Manlicher, Drilling, Winchester, válogatott, szőlő készítőnyél **Hammerles főtöltés kivétel is (ejektoros); angol vadászfegyver, különféle lésztűg és több más jó puska igen olosón eladó Radó A. Egyetem-ter 5. Ugyanízen néhány Hammerles-revolver, ugyanitt tényképezőgépek féláron kaphatók.** 4736

Gazdasági növények nemesítésé. Ista Gräner Emil mesítésé. 100 képpel. Ara füve 5 kor., köve 6 kor. **Megrendelhető a „Patria” r.-t. gazdasági szakkönyvkereskedésé** **Budapest, IX., Üllői-ut 25. sz.**

Száritott répaszeletet október-november-decemberi szállításra, valamint **chilisaletromot** tavaszi szállításra ajánl: **DUKES és HERZOG Galgóc - Budapest, V., VÁCZI-KÖRUT 74.** Telefon sz. 88-09. 730

Burgonya és csöves-tengeri kölesön és vétel zsák legelőcsőbban kapható **NAGEL ADOLFNAI** **Budapest,** 5090 **V., Arany-János-u. 10.**

Gőzeke acetylen-lámpák

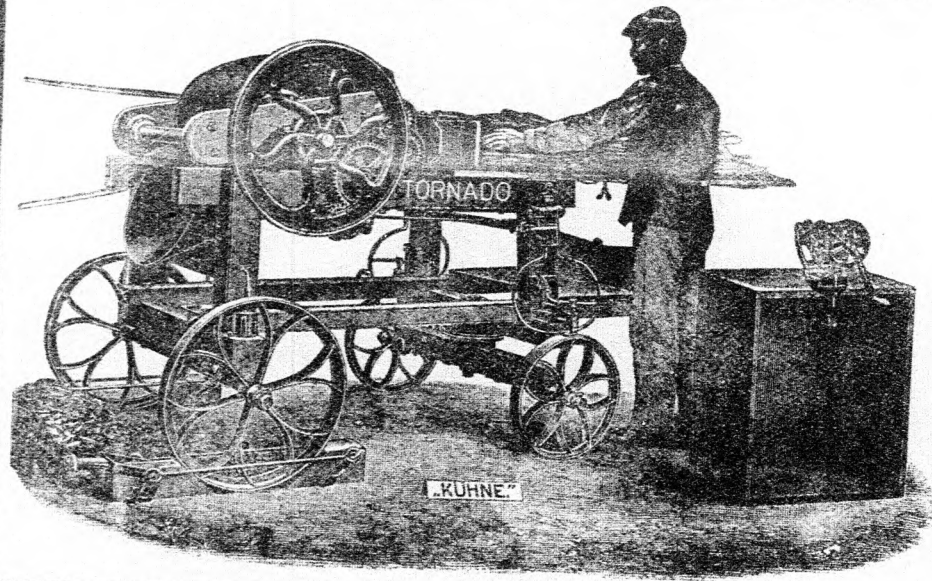
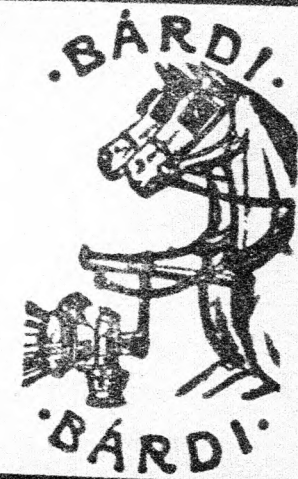
Ejjeli szantásoknál **gőzekékre** különösen alkalmasak, mert nappali fényt adnak.
Kézi-, kocsi-, spritzbogen-, pózna-, asztali-, udvari-, kerti-, istálló- acetylen-lámpák.

Bárdi József automobil r.-t. Budapest, VI., Mozsár-utca 9. Fővárosi Orfeum mellett.

Telefon 16-28.

Sürgőnyczim: Pneumatic.

Árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve.

Az őszi idényre

mindennemű talajmivelőeszközöket:

„Bipart“ altalajekéket

„Tornado“ kukoricaszártépőgépeket

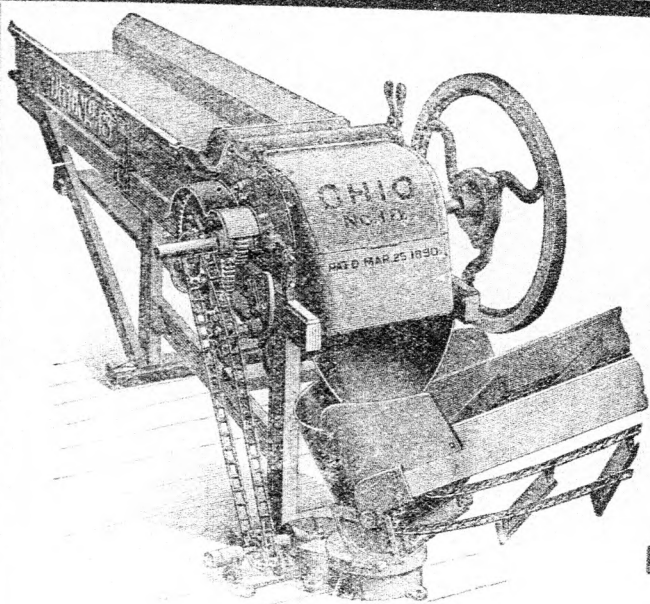
és egyéb takarmánykészítőgépeket

„Mosoni Drill“ sorvetőgépeket,

borsajtókat stb. szállít:

„KÜHNE“ mezőgazd. gépgyár r.-t. **MOSONBAN.**

Főraktár: BUDAPEST, VI. ker., Váci-körút 57/a.

„O H I O“ EREDETI AMERIKAI tengeriszár-tépő,

zöldtakarmányaprító- és szalmaszecskázógép a takarmányinség legbiztosabb leküzdője.

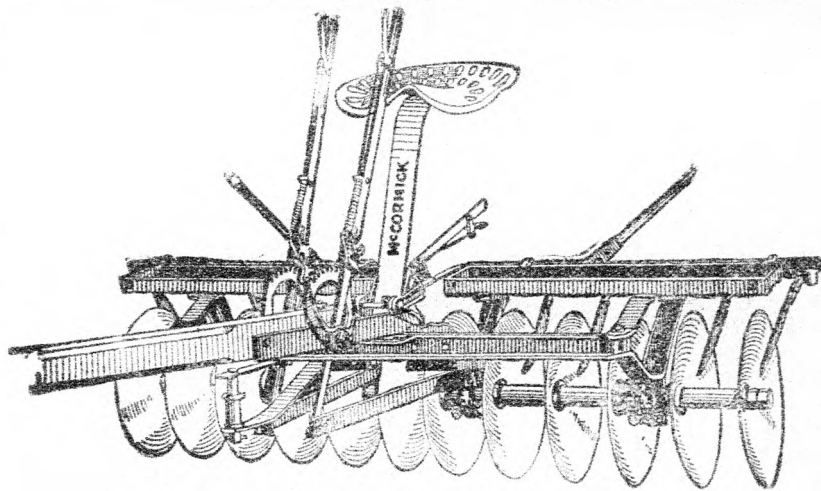
Mc CORMICK tárcsásborona

tarlóhántásra,

vetőszántásra,

rögapritásra stb. stb.

a gazda leghálásabb talajmivelő eszköze.

Mc CORMICK

Harvesting Machine Company, Chicago U. S. A.

Igazgatósa és főraktára: Budapest, V., Alkotmány-utca 12. szám.

J. E. KNECHT, igazgató.

Hir...
A le...
B...
E...
Föld...
Dijm...
A Me...
E...
IX...
Birt...
figyel...
állást...
bol gar...
zobb...
gyezve...
Az ál...
díjme...
ocetén...
gatók...
lára...
tet ajk...
az ill...
solata...
sükre...
megk...
Tiszte...
birtok...
kat, h...
nek be...
I...
köz...
igény...
kedje...
A. E. G...
Orszá...
Bető...
Szakke...
1-1 belé...
Fizetés...
Pályázó...
kat, vag...
romfasz...
Vizvár...
Br. Sp...
uradalm...
állás be...
nek pál...
honpolg...
taninté...
nyelvet...
Ajánlat...
Igazgató...
címlre...
Ispánt...
január...
nyokkal...
részesül...
rete meg...
másolató...
küldetne...
posta Va...
dendők...
Gazdas...
gazd...
800 kor...
beni jára...
állításban...
pályázók...
nyitvány...
Irnok...
lomban...
zett és...
fiatal em...
vány...
hivatal...
nyelvet...
nek. Fiz...
elítés...
Gépsz...
1909 jan...
életü...
ke...
kovács...
az arató...
tokhoz...
fejleszt...
át segéde...
és 1000...
anyagok...
lakás...
vil...
nyitvány...
vissza...
már...
korona...
Malom...
malomba...
bemérs...
sére...
Ozry...
tulajdon...
Szerény...
éves...
virágker...
észen...
A...
kód...
jelölés...
dők...
Abauj...
zsadány...

Hirdetésár 25 szög 1 korona, ezen felül minden szó 4 fillér, kövér betűkkel minden szó 8 fillér betűtáblásonként. A legkisebb hirdetés díj 1 korona.

KIS HIRDETÉSEK

Hirdetésár 25 szög 1 korona, ezen felül minden szó 4 fillér, kövér betűkkel minden szó 8 fillér betűtáblásonként. A legkisebb hirdetés díj 1 korona.

Betöltendő állásokra vonatkozó hirdetéseknek és munkaadó birtokos vagy bérlő címének kitételeivel közlünk. Kis Hirdetések előre fizetendő.

Csak oly levelekre válaszolunk, melyekkel válasza szükséges levélbélyeget vagy levelezőlapot küldenek.

Földbirtokosok ügyeimbe!

Dijmentes állásközvetítés!

A Magyar Gazdatisztok és Erdőgazdák Országos Egyesülete (Budapest, IX., Öböly-ut 25.) felhívja a t. birtokos és bérlő ark figyelmét

Állást közvetítő osztályára, hol gazdatisztok a legkülönbözőbb állásokra elő vannak jelyerve.

Állásközvetítés teljesen díjmentes. Munkaadó esetén az egyeztetés igazgatóság a betöltendő állásra megfelelő gazdatisztot ajánl a tulajdonosnak az illető bizonyítványát és az előző munkaadóra vonatkozó adatakat megadva.

Tisztelettel felkérjük a t. birtokos és bérlő urakat, hogy gazdatiszt állásbetöltése esetén általánosan elismert állásközvetítő osztályunk igazgatójához azonos címre forduljanak.

A Magyar Gazdatisztok és Erdőgazdák Országos Egyesülete elnöksége.

Betöltendő állás

Szakképzett gépész keres 1909. évi január 1-én belépésre alulírott gazdaság. Fizetés megállapodás szerint. Pályázók küldjék bizonyítványukat, vagy azok másolatát a háromszázzal bírgazdaságnak, Vizvár. 5044

Br. Springer Gusztáv Omeltóságára vágóvölgyi uradalmában nőtelen segédítési állás betöltendő. Csak oly személy pályázzhat, kik magyar honpolgárok, magyar gazdasági tanintézet végzetek, a tót és német nyelvet legalább némileg bírják. Ajánlatok Pélmái Emil jószágigazgató Bucsányi Nyitra megye címre küldendők. 5078

Ispánt keresek 800 kat. holdas gazdaságomban 1909. évi január 1-re. A torontái viszonyokkal ismerősek előnyben részesülnek. Román nyelv ismerete megkívántatik. Bizonyítványokat, melyek vissza nem küldetnek, a Valkányi gazdaság postá Válcány, Torontál m. küldendők. 5001

Gazdasági ellenőri állás betöltendő Pajzs Gyula gazdaságban Ráczalmás. Fizetés 800 kor. kétszáz és természetbeni járandóságok. Csak a hasonló állásban már működött nő, fiatal pályázók ajánlatát kérem. Bizonyítványok másolatban. 5060

Irnoki állás jön úresedésbe január 1-én a teresvári uradalomban. Feljebb tanintézetet végzett és földművelésügyi birtokosok által ajánlott személynek ajánlatot lehet nyújtani. Nőtelen, német és horvát nyelvet bírni előnyben részesülnek. Fizetés 600 kor. és teljes ellátás, mosásos kivül. 5062

Gépészkövác kerestetik gazdaságomban 1909 jan. 1-ére, kiscsalán, józanéletű, keresztény. A gépszi és kovács teendőkön kívül érteni kell az aratógépekkel való munkálathoz és az acyelen világhőgazdálkodást is ő kezeli. Egész éven át eszedet kell tartani. Évi fizetés 1000 korona, gazdasági feladatokon kívül 4-5-öt tuzita, lakás, világlítás. Ajánlatok bizonyítványokkal, melyek vissza nem adnak, Balogh Tiharmúr urhoz, Berettyóújfalun, Szentkorona pusztán. 5383

Malomfelügyelőt keresek vilámalomban a gépész és kasszaosztással, hemáztalás és annak elkönyvelésére, 5-600 korona gazdasági feladatokon kívül 4-5-öt tuzita, lakás, világlítás. Ajánlatok bizonyítványokkal, melyek vissza nem adnak, Balogh Tiharmúr urhoz, Berettyóújfalun, Szentkorona pusztán. 5383

Szerény igényű kertészt keresek január elsőjéti éyes konvenczióra. Zöldség, virágkertet és méhészethez érten. Ajánlatok az előző munkaadóra, valamint igények megjelölésével a címre küldendők: Kovács Oszk birtokos Abaújháza, u. p. Hernádszándán. 5035

A tápiógyörgyei uradalom megerősített állást keres

30 éves, ir. vallású, nő, gyermektelen, gazdatiszt vizsgát tett egyén, ki gyermekkorától nagyobb aradalmakban szerzett gyakorlati K. N. Dunapentele, poste restante. 4939

Földmivesskolát

3 évvel gyakorlattal, r. kath. vallású, nő, egy gyermek atyja, jártassággal bír a gazdaság minden ágában, cukorrépa-, mák-, dohány-, kender-, len-, olasz-citrikermeselésben úgy az állattenyésztés, tehénészt, hizlalás, valamint a gazdasági könyvvitelben, mikről kitűnő bizonyítványokkal rendelkezik. Jelenleg 3500 holdas gróf uradalomban mint m. felügyelő 4 év óta van alkalmazva, 3 évig Dunántul mint kezelőt 1800 holdas bérzadaságot vezet. Kezelőtiszt, esetleg elmenne gróf vagy pap uradalomba felügyelő vagy kulcsárnak. **Tízzer korona** biztosítékkal rendelkezik, esetleg pénztárnoki állást is elfogad. Szíves megkereséseket kér. Törökvb. jellege alatt Posta restante Kocsárd 1874. 5055

Főgépész,

egy nagyobb kőváltó, vaskerék gépjárató-műhely vezetőéhez 1909. évi január 1-re felvétetik. Vizsgázottság, gépészants és villanyviláglítás kezelésben tökéletes jártasság megkívántatik. Csak nagy gyakorlattal bíró, megbízható egyénnek ajánlatot adhatok bizonyítványokkal, melyek vissza nem küldetnek. **Tízzer korona** biztosítékkal rendelkezik, esetleg pénztárnoki állást is elfogad. Szíves megkereséseket kér. Törökvb. jellege alatt Posta restante Kocsárd 1874. 5055

Allást keresők

Intézői kezelőtiszt állást keres január 1-én 39 éves, esetleg korábban betöltésre 39 éves, ir. vallású, nő, családtalan, jelenleg gazdaságokból 14 évről kitűnő bizonyítványokkal rendelkező, gyakorlati vizsgát tett önálló gazdatiszt. Járta a gazdaság összes ágában és irodai teendőkben. Szíves megkereséseket S. 4828 jellege alatt a kiadóhivatatalba kérem. 5109

Egy 32 évi kitűnő gyakorlattal bíró, erélyes, fáradhatlan szorgalmas, minden tekintetben megbízható, 48 éves, nő, gyermektelen, ir. gazdatiszt, ki a jelenlegi állásán 5 év óta a legjobbn sikerrel önállóan gazdálkodik, beállott viszonyok folytán oktöbberre vagy újvve szerény igényekkel állást keres. Kívánatra saját költségén eredeti bizonyítványokkal bárhová személyes bemutatásra megjelen. Cím a kiadóhivatatalban. 4860

A békéscsabai m. kir. földművelésügyi uradalomban 1909. évi január 1-re. A torontái viszonyokkal ismerősek előnyben részesülnek. Román nyelv ismerete megkívántatik. Bizonyítványokat, melyek vissza nem küldetnek, a Valkányi gazdaság postá Válcány, Torontál m. küldendők. 5001

Allást keres gazdasági akadémiát végzett, 3 évi gyakorlattal rendelkező s a gazdaság minden ágát úgyiszentén a könyvvezetést teljesen értő, 28 éves, nőtelen fiatalember. Cím a kiadóhivatatalban. 4847

Egy középkorú, francia származású kertész, aki a kertészeti és földművelésügyi birtokosok által ajánlott személynek ajánlatot lehet nyújtani. Nőtelen, német és horvát nyelvet bírni előnyben részesülnek. Fizetés 600 kor. és teljes ellátás, mosásos kivül. 5062

Béresgazda, mindössze van alkalmazva és azelőtt saját birtokon gazdálkodott, a gazdaság minden ágában járta, 34 éves, nő, gyermektelen, október 1-re állást keres. Címe: „D. Gy.” jel alatt a kiadóhivatatalban. 4824

Mérlegképes számtartó, 28 éves, erélyes és 8 évi kitűnő gyakorlattal január 1-re oly állást keres, hol a kitűnő gazdasági teendők mellett a legprecízebb kéltős könyvvitelt is maga végezni, esetleg ilyen nem léteben azt bevezetni. Szíves megkereséseket „Allandó 5018” jelleggel a kiadóhivatatalba küldendők. 5018

Nagybirtokos és bérlő urak! 500 pár kitűnő aratomunkás 1909-re aratóra és behordásra vállalkozni 18 holdért, mit teljesen kazaiba raknak, 8 mérő búzát, 8 mérő rozsot, 4 mérő árpat, 5 mérő zabot személynként 80 fillér, uspi ellátás és utazási költségért bármely vállalkozó munkát. Bővebbet a kiadóhivatatalban. 5014

Kezelő

gazdatiszt állást keres bármikori belépésre egy 30 éves, ir. vallású, nő, gyermektelen, gazdatiszt vizsgát tett egyén, ki gyermekkorától nagyobb aradalmakban szerzett gyakorlati K. N. Dunapentele, poste restante. 4939

Földmivesskolát

3 évvel gyakorlattal, r. kath. vallású, nő, egy gyermek atyja, jártassággal bír a gazdaság minden ágában, cukorrépa-, mák-, dohány-, kender-, len-, olasz-citrikermeselésben úgy az állattenyésztés, tehénészt, hizlalás, valamint a gazdasági könyvvitelben, mikről kitűnő bizonyítványokkal rendelkezik. Jelenleg 3500 holdas gróf uradalomban mint m. felügyelő 4 év óta van alkalmazva, 3 évig Dunántul mint kezelőt 1800 holdas bérzadaságot vezet. Kezelőtiszt, esetleg elmenne gróf vagy pap uradalomba felügyelő vagy kulcsárnak. **Tízzer korona** biztosítékkal rendelkezik, esetleg pénztárnoki állást is elfogad. Szíves megkereséseket kér. Törökvb. jellege alatt Posta restante Kocsárd 1874. 5055

Gépész és iskolázott vasszakmunkások keres újvve. **Tízzer korona** biztosítékkal rendelkezik, esetleg pénztárnoki állást is elfogad. Szíves megkereséseket kér. Törökvb. jellege alatt Posta restante Kocsárd 1874. 5055

Ispáni

állást keres szerény igényű, 29 éves, róm. kath. vallású, földmivesskolát végzett, 7 évi kitűnő gyakorlattal, ki jelenleg 1000 holdas gazdaságot önállóan kezel a gazdaság minden ágában, valamint irodai teendőkben járta; magyar, német, horvát, román nyelvet beszélő, a két előbbi irásban is. Az állást önállóan végezté óhajtom változtatni, abban az esetben képes volna kívánására 1000 korona kancaziót is letenni. Az állást bármikor elfogadhatom. Szíves megkereséseket: Ispán, Mediczin, Senkóvácz (Szalvancia) poste restante. 5052

Számtartó vagy pénztárnoki állást keres

csakis nagy uradalomban, gazd. tanintézetet végzett, többévi gyakorlati, felmondatlan állásban levő róm. kath., 31 éves egyén, óvódekkal rendelkező, cím a kiadóhivatatalban. 5041

Műkertész,

ki a kertészet és szőlőművelés szakmájában járta, 34 éves, nő, gyermektelen, ir. gazdatiszt, ki a jelenlegi állásán 5 év óta a legjobbn sikerrel önállóan gazdálkodik, beállott viszonyok folytán oktöbberre vagy újvve szerény igényekkel állást keres. Kívánatra saját költségén eredeti bizonyítványokkal bárhová személyes bemutatásra megjelen. Cím a kiadóhivatatalban. 4860

Egy 32 évi kitűnő gyakorlattal bíró, erélyes, fáradhatlan szorgalmas, minden tekintetben megbízható, 48 éves, nő, gyermektelen, ir. gazdatiszt, ki a jelenlegi állásán 5 év óta a legjobbn sikerrel önállóan gazdálkodik, beállott viszonyok folytán oktöbberre vagy újvve szerény igényekkel állást keres. Kívánatra saját költségén eredeti bizonyítványokkal bárhová személyes bemutatásra megjelen. Cím a kiadóhivatatalban. 4860

Uradmí kertész, 34 éves, nő, a kertészeti és földművelésügyi birtokosok által ajánlott személynek ajánlatot lehet nyújtani. Nőtelen, német és horvát nyelvet bírni előnyben részesülnek. Fizetés 600 kor. és teljes ellátás, mosásos kivül. 5062

33 éves gazdasági, szőlész, jártas a mezőgazdaság, szőlész, könyvvezetés, állattenyésztés összes ágában, gazdatiszt vagy szőlőkezelő állást keres november hó 1-re. Kertész Pál gazdatiszt, Nógrádbecke. 5096

Főkertész, a mű- és kertészeti, kedvelni kertészetben és a kertészet összes ágában járta, u. m. a korai konyhakertészt, a konyhakertészt nagyban termelését, u. m. spárga, gomba, ananász, valamint a virágkertészt minden ágában, vágó-, nyiló- és cserépnövények nagyban termelését, róza, gyümölcsfa, szőlész, szőlőgyökér, parkirtás, 25 évi gyakorlattal, beszélt magyar, német és tót nyelven, állást keres azonnali vagy november 1-ére való belépésre nagyobb uraságnál mint városi vagy földi kertész. Cím: Paradelszer István főkertész Póstyén, Nyitra m., Petöfi-utca 20. szám. 5095

Gazdatiszt gyakorlati vizsgát tett, 30 évi gyakorlati, beszélt magyar, német és tót nyelvet, január 1-re önálló kezelőtiszt állást keres. Szíves megkereséseket kér. „Becsület” jellegre Mezőtúr, poste restante. 5097

Gazdaságba

alkalmazást keres egy szerény igényű fiatal ember, ki a szabadkai földmivesskolát és a sárvári m. kir. tejjgazdasági szakiskolát jeles sikerrel végezte. Bővebb felvilágosítást nyújt Czajlik István, a földmivesskollá igazgatója, Szabadka. 5060

Földmivess-

és tejjgazdasági szakiskolát végzett, 20 éves egyén, 8 évi gyakorlattal, magyar, román nyelvismerettel, ki az irodai teendőkben is járta, ispáni, kulcsári vagy nagyobb tejjszarnokba vajmesteri vagy ezekhez hasonló állást keres január 1-re. Cím: Noszlopy L. Lapusnyak, posta Hunyadobra. 5067

Műkertész,

intelligens, gyakorlati, erélyes, emleltileg képzett, a kertészet minden ágában járta, a méhészet és szőlészeten is gyakorlott, állást keres lehetőleg oly helyen, ahol — özvegy lévén — később megtelepedhet. Szíves megkereséseket Thimán Rudolf Budapest, VI. Erőtvés u. 49. l. em. 10. kérem. 5065

Gyakorlott

középkorú keresz-teny egyén, gazdasági könyvelő állásra ajánlatot, esetleg egyéb állást is készíggel elfogad. Szíves megkeresést A. B. címén Budapest, Bathány-utca 61. sz. III. em. 32. ajtó alá kérek küldeni. Gazdatiszt egyesület tagja. 5068

Ispáni,

intézői vagy ehhez hűtóművelő belépésre földmivesskolát jeles sikerrel végzett, 13 évi gyakorlattal bíró, dohány-, cukorrépa-, kender- és mindenemű takarmánytermesztéshez, az új rendszerű tengertermelés, hizlalás, állattenyésztés terén teljesen járta 35 éves, nő, kiscsaládú egyén. Beszél magyar, szerb és horvát nyelven. Cím: Fodor Péter Ispán Ajajos-mező, u. p. Kancaziúca Zénczi, Szalvancia. 5070

Gazdász,

nő, 33 éves, kinek 17 évi tejjgazdasági tejjgazdatiszt állást keres, annak összes ágában, u. m. gépészants, cukorrépa-, burgonya-, lentermeselésben, tehénésztben és hizlalásban teljesen járta. Kettős könyvvitelt ért. Magyar, német nyelvet bírja. Szorgalmas és józan. Január 1-re belépésre állást keres. Próbaidőre is meg. Szíves megkeresést „Erélyes 5077” jellegre a kiadóhivatatalba kér. 5077

Erélyes,

földmivesskolát és tejjgazdatiszt, gazdasági szakiskolát végzett, 36 éves, nő ism. gazdatiszt, tiszti 12 évi gyakorlattal járta az állattenyésztés, tehénészt, tejfeldolgozásban, szőlőkezelés és telepítésben, kisebb földbirtok belterjes kezelésében, fáradhatatlan passzióval dolgozik, miért is oly állást óhaj elnyerni, hol szerény megkeresésre hosszabb időre biztosítva lenne. Pestmegyei vagy dunántúli földbirtokos urak szíves megkeresést Vavró István, Pa-Ugás, u. p. Lőrinczi (Nógrád m.). 5057

33 éves gazdasági, szőlész, jártas a mezőgazdaság, szőlész, könyvvezetés, állattenyésztés összes ágában, gazdatiszt vagy szőlőkezelő állást keres november hó 1-re. Kertész Pál gazdatiszt, Nógrádbecke. 5096

Főkertész, a mű- és kertészeti, kedvelni kertészetben és a kertészet összes ágában járta, u. m. a korai konyhakertészt, a konyhakertészt nagyban termelését, u. m. spárga, gomba, ananász, valamint a virágkertészt minden ágában, vágó-, nyiló- és cserépnövények nagyban termelését, róza, gyümölcsfa, szőlész, szőlőgyökér, parkirtás, 25 évi gyakorlattal, beszélt magyar, német és tót nyelven, állást keres azonnali vagy november 1-ére való belépésre nagyobb uraságnál mint városi vagy földi kertész. Cím: Paradelszer István főkertész Póstyén, Nyitra m., Petöfi-utca 20. szám. 5095

Gazdatiszt gyakorlati vizsgát tett, 30 évi gyakorlati, beszélt magyar, német és tót nyelvet, január 1-re önálló kezelőtiszt állást keres. Szíves megkereséseket kér. „Becsület” jellegre Mezőtúr, poste restante. 5097

Kezelő

gazdatiszt állást keres mieldbői belépésre egy okleveles gazdasági mezőgazdatiszt, marhahizlalásban és vasszármakban, szőlészeten, pinceszében, cukorrépa- és dohánytermelésben, továbbá az irodai munkálatokban teljesen járta, Cím a kiadóhivatatalban. 5076

Földmivess-

és tejjgazdasági szakiskolát végzett, 25 éves egyén, 4 évi gyakorlattal, járta az összes növény-, cukorrépa-, mák-, dohány-, kender-, len- és irodai teendőkben. Azonnali belépésre segédítési állást keres. Molnár segédítési, Bárdi-bikk, Somogy m. 5098

A nyugatmagyarorszáoi

Földmivesskollá Gazdasági Egyesület ajánl egy feltétlen megbízható, becsületos és józanleltű, fiatal, életős, munkabíró, kiscsaládú egyént, ki mint önálló gazda volna kisebb waterban alkalmazható. Kiseb gazdaságban vagy területet a tulajdonos felügyeletével önállóan is el tud vezetni. Hasonló minőségben hét éven át működött és állást a birtok parcellázása miatt kénytelen elhagyni. Állást 1909. évi január 1-én foglaltatna el. Az állástól két lezeredményben ajánlatunk tudok fordítani a Nyugatmagyarorszáoi Földmivesskollá Gazdasági Egyesületnél. Szombathely. Király-u. 19. lehel. 5099

Segédítési

állást keres bármikori belépésre földmivesskolát végzett, több évi gyakorlattal bíró, 29 éves, ref. vallású, nőtelen fiatalember. Érti az egyszerű könyvvezetést, a gazdasági kitéző és helyő, valamint az irodai teendőket. Jelenleg 1906 évi május 1-ől 1908 október 1-ig oly gazdaságban volt alkalmazva, amely szeszivar, nagy tehénésztettel és szőlőkezeléssel áll. Irényvel szerkeszt. Cím: Halász István Tiszvárseny. 5100

Földmivesskollá

plimászióval végzett, két évi gyakorlattal, magyar és románul is beszélő, szép írással, 20 éves, katonaságtól anyira révén hadmentes, gazdaságban született, hol édes atya is főszét volt, bármikori belépésre állást keres. Megkereséseket kér Fekete Árpád Algyógy, Hunvad m. 5102

Allást keres

tanintézetet kitűnően végzett, két évi gyakorlattal s jelenleg is állásban levő, nőtelen fiatalember; beszél magyarul és románul. Cím: Gy. M. urad. gaskormok, gróf Teleki Árvád uradalmánál Drassó, u. p. Koncez, A. Fejér m. 5101

Földmivess-

és tejjgazdasági szakiskolát végzett, 20 éves, ev. ref. szerényigényű özvegy ember, képzettségének megfelelő állást keres bármikori belépésre. Nagyobb gazdaságban mint felügyelő működött s jelenleg saját gazdaságban. Cím: Horváth Imre Mezőtúr, Virág-ut. 5103

Gazdatiszt

állást keres január 1-re belépésre 37 éves, róm. kath., nő, 2 gyermek atyja, magyar és tót nyelvet bírja, földmivesskollát és gyakorlati vizsgát végzett, 15 évi gyakorlata van nagyobb gazdaságokból. Cím a kiadóhivatatalban. 5108

Jobb

segédítési állást keres debreczeni gazdasági tanintézetet végzett, gyakorlati bíró fiatal ember oly helyen, hol szorgalma folytán 1-2 év alatt előmetele lenne. Cím a kiadóhivatatalban. 5106

Ajánlom az országban

kitűnőnek elismert

marhamérlegeket

Erős vaskorlátal 1500 kgr. hordásra a legerősebb szerkezettel.

Szeker-hidmérlegeket

szekerek és állatok mérlegelésére 4000 vagy 3000 kg. hordásra, a legerősebb kivitelben

Raktári mérlegeket

pontos kivitelben, minden mérleg törv. hitelesítve, 2 évi jókárban tartás mellett. Javítások czéjfelől szerezhető azonnal kiadó.

meszelő- és fertőtlenítő- gépek

tehénistállók és házfalak

meszelésére, sertés- és baromfiókat fertőtlenítésére, háztetőz karbolineumozásra, gyümölcsfák különféle oldattal való permetésére.

Árjegyzékkel, bővebb leírással és elsőrendű referenciákkal szolgálók.

DÉNES MANÓ

Hidmérleg- és marhamérleg-gyáros.

Alapítva 1889. évben

Iroda és raktár:

VII., Dohány-utca 92.

Gyártelep:

Gizella-ut 53—55. sz.

Budapest.

Telefon és interurbán 88—30

A „KIS HIRDETÉSEK” folytatása a 2191. oldalon van.

GŐZEKÉKET, GŐZ-UTIHENGEREKET

GŐZ-UTIMOZDONYOKAT

a legfőkétebb szerkezettel és legolcsóbb árak mellett számtal

JOHN FOWLER & Co.

Telefon 42-50. BUDAPEST-KELENFÖLD

a budaörsi-uton, a vasútállomással szemben.

Gőzeke-sodronykötél

legjobb angol aczélsodronyból, legelőnyösebbben beszerezhető a

Szegedi kenderfonógyár r.-t.-nál Szegeden

Számos nagy uradalom elismerő nyilatkozata bizonyítja a kötelek kitűnő minőségét.

Mindennemű **GAZDASÁGI KÖTÉLÁRUK, KENDERZSÁKOK** stb. stb. legelőnyösebb beszerzési forrása.

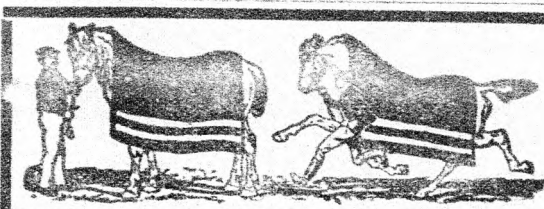
918

Lenkórót rostnyeréshez bármily mennyiségben, a legmagasabb árban vesz. bejelentéseket **lentermelésre** a legkedvezőbb feltételek mellett elfogad a

Magyar Kender- és Lenipar Részv.-Társ.

Előbb SALZMANN és TSA (Budapest, V., Szabadság-tér 15.) Szeged-Érsokujvár. Megkeresések kizárólag fenti oximhos intéződéknél.

820

Lópokróc-előnyarájánt. Legkisebb szükségletnél is gyári áron! Hogy sikerrel küzdhesünk a külföldi verseny ellen, közvetlen a fogyasztókkal öhajunk összeköttetésbe lépni. Áraink még kisebb vételknél nem létezett alacsonyossága és árunk elsőrendű kiváló jóságga, reményleni enged, hogy a hazafias gazdakörönsérei állandó vevőinknek nyertjük meg. Hogy ezt elérhessük, bármely posta- vagy vasútállomásra már két érb próbamogrendelést is bérmentve szállítunk. 1. sz. legjobb minőségű, 175 cm. hosszú, 155 cm. széles, ára 4.50 frt. — 2. sz. legjobb minőségű, 170 cm. hosszú, 135 cm. széles, ára 3.50 frt. — 3. sz. jó minőségű 165 cm. hosszú, 130 cm. széles, ára 3 frt; különösen erős sorháztakarók 220 cm. hosszú, 155 cm. széles, díkjant 5 frt minden kívánt szármalában. Rendeléseket annak gondos eszközése végett az ószi szükségletre már most kérjük — ha utóbbi szállításra is — eszközölni. Kiváló tiszteltette

Távlatozim: Pókrócfelep Somogyzill. 953 „Sohr“ Magyar Lópokróc Szétküldési Telepe, Somogyzill 92. szám

Minden- nemű zsák és ponyva

szolid kiszolgálás. Ponyvakölcsönző intézet. **Waggontakaró-ponyvák** bármily nagy mennyiségben kaphatók. Árjegyzék, minták kívánatra ingyen és bérmentve küldetnek.

a legjobb minőségben **FISCHER**-féle zsák- és ponyvagyr- és legutányosabban a **FISCHER**-féle szab. impregnált szavatolt tiszta lenből készült vízhatlan ponyvák nagy strapa mellett is eltartanak 10—12 évig. A 25 év óta fennálló **Fischer**-féle zsák- és ponyvagyr az ország legjelentékenyebb uradalmainak szállítója. Pontos

915

Budapest utcaírói összegyűjtött lóhulladék, dusan fekáliákkal compostirozva, :: :: valamint egyéb minőségű Cséry-féle természetes (szemét) trágya

legolcsóbb és legjobb, nem egyoldalú trágyanem, mely majdnem egyenlő arányban tartalmaz kálit, phosphorsavat és nitrogén t. :: :: :: :: :: :: :: :: :: :: :: Részletes felvilágosítással és szakismertetéssel szolgál

Bayerthal és Lévy trágyaosztály Bpest, V., Bálvány-u. 26.

Telefon: 31-79.

Telefon: 31-79.

REICHEL és HEISZLER vegyipari gépgyára.

rezáru-, gőzkazangyár és fémöntöde. :: Budapest, X. ker., Noszlopy-utca 1. szám. ::

Magyarország legrégebb speciális gyára, mezőgazdasági szeszgyárak berendezésére.

Szeszfőzdék, finomítók és élesztőgyárak teljes gépfelszerelése, a legújabb rendszerek alapján, az anyag legnagyobb felhasználásával. Fennálló gyártelepek felülvizsgálata, átalakítása, egyes gépek és készülékek szállítása, átalakítása és javítása, hiányok kipuhatólása és pótlása szakavatott közegeink által pontosan és jutányosan eszközöztetik. — Tervek és költségvetések, szükség esetén kiküldetések díjtalanul. — Gyümölcs, szőlőtörköly és horsepró feldolgozásához kitűnő rendszerű pálinkafőző-üstök. — Számos kiállítási érem, díszoklevél.

“Patria” hirdalmi vállalat és nyomdai részvenytársaság nyomása, Budapest, IX., Dlió-ut 20. szám. — Az Kibó Magyar Papir-Idar r.-t. papirosán.

AZ
Az Ország
Egész évre
AZ
Üle
1908 októbe
" "
" "
" "
" "

Figyelmez
Egyesül
elnökválas
venni szá
tékosan fi
lyaink 7.
bekezdésé
közgyülése
hatnak, ak
hátralékba
zolására a
követelhet
egyesületü
a tagsági
utóbbi tags
joguknak a
korolhatása
lésre okvet
sziveskedje
Budapest

